

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์และเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทลื้อ
จังหวัดเชียงราย ตามกลุ่มอายุ และความสะดวกของการคมนาคม

The Change of Lexicons and Tones in Chiangrai Tai Lue by Age Group
and Ease of Transportation

โดย

ผศ.นันทรา อธิรานนท์

งานวิจัยนี้ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน

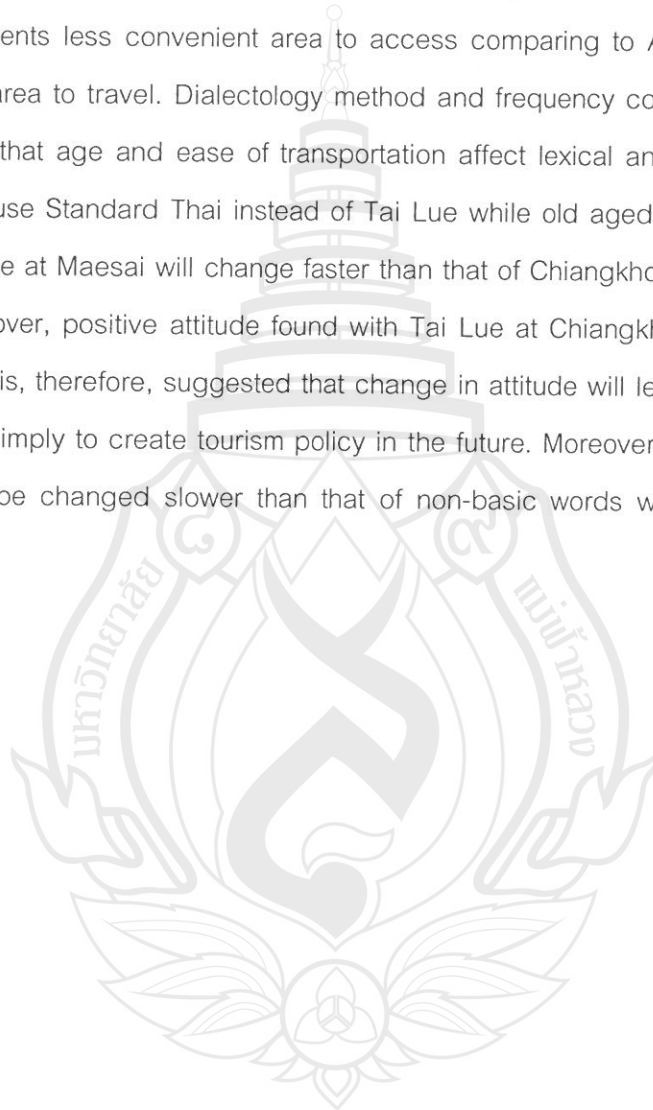
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552-2553

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเสียงวรรณยุกต์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์ในภาษาไทยถิ่นจังหวัดเชียงรายจากกลุ่มอายุและความสะดวกของการคมนาคม ผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาษาที่อำเภอเชียงของ และอำเภอแม่สายจังหวัดเชียงราย โดยแบ่งผู้พูดออกเป็นกลุ่มอายุ 6 กลุ่มอายุ ได้แก่ กลุ่มอายุ 1-19 ปี กลุ่มอายุ 20-29 ปี กลุ่มอายุ 30-39 ปี กลุ่มอายุ 40-49 ปี กลุ่มอายุ 50-59 ปี และ กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ส่วนในการคมนาคม ผู้วิจัยเลือก 2 อำเภอ อำเภอเชียงของเป็นพื้นที่ที่มีการคมนาคมไม่สะดวก และอำเภอแม่สายเป็นพื้นที่ที่มีการคมนาคมสะดวก ผู้วิจัยใช้วิธีการทางภาษาศาสตร์ภาษาถิ่น และการนับความถี่ในการวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงศึกษาทัศนคติของผู้พูดภาษาไทยถิ่น เพื่อนำมาอธิบายการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่กำลังดำเนินอยู่ ผลการวิจัยพบว่า อายุ และความสะดวกของการคมนาคมมีผลต่อการเลือกใช้คำศัพท์ และเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ ผู้พูดภาษาไทยถิ่นที่มีอายุน้อยมีแนวโน้มใช้คำศัพท์ภาษาไทยกลาง ส่วนผู้พูดภาษาไทยถิ่นที่มีอายุมากมีแนวโน้มจะใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่น และยิ่งความสะดวกของการคมนาคมมีมากภาษายิ่งเปลี่ยนแปลงไปมากกว่า ดังเช่นภาษาไทยถิ่นแม่สายมีการเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์และการออกเสียงวรรณยุกต์มากกว่าภาษาไทยถิ่นเชียงของ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าการที่ผู้พูดภาษาไทยถิ่นเชียงของมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาของตนเองทำให้เกิดการอนุรักษ์ภาษาไทยถิ่นมากกว่าภาษาไทยถิ่นแม่สาย ดังนั้นหากจะอนุรักษ์ภาษาไทยถิ่นต้องเริ่มจากการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้พูดภาษาก่อน และการอนุรักษ์ภาษายังทำควบคู่กับการพัฒนาการท่องเที่ยวได้ด้วย นอกจากนี้งานวิจัยนี้ยังคัดค้านแนวคิดเชิงทฤษฎีภาษาศาสตร์สังคม เนื่องจากพบว่าคำศัพท์ที่เป็นคำศัพท์พื้นฐานสามารถเปลี่ยนแปลงในอัตราที่ช้ากว่าคำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐานได้

Abstract

This study aims at analyzing Tai Lue tones and lexical items according to age and ease of transportation in Amphoe Chiangkhong and Amphoe Maesai, Chiangrai Province. Tai Lue people are classified in to 6 age groups: 1-19, 20-29, 30-39, 40-49, 50-59, and above 60 years old. Amphoe Chiangkhong represents less convenient area to access comparing to Amphoe Maesai where it is more convenient area to travel. Dialectology method and frequency count are used to analyze the data. It is found that age and ease of transportation affect lexical and tone change. Those at young age tend to use Standard Thai instead of Tai Lue while old aged people tend to preserve the language. Tai Lue at Maesai will change faster than that of Chiangkhong due to ease of transportation factor. Moreover, positive attitude found with Tai Lue at Chiangkhong can affect the language maintenance. It is, therefore, suggested that change in attitude will lead to language preservation. The results also imply to create tourism policy in the future. Moreover, this study has found that basic words can be changed slower than that of non-basic words which is against sociolinguistics theory.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือจากผู้บอกภาษาไทลื้อ ในอำเภอเชียงของ และในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ที่ได้กรุณาสละเวลามาให้ข้อมูลด้วยการออกเสียง และอธิบายความหมายของคำศัพท์ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังรู้สึกซาบซึ้งในความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่บ้าน ตำบลศรีดอนชัย และภรรยา ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยหาผู้บอกภาษาที่อยู่ในอำเภอเชียงของและอำเภอแม่สาย

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติที่ได้ให้ทุนสนับสนุนงานวิจัยนี้ และมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงที่ได้จัดการพิมพ์และจัดกรรมกรประเมิณคุณภาพงานวิจัยนี้ตลอดระยะเวลา 2 ปี

บทสรุปผู้บริหาร

งานวิจัยนี้มีชื่อว่า “การเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์และเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยลื้อจังหวัดเชียงราย ตามกลุ่มอายุ และความสะดวกของการคมนาคม” วัตถุประสงค์งานวิจัย คือ เพื่อศึกษาเสียงวรรณยุกต์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์ในภาษาไทยลื้อจังหวัดเชียงรายจากกลุ่มอายุและความสะดวกของการคมนาคม ผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาษาที่อำเภอเชียงของ และอำเภอแม่สายจังหวัดเชียงราย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยวิทยาภาษาศาสตร์ โดยเน้นที่ภาษาไทยลื้อในจังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้แบ่งผู้พูดออกเป็นกลุ่มอายุ 6 กลุ่มอายุ ได้แก่ กลุ่มอายุ 1-19 ปี กลุ่มอายุ 20-29 ปี กลุ่มอายุ 30-39 ปี กลุ่มอายุ 40-49 ปี กลุ่มอายุ 50-59 ปี และ กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งนี้กลุ่มอายุมากจะเป็นตัวแทนของภาษาในอดีต ส่วนกลุ่มอายุน้อยจะเป็นตัวแทนของภาษาที่ใช้ในอนาคต สำหรับด้านการคมนาคม ผู้วิจัยเลือก 2 อำเภอ อำเภอเชียงของเป็นพื้นที่ที่มีการคมนาคมไม่สะดวก และอำเภอแม่สายเป็นพื้นที่ที่มีการคมนาคมสะดวก ผู้วิจัยใช้วิธีการทางภาษาศาสตร์ภาษาศาสตร์ และการนับความถี่ในการวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงศึกษาทัศนคติของผู้พูดภาษาไทยลื้อ โดยในการศึกษาทัศนคติของผู้พูดภาษาไทยลื้อผู้วิจัยใช้วิธีสร้างคำถามแบบพรางคำเพื่อจับคู่ ที่เรียกว่า Match-guised test ซึ่งผสมผสานวิธีตั้งคำถามเชิงภาษาศาสตร์เข้ากับการตั้งคำถามเชิงจิตวิทยา ผู้วิจัยนำคำตอบจากการใช้คำถามแบบพรางคำเพื่อจับคู่มาอธิบายการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่กำลังดำเนินอยู่ ผลการวิจัยพบว่า อายุ และความสะดวกของการคมนาคมมีผลต่อการเลือกใช้คำศัพท์ และเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ ผู้พูดภาษาไทยลื้อที่มีอายุน้อยมีแนวโน้มใช้คำศัพท์ภาษาไทยกลาง ส่วนผู้พูดภาษาไทยลื้อที่มีอายุมากมีแนวโน้มจะใช้คำศัพท์ภาษาไทยลื้อ และยิ่งความสะดวกของการคมนาคมมีมากภาษายิ่งเปลี่ยนแปลงไปมากกว่า ดังเช่นภาษาไทยลื้อแม่สายมีการเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์และการออกเสียงวรรณยุกต์มากกว่าภาษาไทยลื้อเชียงของ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าการที่ผู้พูดภาษาไทยลื้อเชียงของมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาของตนเองทำให้

เกิดการอนุรักษ์ภาษาไทยลือมากกว่าภาษาไทยที่แม่ส่าย ดังนั้นหากจะอนุรักษ์ภาษาไทยลือต้องเริ่มจากการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้พูดภาษาก่อน และการอนุรักษ์ภาษายังทำควบคู่กับการพัฒนาการท่องเที่ยวได้ด้วย นอกจากนี้งานวิจัยนี้ยังคัดค้านแนวคิดเชิงทฤษฎีภาษาศาสตร์สังคมเนื่องจากพบว่าคำศัพท์ที่เป็นคำศัพท์พื้นฐานสามารถเปลี่ยนแปลงในอัตราที่ช้ากว่าคำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐานได้

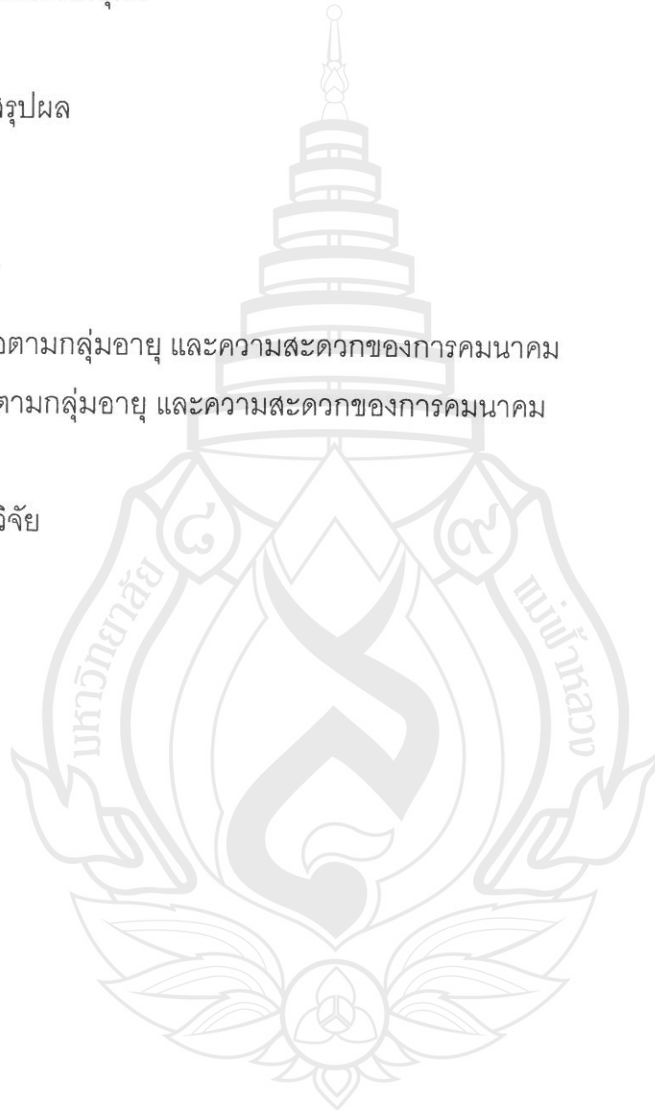

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	i
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ii
กิตติกรรมประกาศ	iii
บทสรุปผู้บริหาร	iv
สารบัญ	vi
สารบัญตาราง	viii
สารบัญภาพ	ix
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	3
1.3 ขอบเขตการวิจัย	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
บทที่ 2 งานวิจัยเกี่ยวข้อง	5
2.1 ข้อมูลทางภาษาศาสตร์และข้อมูลทั่วไปของภาษาไทยลื้อ	5
2.2 ระบบเสียงภาษาไทยลื้อในอำเภอเชียงของและอำเภอแม่สาย	8
2.3 แนวคิดทฤษฎี	10
2.4 การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์	11
2.5 การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของเสียงวรรณยุกต์	13
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	15
3.1 กำหนดตัวแปร	15
3.2 การคัดเลือกตัวแปร	15
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	15

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 การเก็บข้อมูล	17
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลคำศัพท์	17
3.6 การวิเคราะห์รูปเชิงกลของเสียงวรรณยุกต์	17
3.7 การวิเคราะห์คำศัพท์	18
3.8 การนำเสนอผลการวิจัยและสรุปผล	19
บทที่ 4 ผลการวิจัย	20
4.1 การเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์	20
4.2 เสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยลื้อตามกลุ่มอายุ และความสะอาดของการคมนาคม	50
4.3 ทักษะการฟังของผู้พูดภาษาไทยลื้อตามกลุ่มอายุ และความสะอาดของการคมนาคม	61
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	77
5.1 สรุปผลการวิจัย	77
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	78
5.3 ข้อเสนอแนะ	79
เอกสารอ้างอิง	80

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2-1 ระบบเสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทย	8
ตารางที่ 2-2 ระบบเสียงสระในภาษาไทย	8
ตารางที่ 2-3 เสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยจังหวัดเชียงราย	9
ตารางที่ 2-4 กล้องเสียงวรรณยุกต์ในภาษาตระกูลไท	9
ตารางที่ 3-1 คำทดสอบเสียงวรรณยุกต์ที่ได้จากกล่องเสียงวรรณยุกต์ของ Gedney	16
ตารางที่ 4-1 การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์พื้นฐานในภาษาไทยเชิงของที่พูดโดยผู้บอกภาษา 6 กลุ่มอายุ	20
ตารางที่ 4-2 การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐานในภาษาไทยเชิงของพูดโดย ผู้บอกภาษา 6 กลุ่มอายุ	28
ตารางที่ 4-3 การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์พื้นฐานในภาษาไทยแม่สลายพูดโดยผู้บอกภาษา 6 กลุ่มอายุ	36
ตารางที่ 4-4 การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐานในภาษาไทยแม่สลายพูดโดย ผู้บอกภาษา 6 กลุ่มอายุ	42
ตารางที่ 4-5 ตารางสรุปการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ในภาษาไทยเชิงของและภาษาไทยแม่สลาย ที่พูดโดยผู้บอกภาษา 6 กลุ่มอายุ	48
ตารางที่ 4-6 ทักษะคิดของผู้พูดภาษาไทยเชิงของและไทยแม่สลายในผู้พูดอายุ 60 ปีขึ้นไป	61
ตารางที่ 4-7 ความรู้ลึกของผู้พูดภาษาไทยเชิงของและภาษาไทยแม่สลายในผู้พูดอายุ 60 ปีขึ้นไป	62
ตารางที่ 4-8 ทักษะคิดของผู้พูดภาษาไทยเชิงของและไทยแม่สลายในผู้พูดอายุ 50-59 ปี	64
ตารางที่ 4-9 ความรู้ลึกของผู้พูดภาษาไทยเชิงของและภาษาไทยแม่สลายในผู้พูดอายุ 50-59 ปี	65
ตารางที่ 4-10 ทักษะคิดของผู้พูดภาษาไทยเชิงของและไทยแม่สลายในผู้พูดอายุ 40-49 ปี	66
ตารางที่ 4-11 ความรู้ลึกของผู้พูดภาษาไทยเชิงของและภาษาไทยแม่สลายในผู้พูดอายุ 40-49 ปี	67
ตารางที่ 4-12 ทักษะคิดของผู้พูดภาษาไทยเชิงของและไทยแม่สลายในผู้พูดอายุ 30-39 ปี	69
ตารางที่ 4-13 ความรู้ลึกของผู้พูดภาษาไทยเชิงของและภาษาไทยแม่สลายในผู้พูดอายุ 30-39 ปี	70
ตารางที่ 4-14 ทักษะคิดของผู้พูดภาษาไทยเชิงของและไทยแม่สลายในผู้พูดอายุ 20-29 ปี	71
ตารางที่ 4-15 ความรู้ลึกของผู้พูดภาษาไทยเชิงของและภาษาไทยแม่สลายในผู้พูดอายุ 20-29 ปี	72
ตารางที่ 4-16 ทักษะคิดของผู้พูดภาษาไทยเชิงของและไทยแม่สลายในผู้พูดอายุ 1-19 ปี	74
ตารางที่ 4-17 ความรู้ลึกของผู้พูดภาษาไทยเชิงของและภาษาไทยแม่สลายในผู้พูดอายุ 1-19 ปี	75

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 3-1 ตัวอย่างกราฟเส้นเพื่อแสดงสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์	17
ภาพที่ 4-1 การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ในภาษาไทยถิ่นเชียงของและไทยถิ่นแม่สาย ที่พูดโดยผู้บอกภาษา 6 กลุ่มอายุ	49
ภาพที่ 4-2 สัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ภาษาไทยถิ่นเชียงของ	50
ภาพที่ 4-3 สัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ภาษาไทยถิ่นเชียงของ	51
ภาพที่ 4-4 สัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ภาษาไทยถิ่นเชียงของ	51
ภาพที่ 4-5 สัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ภาษาไทยถิ่นเชียงของ	52
ภาพที่ 4-6 สัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ภาษาไทยถิ่นเชียงของ	53
ภาพที่ 4-7 สัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ภาษาไทยถิ่นเชียงของ	53
ภาพที่ 4-8 สัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ภาษาไทยถิ่นแม่สาย	54
ภาพที่ 4-9 สัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ในภาษาไทยถิ่นแม่สาย	55
ภาพที่ 4-10 สัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ในภาษาไทยถิ่นแม่สาย	56
ภาพที่ 4-11 สัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ภาษาไทยถิ่นแม่สาย	57
ภาพที่ 4-12 สัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ภาษาไทยถิ่นแม่สาย	58
ภาพที่ 4-13 สัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ภาษาไทยถิ่นแม่สาย	58
ภาพที่ 4-14 สัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นเชียงของ	59
ภาพที่ 4-15 สัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นแม่สาย	60

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาภาษาท้องถิ่นในอดีตเริ่มต้นด้วยการศึกษาคำศัพท์ที่แตกต่างกันระหว่างท้องถิ่น (วิจิตร ภาณุพงษ์, 2529; Krishnasreni, 1978) เพื่อนำคำศัพท์ที่แตกต่างกันเหล่านั้นมาแบ่งเขตภาษาภายในพื้นที่ หนึ่งๆ เช่น พื้นที่ระดับจังหวัด พื้นที่ระดับภาค หรือ แม้แต่ระดับประเทศ (กัลยา ดิงศภักดิ์ และคณะ, 2534; วิจิตร ภาณุพงษ์, 2529; สมทรง บุรุษพัฒน์, 2524 ฯลฯ)

ต่อมา นักภาษาศาสตร์ศึกษาความแตกต่างระหว่างภาษาถิ่นโดยใช้เสียงพยัญชนะ (ฉลิลิกา มหา พูนทอง, 2539) เสียงสระ (เจริญขวัญ ธรรมประดิษฐ์, 2524) และเสียงวรรณยุกต์ (เกษมณี เทพวัลย์, 2526; ธีระพันธ์ ล. ทองคำ, 2520) ผลการวิจัยพบว่าเสียงพยัญชนะ เสียงสระ และเสียงวรรณยุกต์ สามารถใช้แบ่ง เขตภาษาได้ดีเช่นเดียวกับคำศัพท์

ในปัจจุบัน นักภาษาศาสตร์พัฒนาการศึกษาภาษาถิ่นด้วยการนำตัวแปรทางสังคม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ความสะดวกของการคมนาคม ฯลฯ เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่าง ภาษาถิ่น (พริ้มรส มาริประสิทธิ์, 2535; อุไรภรณ์ ตันตินิมิตรกุล, 2544; สุนิสา กิตติวงศ์ประทีป, 2548; รพีพร สิทธิ, 2549) งานวิจัยในลักษณะนี้แสดงการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่กำลังดำเนินอยู่ (Change in progress) ในบริเวณหนึ่งๆ (Labov, 1994) ซึ่งอาจนำไปสู่การทำนายการสูญสลายของภาษาได้ (Language death) โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่เกิดขึ้นจากอิทธิพลของภาษาไทยกลาง นอกจากนั้น ผลการวิจัยยังเชื่อมโยงถึงประวัติศาสตร์ประเพณี และวัฒนธรรมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปของพื้นที่ที่ ใช้ในการศึกษาด้วย

งานวิจัยภาษาถิ่นที่ผ่านมามีศึกษาตัวแปรหนึ่งถึงสองตัวแปร เช่น อายุ หรือ อายุและความสะดวก ของการคมนาคม (ปราณี กุลละวณิชย์ และคณะ, 2535; พริ้มรส มาริประสิทธิ์, 2535; รพีพร สิทธิ, 2549; สุนิสา กิตติวงศ์ประทีป, 2548; อุไรภรณ์ ตันตินิมิตรกุล, 2544) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าอายุและความ สะดวกของการคมนาคมมีผลต่อการใช้คำศัพท์และเสียงวรรณยุกต์ที่เปลี่ยนแปลงไปแต่งานวิจัยเหล่านี้ยังมี จำนวนน้อย

ในส่วนของวิธีการศึกษาภาษาถิ่น งานวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของศัพท์นิยมใช้วิธีทำ แบบสอบถาม ก่อนจะพัฒนาจากการทำแบบสอบถามเป็นการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลแม่นยำยิ่งขึ้น คำศัพท์ที่ผู้วิจัยเลือกใช้ในแบบสอบถามหรือสัมภาษณ์ เรียกว่า หน่วยอรรถ ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่แต่ละภาษาใช้ แตกต่างกัน หน่วยอรรถคัดเลือกได้จากพจนานุกรม งานวิจัยที่มีผู้ทำไว้แล้ว หรือสัมภาษณ์จากผู้ที่ใช้ภาษา

นั้นเป็นภาษาแม่ และผู้วิจัยมักนิยมจัดหน่วยอรรถเป็นหมวดหมู่ เช่น หมวดเครื่องใช้ หมวดคำลักษณะนาม หมวดคำเรียกญาติ ฯลฯ (จันทนา ศักดานุวัฒน์วงศ์, 2538; จันทิราพร สุขปรีดี, 2531; เจริญขวัญ ธรรมประดิษฐ์, 2524) แต่ยังไม่มียานวิจัยใดจัดหมวดหมู่คำศัพท์หรือหน่วยอรรถเป็นคำศัพท์พื้นฐานและศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐาน ซึ่งตามทฤษฎีภาษาศาสตร์สังคมเชื่อว่าคำศัพท์พื้นฐานเปลี่ยนแปลงอัตราที่ช้ากว่าคำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐาน (Hock and Joseph, 1996; Thomason and Kaufman, 1988) และประเด็นนี้ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ในการศึกษาภาษาถิ่น

ส่วนงานวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นต่างๆ นิยมใช้คำทดสอบวรรณยุกต์ของ W. J. Gedney (1972) หรือเรียกว่า กล่องเสียงวรรณยุกต์ (Tone Box) เพื่อพิจารณาการแยกเสียงวรรณยุกต์และการรวมเสียงวรรณยุกต์ว่าเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร (Brown 1965; Kullavanijaya and L-Thongkum, 2000)

ในงานวิจัยภาษาถิ่นที่ผ่านมา นักภาษาศาสตร์มักเลือกศึกษาคำศัพท์หรือเสียงวรรณยุกต์อย่างใดอย่างหนึ่ง มียานวิจัยจำนวนไม่มากที่ศึกษาทั้งคำศัพท์และเสียงวรรณยุกต์ว่ามีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกันหรือไม่ (รพีพร สิทธิ, 2549)

นอกจากประเด็นตัวแปรทางสังคม วิธีการศึกษา และการเลือกศึกษาคำศัพท์หรือเสียงวรรณยุกต์ ผู้วิจัยยังพบอีกว่างานวิจัยที่ศึกษาการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์และเสียงวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นบริเวณภาคเหนือมีจำนวนไม่มาก (สมทรง บุรุษพัฒน์, 2543) และส่วนใหญ่ศึกษาการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ (วันทนีย์ พันธชาติ, 2526; สุธีรา ภูมิเจริญ, 2538; อรทัย ใจใส, 2546)

จากที่กล่าวข้างต้น ประเด็นที่ผู้วิจัยศึกษา คือ การเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ ทั้งคำศัพท์พื้นฐานและคำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐานว่าเปลี่ยนแปลงไปในสัดส่วนที่แตกต่างกันอย่างไร และการเปลี่ยนแปลงของเสียงวรรณยุกต์ว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์หรือไม่ โดยพิจารณาตัวแปรทางสังคมสองตัวแปร ได้แก่ อายุ และความสะอาดของการคมนาคม สำหรับภาษาที่ผู้วิจัยสนใจ คือ ภาษาไทลื้อในจังหวัดเชียงราย เนื่องจากยังไม่มียานวิจัยใดศึกษาภาษาไทลื้อในจังหวัดเชียงรายในแง่มุมนี้มาก่อน จากการสำรวจเบื้องต้นพบว่าในบางพื้นที่มีคนพูดภาษาไทลื้อจำนวนมาก เช่น บ้านห้วยเม็ง บ้านศรีดอนชัย อำเภอเชียงของ แต่ในบางพื้นที่พบว่าแม้แต่กลุ่มคนอายุมากเท่านั้นที่สื่อสารกันด้วยภาษาไทลื้อ ส่วนกลุ่มคนอายุน้อยจะใช้ภาษาไทยวน (คำเมือง) หรือภาษาไทยกลาง เช่น บ้านสันมูลเรือง อำเภอแม่สาย ซึ่งจะทำให้ภาษาไทลื้อสูญไปในอนาคต

ผู้วิจัยจึงสนใจการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์และเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทลื้อในจังหวัดเชียงรายที่กำลังจะสูญหายไป เนื่องจากอิทธิพลของภาษาไทยวนและภาษาไทยกลาง จากตัวแปรทางสังคมสองตัวแปรคือ อายุ และความสะอาดของการคมนาคม งานวิจัยนี้จะแสดงภาษาที่กำลังเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะเป็น

ประโยชน์ในการวางแผนหรือนโยบายในการอนุรักษ์ภาษาและวัฒนธรรมไทลื้อ และเป็นข้อมูลสำหรับพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย

1.2 วัตถุประสงค์¹

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1.2.1 ศึกษาเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยลื้อตามกลุ่มอายุ และความสะกดของการคมนาคม

1.2.2 ศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์ตามกลุ่มอายุ และความสะกดของการคมนาคม

1.2.3 วิเคราะห์ทัศนคติของผู้พูดภาษาไทยลื้อตามกลุ่มอายุ และความสะกดของการคมนาคม

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตประชากร

ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ และถิ่นที่อยู่ (ความสะกดของการคมนาคม) แตกต่างกัน ผู้วิจัยไม่ได้ศึกษาตัวแปรอื่น เช่น เพศ การศึกษา สถานภาพ ฯลฯ

1.3.2 ขอบเขตพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ อำเภอเชียงของและอำเภอมะสา จังหวัดเชียงราย โดยทั้งสองพื้นที่เป็นพื้นที่ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคำศัพท์ และเสียงวรรณยุกต์

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ทำนายแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของภาษาไทยลื้อ

1.4.2 ใช้เป็นฐานข้อมูลกำหนดนโยบายอนุรักษ์ภาษาและนโยบายพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย

¹ งานวิจัยนี้ปรับวัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัยให้สอดคล้องกับการเข้าไปสำรวจกลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยนี้ไม่สามารถเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาเพศชายได้ เนื่องจากเกือบทุกคนในหมู่บ้านออกไปทำงานต่างถิ่น จึงมีการปรับตัวแปรเรื่องเพศออกไป แต่เพิ่มกลุ่มอายุเข้ามาแทน

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

คำศัพท์ หมายถึง คำที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

คำศัพท์พื้นฐาน หมายถึง กลุ่มของคำศัพท์ที่ได้รับการพิสูจน์ด้วยวิธีทางภาษาวามีอัตราการเปลี่ยนแปลงต่ำ

คำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐาน หมายถึง กลุ่มของคำศัพท์ที่ได้รับการพิสูจน์ด้วยวิธีการทางภาษาศาสตร์ว่ามีอัตราการเปลี่ยนแปลงสูง

สัทลักษณะ หมายถึง ลักษณะทางเสียงของวรรณยุกต์ ประกอบด้วยระดับเสียงสูงต่ำ (Pitch height) และการขึ้นลงของระดับเสียง (Pitch contour)

เสียงวรรณยุกต์ หมายถึง ระดับเสียงสูงต่ำที่ครอบคลุมพยางค์ของคำ และสามารถจำแนกความหมายของคำได้

ระบบเสียงวรรณยุกต์ หมายถึง ระบบของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ทั้งหมดในแต่ละภาษา

กลศาสตร์ หมายถึง การศึกษาเสียงพูดในภาษา โดยวิเคราะห์คลื่นเสียงด้วยเครื่องมือหรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ภาษาไทยลื้อ หมายถึง ภาษาที่อยู่ในตระกูลภาษาไท-กะได กลุ่มเดียวกับภาษาไทย ที่ใช้พูดในประเทศไทย ทั้งสองภาษามีความคล้ายกันที่ภาษาไทยลื้อและภาษาไทยเป็นภาษาคำโดด คำส่วนมากเป็นคำพยางค์เดียว เช่น พ่อ แม่ ฉัน เป็นต้น ทั้งสองภาษายังเป็นภาษามีเสียงวรรณยุกต์ คือ เป็นภาษาที่ใช้ระดับเสียงสูงต่ำขึ้นลง ในการจำแนกความหมายของคำ เช่น มา กับ ม้า เป็นเสียงกลางระดับ กับเสียงสูง และมีความหมายแตกต่างกัน แต่ในภาษาไทยลื้อมีจำนวนเสียงวรรณยุกต์มากกว่าภาษาไทย คือ ภาษาไทยลื้อมีเสียงวรรณยุกต์ 6-7 เสียง ส่วนภาษาไทยมีเสียงวรรณยุกต์ 5 เสียง

บทที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้ ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมในเรื่องข้อมูลทางภาษาศาสตร์ของภาษาไทยลื้อ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ และการเปลี่ยนแปลงของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาต่างๆ

2.1 ข้อมูลทางภาษาศาสตร์และข้อมูลทั่วไปของภาษาไทยลื้อ

ภาษาไทยลื้อจัดเป็นภาษาตระกูลไท (Tai language family) กลุ่มเดียวกับภาษาไทยกลาง ภาษาลาว ภาษาไทยกลางถิ่นเหนือ ฯลฯ ถิ่นฐานเดิมของคนไทยลื้ออยู่ที่สิบสองปันนาในประเทศจีน คนจีนเรียกคนไทยลื้อว่า ปายี (Pai-i) คนไทยลื้อบางส่วนยังมีถิ่นฐานเดิมอยู่ที่ประเทศพม่า ในเมืองยอง เมืองลา เป็นต้น

ในสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์แสดงให้เห็นว่าทัพไทยได้เข้าตีรัฐฉาน และบางส่วนในประเทศจีนตอนใต้ และได้นำคนไทยลื้อ คนไทยวน คนไทเขิน กลับมาประเทศไทยด้วย ต่อมาด้วยสภาพทางการเมืองภายในประเทศจีนและประเทศพม่า ประกอบกับการไม่มีพื้นที่ทำกินในประเทศ ทำให้คนไทยลื้ออพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยจำนวนมากขึ้น คนไทยลื้อได้เลือกภาคเหนือของประเทศไทยเป็นถิ่นฐาน อันได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดลำพูน จังหวัดพะเยา และจังหวัดลำปาง เป็นต้น ชาวไทยลื้อทางภาคเหนือของประเทศไทยจึงสามารถใช้ภาษาไทยลื้อและคำเมืองได้ และยังมี ความสำนึกในความเป็นกลุ่มไทยลื้อของตน

ตามหลักเกณฑ์ทางภาษาศาสตร์ เช่น ความสัมพันธ์ทางคำศัพท์ วิวัฒนาการของระบบเสียง Li (1960) จัดให้ภาษาไทยลื้อจัดอยู่ในภาษาไทย ตระกูลภาษาไทย เป็นตระกูลที่มีผู้พูดแพร่หลายมากในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia) ภาษาในตระกูลไทแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มเหนือ (Northern) ใช้พูดกันมากในแถบตะวันออกเฉียงใต้ของจีน มณฑลยูนนาน กวางเจา และกวางสี ได้แก่ ภาษาวูหนิง ภาษาไป๋อ้าย
2. กลุ่มกลาง (Central) ใช้พูดกันมากในชายแดนจีน - เวียดนาม เวียดนามเหนือ และกวางสี ได้แก่ ภาษาไท่ ภาษาหนุง
3. กลุ่มตะวันออกเฉียงใต้ (Southwestern) ใช้พูดกันแพร่หลายมากที่สุดในบริเวณจีนตอนใต้ ไทย ลาว พม่า เวียดนาม อินเดีย ได้แก่ ภาษาไทยกลาง ภาษาไทยลื้อ ภาษาไทอาหม ภาษาไทใหญ่

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลภาษาไทยี่ตามความสะดวกของการคมนาคม ได้แก่ ภาษาไทลื้อในจังหวัดเชียงรายเนื่องจากเป็นจังหวัดที่อยู่ทางเหนือสุดของประเทศไทย ติดกับประเทศพม่า และใกล้กับสิบสองปันนา ซึ่งเป็นถิ่นฐานเดิมของคนไทลื้อมากกว่าจังหวัดอื่นๆ

ภาษาไทยลื้อในจังหวัดเชียงรายพบในอำเภอแม่สาย อำเภอเชียงของ อำเภอแม่สรวย เป็นต้น ผู้วิจัยเลือกภาษาไทลื้อในอำเภอเชียงของ และภาษาไทลื้อในอำเภอแม่สาย เป็นตัวแทนของพื้นที่ที่มีความไม่สะดวกทางการคมนาคมและพื้นที่ที่สะดวกทางการคมนาคม โดยเกณฑ์ที่ใช้ คือ 1) ระยะห่างจากอำเภอเมือง และ 2) สภาพถนน

2.1.1 อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

อำเภอเชียงของเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดเชียงราย ลักษณะภูมิประเทศพื้นที่ราบ สลับกับเทือกเขา มีประชากรอาศัยอยู่ในพื้นที่หลายเชื้อชาติ เช่น ไทลื้อ ขมุ มูเซอ แม้ว เย้า โดยกลุ่ม ไทลื้อโดยมากจะอาศัยอยู่ที่ บ้านห้วยเม็ง และบ้านศรีดอนชัย อพยพมาจากทาง สิบสองปันนา ทางตอนใต้ของประเทศจีนปัจจุบันยึดอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เคยทำสวนส้มกันจนมีชื่อเสียงโด่งดังแต่ปัจจุบันด้วยโรคภัยเยาะชาวบ้านจึงเลิกทำสวนส้ม หันไปทำไร่ข้าวโพดเหมือนกับชาวบ้านใกล้เคียงที่มีเชื้อชาติขมุตั้งอยู่ที่บ้านห้วยกอกเป็นหมู่บ้านขนาดเล็กที่มีประชากรไม่มากนัก ประชากรในอำเภอเชียงของส่วนมากทำอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำนา ไร่ข้าวโพด สวนส้ม สวนลิ้นจี่ สวนส้มโอ และพืชผัก เป็นต้น

- ทิศเหนือ ติดต่อกับแขวงบ่อแก้ว (ประเทศลาว)
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับแขวงบ่อแก้ว (ประเทศลาว) และอำเภอเวียงแก่น
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอเวียงแก่น อำเภอขุนตาล อำเภอพญาเม็งราย และอำเภอเวียงเชียงรุ้ง
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอดอยหลวงและอำเภอเชียงแสน

นั่งรถประจำทางใช้เวลาประมาณ 2.30 ชั่วโมง มีรถโดยสารประจำทางจากสถานีขนส่งเชียงราย จากอำเภอเมืองเชียงรายไปอำเภอเชียงของมีระยะทาง 114 กิโลเมตร เส้นทางไปอำเภอเชียงของมีหลายเส้นทาง เช่น อำเภอเทิง-อำเภอขุนตาล-อำเภอเชียงของ อำเภอเมืองเชียงราย-อำเภอพญาเม็งราย-อำเภอเชียงของ อำเภอเมืองเชียงราย-อำเภอเวียงเชียงรุ้ง-อำเภอเชียงของ และอำเภอเมืองเชียงราย-อำเภอแม่จัน-อำเภอเชียงแสน-อำเภอเชียงของ

ภาษาไทยลื้ออำเภอเชียงของในการเก็บข้อมูลในงานวิจัยนี้ที่บ้านห้วยเม็ง ตำบล
เวียง

2.1.2 อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

อำเภอแม่สายมีประชากรอาศัยอยู่หลายเชื้อชาติ เช่น จีนฮ่อ ไทลื้อ คนเมือง คนอูรดู พื้นที่อำเภอแม่สายเป็นด้านการค้าที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจในจังหวัดเชียงรายเป็นอย่างยิ่ง ด้านชายแดนไทยพม่า เรียกว่า “ด่านแม่สาย” ใช้ผ่านข้ามไปยังท่าซี้เหล็กของพม่าได้โดยมีแม่น้ำสายพรมแดนทางธรรมชาติ อำเภอแม่สายตั้งอยู่ทางทิศเหนือสุดของจังหวัดมีพื้นที่ 285 ตารางกิโลเมตร ประชากรจำนวน 94,830 คน มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับรัฐฉาน (ประเทศพม่า)
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับรัฐฉาน (ประเทศพม่า) และอำเภอเชียงแสน
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอเชียงแสน อำเภอแม่จัน และอำเภอแม่ฟ้าหลวง
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับรัฐฉาน (ประเทศพม่า)

ระยะทางจากอำเภอเมืองเชียงรายไปอำเภอแม่สายประมาณ 62 กิโลเมตร การคมนาคมสะดวกเนื่องจากใช้เส้นทางถนนพหลโยธิน ภาษาไทยลื้ออำเภอแม่สายในงานวิจัยนี้ อยู่ตำบลเกาะช้าง บ้านสันบุญเรือง

2.2 ระบบเสียงภาษาไทยในอำเภอเชียงของและภาษาไทยอำเภอแม่สาย

ภาษาไทยประกอบด้วยเสียงพยัญชนะต้นจำนวน 20 เสียง เสียงพยัญชนะจำนวน 9 เสียง เสียงสระจำนวน 18 เสียง ประกอบด้วยสระเสียงสั้น 9 เสียง และสระเสียงยาว 9 เสียง จำนวนเสียงวรรณยุกต์มี 6 เสียง และมีเสียงพยัญชนะต้น เป็นดังตารางที่ 2-1

ตารางที่ 2-1 ระบบเสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทย

	Bilabial	Labiodental	Alveolar	Palatal	Velar	Glottal
Voiceless	p		t	c	k	ʔ
Stops	ph		th		kh	
Voiced	b		d			
Stops						
Nasals	m		n	ɲ	ŋ	
Fricatives		f	s			h
Approximant	w		l	j		

ตัวอย่างพยัญชนะต้นที่ปรากฏในตำแหน่งต้นพยางค์ ได้แก่

/pin1/

'เป็น'

/faa3/

'เมฆ'

เสียงพยัญชนะท้าย ได้แก่ /p,t,k,ʔ,m,n,ŋ,w,j/ ตัวอย่างเสียงพยัญชนะท้ายที่ปรากฏในตำแหน่ง

ท้ายพยางค์ ได้แก่

/pin1/

'เป็น'

/cem6/

'สั้น'

เสียงสระสั้นและสระยาวเป็นตารางที่ 2-2

ตารางที่ 2-2 ระบบเสียงสระในภาษาไทย

	Front	Central	Back
High	i, ii	i, ii	u, uu
Mid	e, ee	ə, əə	o, oo
Mid-low	ɛ, ɛɛ		ɔ, ɔɔ
Low		a, aa	

ตัวอย่างเสียงสระสั้นและสระยาวเป็นดังนี้

/khim1/ 'เข็ม'
/liin3/ 'ลีน'

ภาษาไทยลื้อในจังหวัดเชียงรายมีเสียงสระเลื่อน ได้แก่ เสียง ai, ui, oi, oi, au, eu, əa, iə, iəu, iau และมีเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยลื้อจำนวน 6 เสียงดังตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2-3 เสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยลื้อจังหวัดเชียงราย

วรรณยุกต์	เสียง	สัญลักษณ์
Tone 1	Mid rising กลาง-ขึ้น	1
Tone 2	High level สูงระดับ	2
Tone 3	Mid level กลางระดับ	3
Tone 4	Mid low level กลางต่ำระดับ	4
Tone 5	Low level ต่ำระดับ	5
Tone 6	Mid low falling กลาง-ต่ำ-ตก	6

ตัวอย่างเสียงวรรณยุกต์ ได้แก่

/loŋ2/ 'ใหญ่'
/khun4/ 'คน'

ในภาษาศาสตร์ การศึกษาเสียงวรรณยุกต์ในภาษาตระกูลไทใช้แนวคิดกล่องเสียงวรรณยุกต์ (Tone box) ดังตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-4 กล่องเสียงวรรณยุกต์ในภาษาตระกูลไท

	A	B	C	DL	DS
1	1	5	6	5	1
2	1	5	6	5	1
3	1	5	6	5	1
4	2	4	3	4	4

ช่องต่างๆ มีความหมายดังนี้

ช่อง A 1-4 หมายถึง คำที่เขียนด้วยภาษาไทยกลางมาตรฐาน ไม่มีรูป

ช่อง B 1-4 หมายถึง คำที่เขียนด้วยภาษาไทยกลางมาตรฐาน ที่มีวรรณยุกต์เอกกำกับ

ช่อง C 1-4 หมายถึง คำที่เขียนด้วยภาษาไทยกลางมาตรฐาน ที่มีวรรณยุกต์โทกำกับ

ช่อง DL 1-4 หมายถึง คำที่เป็นพยางค์ตายสระเสียงยาวในภาษาไทยกลางมาตรฐาน

ช่อง DS 1-4 หมายถึง คำที่เป็นพยางค์ตายสระเสียงสั้นในภาษาไทยกลางมาตรฐาน

ช่อง 1 หมายถึง คำที่มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูงและพยัญชนะต้นมี ห นำ

ช่อง 2 หมายถึง คำที่มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรกลางไม่ก้อง

ช่อง 3 หมายถึง คำที่มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรกลางก้อง และ อย

ช่อง 4 หมายถึง คำที่มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำทั้งหมด

2.3 แนวคิดทฤษฎี

แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในงานวิจัยนี้ คือ การวิเคราะห์การแปรของรูปศัพท์ และลักษณะความแตกต่างของการใช้คำศัพท์ในหน่วยอรรถเดียวกัน เกณฑ์ที่นำมาศึกษาเป็นไปตามแนวทางของภาษาศาสตร์ โดย เรืองเดช บันเขื่อนขัตติย์ (2531) แบ่งการวิเคราะห์คำศัพท์ร่วมเผ่าพันธุ์ แบ่งได้เป็น 2 ชนิด ดังนี้

1) คำศัพท์ร่วมแท้ (Common cognate) ได้แก่ คำศัพท์ที่มีปรากฏในรูปของคำศัพท์เหมือนหรือคล้ายคลึงกันมากที่สุด โดยเฉพาะมีคำศัพท์ที่มีพยัญชนะต้นเหมือนกันหรือเป็นหน่วยเสียงเดียวกันถือว่าเป็นคำศัพท์ร่วมแท้

2) คำศัพท์ร่วมปฏิภาค (Correspondent cognate) ได้แก่ คำศัพท์ที่มีรูปลักษณะต่างกันเพียงจุดใดจุดหนึ่งหรือส่วนใดส่วนหนึ่ง เช่น พยัญชนะ หรือ สระ หรือ วรรณยุกต์ เป็นต้น แต่สามารถหาลักษณะร่วมเผ่าพันธุ์ของภาษาได้ว่ามีลักษณะคล้ายคลึงกันระหว่างภาษาถิ่นตระกูลไทยด้วยกัน หรือระหว่างกลุ่มอายุเดียวกัน

จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ใน 1) และ 2) มาหาความถี่และปริมาณของการใช้คำศัพท์ โดยใช้สถิติประเภทร้อยละ เรียกว่า Lexicostatistics แล้วอาจพิจารณาการกระจายของคำศัพท์และแนวแบ่งเขตภาษาถิ่น เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลว่าหน่วยอรรถที่ใช้คำศัพท์ที่คำ ขึ้นตอนต่อไป นำผลการวิเคราะห์การกระจายของคำศัพท์ ว่าคำศัพท์ปรากฏในจุดเก็บข้อมูลบริเวณใดของจังหวัดและปรากฏแน่น และแบ่งเขตการใช้คำศัพท์ออกเป็นเขตภาษาถิ่นย่อย โดยการเปรียบเทียบการกระจายของคำศัพท์ ถึงการรวมตัวของเส้นแบ่งเขตศัพท์หนาแน่นหรือเบาบางในบริเวณใด

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้วิเคราะห์โดยใช้แนวคิดนี้เป็นหลักแต่ไม่ได้ใช้ทุกขั้นตอน โดยใช้ถึงการวิเคราะห์คำศัพท์และเสียงวรรณยุกต์ร่วมปฏิภาคเท่านั้น

2.4 การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์

นักภาษาศาสตร์สนใจเรื่องการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ในภาษาถิ่นมานานหลายทศวรรษ (Krishnasreni, 1978; วิจิตร ภาณุพงษ์, 2526) การศึกษาคำศัพท์ในภาษาถิ่นเริ่มต้นจากการศึกษาคำศัพท์ที่แตกต่างกันระหว่างท้องถิ่นเพื่อนำมาใช้คำศัพท์ที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่มาแบ่งเขตภาษา เช่น พื้นที่ระดับจังหวัด พื้นที่ระดับภาค หรือแม้แต่ระดับประเทศ (กัลยา ดิงศภักดิ์ และคณะ, 2534; วารี วีสุกุล, 2526; วิจิตร ภาณุพงษ์, 2526; สมทรง บุรุษพัฒน์, 2524 ฯลฯ) จากนั้นจัดทำเป็นแผนที่ภาษา เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลงานวิจัยทางภาษาและวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ รวมถึงใช้พัฒนาการท่องเที่ยว

ต่อมานักภาษาศาสตร์พบว่าไม่ใช่คำศัพท์เพียงอย่างเดียวที่สามารถนำมาใช้แบ่งเขตภาษาได้ แต่ยังสามารถใช้โครงสร้างทางภาษาอื่นๆ เช่น เสียงในภาษา นักภาษาศาสตร์ศึกษาความแตกต่างระหว่างภาษาถิ่นโดยใช้เสียงพยัญชนะ (ฉลิลิกา มหาพูนทอง, 2539) เสียงสระ (เจริญขวัญ ธรรมประดิษฐ์, 2524) และเสียงวรรณยุกต์ (เกษมณี เทพวัลย์, 2526; ธีระพันธ์ ล.ทองคำ, 2520) ผลการวิจัยพบว่าเสียงพยัญชนะและเสียงสระที่เป็นโครงสร้างเสียงที่สำคัญ รวมถึงเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะทางเสียงของภาษาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สามารถนำมาใช้แบ่งเขตภาษาได้ดีเช่นเดียวกับคำศัพท์

ในปัจจุบัน นักภาษาศาสตร์ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ และโครงสร้างทางเสียง เช่น เสียงวรรณยุกต์ ด้วยการนำตัวแปรทางสังคม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ความสะดวกของการคมนาคม ฯลฯ เข้ามาเป็นปัจจัยในการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างภาษาถิ่น (พริ้มรส มาริประสิทธิ์, 2535; อุไรภรณ์ ตันตินิมิตรกุล, 2544; สุนิสา กิตติวงษ์ประทีป, 2548; รพีพร สิทธิ, 2549) งานวิจัยในลักษณะนี้แสดงการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่กำลังดำเนินอยู่ (Change in progress) ในบริเวณหนึ่งๆ (Labov, 1994) ซึ่งอาจนำไปสู่การสูญสลายของภาษาได้ (Language death) โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากอิทธิพลของการสัมผัสภาษา เช่น การสัมผัสกับภาษาไทยกลางที่ใช้ทั่วไปในประเทศไทย

งานวิจัยที่ผ่านมาศึกษาการแบ่งเขตภาษาด้วยตัวแปรหนึ่งถึงสองตัวแปร เช่น อายุ อาชีพและอิทธิพลของภาษาอื่น อายุและความสะดวกของการคมนาคม (ปราณี กุลละวณิชย์ และคณะ, 2535; พริ้มรส มาริประสิทธิ์, 2535; พิณรัตน์ อัครวัฒนากุล, 2556; รพีพร สิทธิ, 2549; สายัน สวมทอง, 2544; สุนิสา กิตติวงษ์ประทีป, 2548; อัญชลี บุรณะสิงห์, 2531; อุไรภรณ์ ตันตินิมิตรกุล, 2544) เป็นต้น

งานวิจัยที่ศึกษาตัวแปรอายุ เช่น งานวิจัยของ พริ้มรส มาริประสิทธิ์ (2535) พบว่า เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มที่มีอายุมากกว่าอายุเหนือเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่าดังสมมติฐานโดย

เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไปอยู่ที่บ้านละหาน ตำบลบางสะพาน เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 35-45 ปี อยู่ใต้บริเวณนั้นลงมาที่บ้านห้วยสัก ส่วนเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 10-20 ปี อยู่เลยลงไปทางใต้ในจังหวัดชุมพร คือ บ้านนา ตำบลบ้านนา อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ผลการวิจัยที่ยืนยันงานวิจัยของพริ้มรส มาริประสิทธิ์ คือ งานวิจัยของอุไรภรณ์ ตันตินิมิตรกุล (2544) พบว่า เขตปรับเปลี่ยนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ เกิดขึ้นจากตัวแปรทางสังคม คือ กลุ่มอายุ เป็นสำคัญ

อัญชลี บุรณะสิงห์ (2531) ศึกษาภาษาลาวโซ่ง ของคน 3 ระดับอายุ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า อายุและความสะดวกของการคมนาคมมีผลต่อการใช้คำศัพท์ที่เปลี่ยนแปลงไป อัญชลี บุรณะสิงห์ (2531) แบ่งผู้พูดเป็น 3 กลุ่มอายุ 55-70 ปี 35-50 ปี และ 15-30 ปี และพบว่า คำศัพท์ในชีวิตประจำวันกำลังจะหายไปจากผู้พูดกลุ่มอายุน้อย อย่างไรก็ตาม งานวิจัยของ อัญชลี บุรณะสิงห์ พบสาเหตุการเปลี่ยนแปลงของภาษาอันเนื่องมาจากอิทธิพลของภาษาไทยกลาง เช่นเดียวกับงานวิจัยของ สายัณ สวมทอง (2544) ที่ศึกษาการแปรของคำศัพท์ภาษาไทยในอำเภอกันตัง จังหวัดตรัง โดยแบ่งผู้พูดเป็น 3 กลุ่มอายุ และพบว่า ทุกกลุ่มอายุมีการใช้คำศัพท์ภาษาไทยกลางแทนภาษาไทยในอำเภอกันตัง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิณรัตน์ อัครวิฒนากุล (2556) ที่ศึกษาการแปรของคำศัพท์ในภาษาไทยถิ่น 5 ภาษา ในจังหวัดน่าน กลุ่มผู้พูดมี 3 กลุ่มอายุ เช่นกัน ผลการวิจัยพบว่ามีคำศัพท์จำนวนหนึ่งกำลังจะถูกแทนที่ด้วยภาษาไทยกลางเช่นกัน

งานวิจัยบางงานศึกษาตัวแปร อายุและความสะดวกของการคมนาคม เช่น งานวิจัยของ รพีพร สิทธิ (2549) ศึกษาภาษาไทยโคราช พบว่า อายุและความสะดวกของการคมนาคม ทำให้คำศัพท์และการออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยโคราชเปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกับงานวิจัยของพิณรัตน์ อัครวิฒนากุล (2556) ซึ่งศึกษาภาษาคำเมือง ลื้อ ขิ่น พวน และลาว ในกลุ่มอายุ 60 ปี ขึ้นไป 35-50 ปี และ 15-25 ปี พบว่า ภาษาคำเมือง ที่การคมนาคมเข้าถึงง่าย มีแนวโน้มที่คำศัพท์จะสูญไปมากกว่าภาษาพวนที่การคมนาคมเข้าถึงยาก

ในส่วนของวิธีการศึกษาภาษาถิ่น งานวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของศัพท์นิยมใช้วิธีทำแบบสอบถามก่อนจะพัฒนาจากการทำแบบสอบถามเป็นการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลแม่นยำเที่ยงตรงยิ่งขึ้น คำศัพท์ที่ผู้วิจัยเลือกใช้แบบสอบถามหรือสัมภาษณ์ เรียกว่า หน่วยอรรถ ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่แต่ละภาษาใช้แตกต่างกัน หน่วยอรรถคัดเลือกได้จากพจนานุกรม งานวิจัยที่มีผู้ทำไว้แล้ว หรือสัมภาษณ์จากผู้ที่ใช้ภาษานั้นเป็นภาษาแม่ และผู้วิจัยมักนิยมจัดหน่วยอรรถเป็นหมวดหมู่ เช่น หมวดเครื่องใช้ หมวดคำลักษณะนาม หมวดคำเรียกญาติ ฯลฯ (จันทนา ศักดานุวัฒน์วงศ์, 2538; จันทิราพร สุขปรีดี, 2531; เจริญขวัญ ธรรมประดิษฐ์, 2524) แต่ยังไม่มียานวิจัยใดจัดหมวดหมู่คำศัพท์หรือหน่วยอรรถเป็นคำศัพท์พื้นฐาน

และศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐาน ซึ่งตามทฤษฎีภาษาศาสตร์สังคมเชื่อว่าคำศัพท์พื้นฐานเปลี่ยนแปลงอัตราที่ช้ากว่าคำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐาน (Hock and Joseph, 1996; Thomason and Kaufman, 1988) และประเด็นนี้ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ในการศึกษาภาษาถิ่น

Punthong (1979) ศึกษาเรื่อง An analysis of lexical change among three generations in KamMuang Dialect การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ในคำเมือง เชียงใหม่ โดยศึกษาผู้พูด 3 กลุ่มอายุ คือ 45-60 ปี 30-45 ปี และ 15-30 ปี ใช้คำศัพท์ 300 คำ เป็นคำนาม 150 คำ คำกริยา 150 คำ ผลการศึกษาพบว่าคำนามมีการเปลี่ยนแปลงมากกว่าคำกริยา คือ คำกริยาเปลี่ยนแปลง 22 % คำนามเปลี่ยนแปลง 53.33% การเปลี่ยนแปลงมีมากขึ้นในกลุ่มอายุที่ 3 โดยมีการใช้ภาษาไทยกลางมากขึ้น ใช้คำเมืองน้อยลง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัยวรรณ ตันหยง (2526) ที่วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของการใช้คำของคน 3 กลุ่มอายุในภาษาไทยวน ใช้คำศัพท์ 500 คำ จำแนกเป็นคำนาม 300 คำ และคำกริยา 200 คำ โดยศึกษาในจังหวัดลพบุรี และสิงห์บุรี รวมผู้พูดหรือผู้บอกภาษา 63 คน แบ่งเป็น กลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป 31-49 ปี และ 15-30 ปี ผลการวิจัยพบว่า มีการใช้คำศัพท์อื่นร่วมกับคำศัพท์ในภาษาไทยวนมากกว่าการใช้คำศัพท์ภาษาไทยวนแต่เพียงอย่างเดียวทั้ง 3 กลุ่มอายุ และมีการใช้เสียงวรรณยุกต์เสียงเดียวกับภาษาไทยกลางมากขึ้น

นอกจากนั้น ยังมีงานวิจัยของ วนิตา สารพร (2531) ที่สอดคล้องกัน งานวิจัยนี้วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์ของคน 3 กลุ่มอายุในภาษาไทยวน จังหวัดราชบุรี วิเคราะห์การใช้คำศัพท์จำนวน 500 คำ ทดสอบกับผู้พูด 3 กลุ่มอายุ คือ 51-70 ปี 31-50 ปี และ 15-30 ปี ผลการศึกษาพบว่า ผู้พูด 3 กลุ่มอายุ นำคำศัพท์อื่นมาใช้ร่วมหรือแทนภาษาไทยวน 61.4% ผู้พูดกลุ่มอายุ 15-30 ปี ใช้ภาษาไทยกลางมากกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ การเปลี่ยนแปลงทางเสียงที่พบคือมีเสียงพยัญชนะต้นเพิ่มขึ้น มีเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ และเสียงวรรณยุกต์บางเสียงหายไป เช่นเดียวกับงานวิจัยของ อัญชลี บุรณสิงห์ (2531) ที่วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของการใช้คำศัพท์ของผู้พูด 3 กลุ่มอายุในภาษาไทยโข่ง ประณีต แยมงาม (2543) เปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนต่างอายุในภาษาเขมร จังหวัดบุรีรัมย์ โดยศึกษาคำศัพท์ 637 คำ มีผู้พูด 3 กลุ่มอายุ ได้แก่ 55 ปีขึ้นไป 35-45 ปี และ 15-25 ปี ผลการศึกษาพบว่า มีการใช้ภาษาไทยกลางร่วมกับภาษาเขมรถิ่น นอกจากนี้ยังพบว่ามี การแปรของเสียงพยัญชนะ เสียงสระ และ โครงสร้างพยางค์

2.5 การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของเสียงวรรณยุกต์

สำหรับงานวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นต่างๆ นิยมใช้คำทดสอบวรรณยุกต์ของ W. J. Gedney (1972) เรียกว่า กล่องเสียงวรรณยุกต์ (Tone box) เพื่อพิจารณาการแยก

เสียงวรรณยุกต์และการรวมเสียงวรรณยุกต์ว่าเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร (Brown, 1965; Kullavanijaya and L-Thongkum, 2000) งานวิจัยภาษาถิ่นมักเลือกศึกษาคำศัพท์หรือเสียงวรรณยุกต์อย่างใดอย่างหนึ่ง

มีงานวิจัยจำนวนไม่มากที่ศึกษาทั้งคำศัพท์และเสียงวรรณยุกต์ว่ามีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกันหรือไม่ (รพีพร สิทธิ, 2549) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าภาษาเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง คือ ตัวแปรทางสังคม เช่น อายุ เพศ ภูมิศาสตร์ ฯลฯ (Labov, 1994)

ในภาษาไทยกลาง งานวิจัยที่ศึกษาในปี 2534 ของปิยฉัตร ปานโรจน์ (2534) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงลักษณะเชิงกลศาสตร์ของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยกลาง พิจารณาการแปรตามกลุ่มอายุ 3 กลุ่มอายุ คือ 50-60 ปี 30-40 ปี และ 10-20 ปี ปิยฉัตร ปานโรจน์ พบว่า เสียงวรรณยุกต์ที่มีการแปรตามกลุ่มอายุอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ เสียงวรรณยุกต์โท และ เสียงวรรณยุกต์ตรี ส่วนเสียงวรรณยุกต์ที่ไม่มี การแปรตามกลุ่มอายุอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ เสียงวรรณยุกต์สามัญ เสียงวรรณยุกต์เอก และ เสียงวรรณยุกต์จัตวา

สำหรับลักษณะเชิงกลศาสตร์ของเสียงวรรณยุกต์ตรีในคำพูดเดี่ยวพยางค์เดี่ยวที่ปิยฉัตร ปานโรจน์ พบโดยการเก็บข้อมูลจากผู้พูด 1 คน เพศหญิงอายุ 22 ปี ผลการวิจัยพบว่า สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ตรีมีลักษณะกลาง-ขึ้น

ในปี 2543 วิไลลักษณ์ จูระราหวงศ์ (2543) ศึกษาการแปรของเสียงวรรณยุกต์ในการพูดภาษาไทยกลาง โดยพิจารณาการแปรตามบริบทระหว่างบริบทคนไทย คนแต่จิว และคนชีกส์ ในงานวิจัยนี้ วิไลลักษณ์ จูระราหวงศ์ ศึกษาสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในคำพูดเดี่ยวพยางค์เดี่ยว โดยเก็บข้อมูลจากผู้พูด 5 คนเป็นเพศหญิง อายุ 30-40 ปี ผลการวิจัยพบว่าเสียงวรรณยุกต์ตรีในคำพูดเดี่ยวพยางค์เดี่ยวมี สัทลักษณะกลาง-ขึ้น

ผณิตรา ธีรานนท์ (2545) เปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของเสียงวรรณยุกต์ตรีในภาษาไทยกลางในช่วงระยะเวลา 90 ปี คือ ตั้งแต่ พ.ศ. 2534-2543 พบว่า สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ตรีได้เปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านระดับเสียงสูงต่ำ (Pitch height) และการขึ้นลงของระดับเสียง (Pitch contour) ในลักษณะสลับทิศทาง คือ จากเสียงสูง-ตก เป็น กลาง-ขึ้น ในคำพูดเดี่ยวพยางค์เดี่ยวของคนรุ่นใหม่

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ตามที่คุณวิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาการเปลี่ยนแปลงภาษาไทยไว้ 3 ข้อข้างต้น เพื่อให้การดำเนินการวิจัยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 การกำหนดตัวแปร

ตัวแปรในงานวิจัยนี้มี 2 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม

3.1.1 ตัวแปรต้น

3.1.1.1 กลุ่มอายุของผู้พูดแบ่งเป็น 6 กลุ่มอายุ ได้แก่ กลุ่มอายุ 1-19 ปี กลุ่มอายุ 20-29 ปี กลุ่มอายุ 30-39 ปี กลุ่มอายุ 40-49 ปี กลุ่มอายุ 50-59 ปี และ กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป

3.1.1.2 ความสะอาดของการคมนาคม

3.1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คำศัพท์ และ เสียงวรรณยุกต์

3.2 การคัดเลือกตัวแปร

ผู้วิจัยคัดเลือกจุดเก็บข้อมูลภาษาไทยใน 2 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเชียงของ และอำเภอแม่สาย โดย อำเภอเชียงของเป็นตัวแทนของอำเภอที่มีความสะอาดของการคมนาคมน้อยกว่า ส่วนอำเภอแม่สายเป็นตัวแทนของอำเภอที่มีความสะอาดของการคมนาคมมากกว่า เกณฑ์ที่ใช้ตัดสินความสะอาดของการคมนาคม คือ ระยะห่างจากอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย และสภาพถนน

ในแต่ละอำเภอผู้วิจัยคัดเลือกผู้พูด 6 กลุ่มอายุ ดังกล่าวแล้วข้างต้น ผู้วิจัยกำหนดให้ในแต่ละกลุ่มอายุประกอบด้วยผู้พูดเพศชาย 5 คน เพศหญิง 5 คน คิดเป็นจำนวนผู้พูด 60 คน 2 อำเภอ รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 120 คน จากกลุ่มประชากรทั้งสิ้นประมาณ 140,000 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

3.3.1 เครื่องมือสำหรับทดสอบคำศัพท์

คัดเลือกคำศัพท์เพื่อทำแบบสอบถามและสัมภาษณ์จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน งานวิจัยเกี่ยวกับภาษาไทย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอื่นๆ จากนั้นจำแนกคำศัพท์พื้นฐานจำนวน 100 คำ และคำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐาน จำนวน 100 คำ ด้วยแนวคิดของ Swadesh (1952)

3.3.2 เครื่องมือสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์

ผู้วิจัยใช้กล่องเสียงวรรณยุกต์ของ Gedney ในการทดสอบ (ตารางที่ 3-1) อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยจะทำการคัดเลือกคำทดสอบก่อน โดยอาจมีการปรับคำทดสอบของ Gedney เพื่อความเหมาะสมกับ ภาษาไทยที่ผู้ใช้ศึกษาในงานวิจัยนี้ ในแต่ละช่องเสียงวรรณยุกต์ผู้วิจัยใช้คำทดสอบ 3 คำ ให้ผู้พูดออกเสียง คำละ 5 ครั้ง รวมคำทดสอบเสียงวรรณยุกต์ (3 คำ x 20 ช่องวรรณยุกต์ x 5 ครั้ง x 120 คน) เป็นจำนวน 36,000 คำทดสอบต่อ 1 พื้นที่

ตารางที่ 3-1 คำทดสอบเสียงวรรณยุกต์ที่ได้จากกล่องเสียงวรรณยุกต์ของ Gedney

A	B	C	DL	DS
หู	ผ้า	ข้า	หาบ	หมัด
ขา	ไข่	ห้า	เหงือก	ผัด
หัว	เช่า	เสือ	หมาก	สูง
ปี	ปี	ป่า	ปาก	กั๊บ
ตา	ไก่	ต้ม	ปอด	กบ
กิน	แก	กล้า	ตาก	ต๊ับ
แดง	ดำ	ดิน	แดด	เด็ด
ดาว	บ้า	บ้า	บอก	เบ็ด
บิน	อ้อม	อ้า	อาบ	อก
มือ	ผี	ไม้	ยาก	มัด
ควาย	พ่อ	ม้า	ราก	นก
นา	ไร่	ค้า	ลูก	ลัก

3.3.3 แบบสอบถาม

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการทดสอบทัศนคติของผู้พูดภาษาไทยที่มีต่อภาษาของตนเอง และภาษาที่แวดล้อม ได้แก่ ภาษาไทยถิ่น ภาษาไทยกลาง และภาษาไทยวน (คำเมือง) เพื่อใช้อธิบายสาเหตุการเปลี่ยนแปลงของภาษาไทย แบบสอบถามที่ใช้ดัดแปลงจากงานวิจัยของ Loureiro-Rodriguez, Boggess and Goldsmith (2012)

3.4 การเก็บข้อมูล

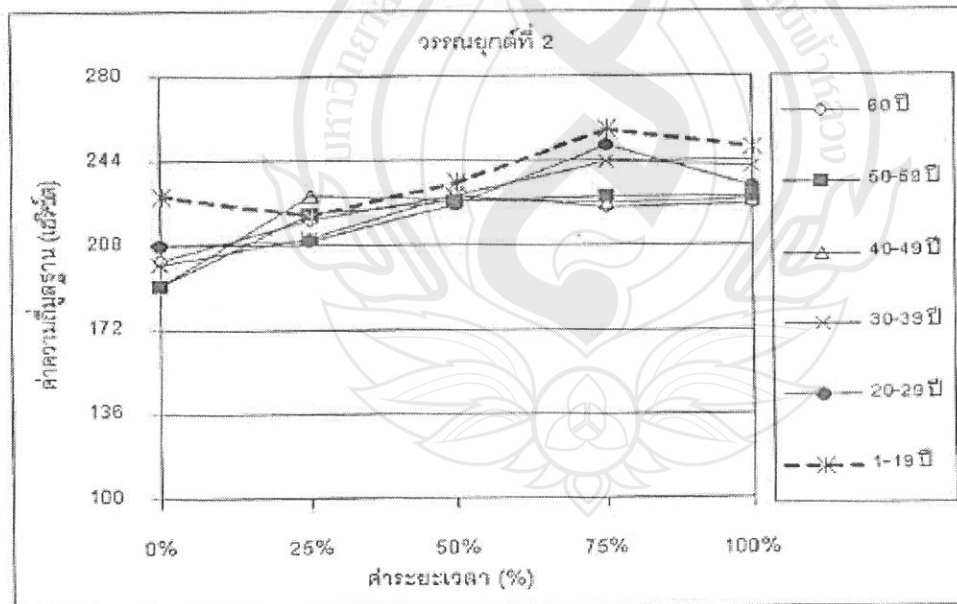
ผู้วิจัยออกภาคสนาม ให้ผู้พูดแต่ละคนออกเสียงคำศัพท์ 200 คำ คำละ 3 ครั้ง โดยผู้วิจัยใช้ บัตรคำ การไปคำ การแสดงท่าทางประกอบ และบันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียง SONY CM-300

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลคำศัพท์

การวิเคราะห์ข้อมูลคำศัพท์ในงานวิจัยนี้ใช้คำศัพท์ของผู้พูดที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปเป็นหลัก สมมติฐานเบื้องต้นของงานวิจัยนี้ คือ กลุ่มผู้พูดที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปใช้รูปภาษาที่เก่าที่สุด หากกลุ่มผู้พูดทั้ง 5 กลุ่มต่อไปนี้ กลุ่มอายุ 1-19 ปี กลุ่มอายุ 20-29 ปี กลุ่มอายุ 30-39 ปี กลุ่มอายุ 40-49 ปี กลุ่มอายุ 50-59 ปี ใช้คำศัพท์หรือเสียงวรรณยุกต์ที่แตกต่างออกไปจะถือว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในภาษา

3.6 การวิเคราะห์รูปเชิงกลของเสียงวรรณยุกต์

ผู้วิจัยใช้คำทดสอบเสียงวรรณยุกต์ที่เตรียมไว้ให้ผู้พูดแต่ละคนออกเสียงคำทดสอบคำละ 3 ครั้ง จากนั้นบันทึกเสียง วิเคราะห์รูปเชิงกลของเสียงวรรณยุกต์ด้วยวิธีทางกลศาสตร์ศาสตร์โดยใช้โปรแกรม Cool Edit Pro ในการตัดเสียงผู้พูดที่บันทึกไว้ให้เหลือเป็นคำเดียว จากนั้นจึงใช้โปรแกรม PRAAT version 4.9.2 ในการวิเคราะห์ข้อมูล และใช้โปรแกรม Microsoft Excel ในการแปลงผลให้เป็นกราฟเส้น เพื่อแสดงสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ จากนั้นสร้างกราฟดังตัวอย่างในภาพที่ 3-1

ภาพที่ 3-1 ตัวอย่างกราฟเส้นเพื่อแสดงสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์

จากภาพที่ 3-1 แกน x เป็นค่าระยะเวลา หน่วยเป็น % ซึ่งการวัดค่าระยะเวลาผู้วิจัยจะวัดค่าระยะเวลาที่แท้จริง หน่วยเป็น มิลลิวินาที จากนั้นนำค่าระยะเวลามาแปลงให้เป็น 100% เพื่อกำหนดจุดวัดค่าความถี่มูลฐานที่จุด 0% 25% 50% 75% 100% เรียกว่า วิธีการ normalization แกน Y เป็นค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ยที่วัดได้จากคำทดสอบจำนวน 300 คำทดสอบต่อ 1 เสียงวรรณยุกต์

3.7 การวิเคราะห์คำศัพท์

ในการวิเคราะห์คำศัพท์ ผู้วิจัยจำแนกรูปแบบการใช้คำศัพท์เป็น 5 รูปแบบ ดังนี้

3.7.1 มีการใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์ เช่น

Hot	/hooŋ6/	/	/	/	/	/	/
-----	---------	---	---	---	---	---	---

3.7.2 มีการใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นคำศัพท์เดียวกัน แต่มีบางกลุ่มอายุใช้รูปแปรร่วม เช่น

Person	/khun4/	/	/	/	/	/	/
	/khon4/	/					

3.7.3 มีการใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดบางกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกัน แต่มีบางกลุ่มอายุใช้ศัพท์อื่นร่วม เช่น

Many	/lai2/	/	/	/	/	/	/
	/jə1/		/				
	/pa-lə1/					/	

3.7.4 มีการใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดบางกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกัน แต่บางกลุ่มอายุใช้รูปแปร เช่น

Small	/noi6/	/	/	/	/		
	/an-noi6/					/	
	/to-noi6/						/

3.7.5 มีการใช้ศัพท์ที่ผู้พูดบางกลุ่มอายุ ใช้เป็นคำศัพท์เดียวกัน แต่บางกลุ่มอายุใช้คำศัพท์อื่น เช่น

Big	/jai1/	/	/				
	/lon2/		/				
	/an-lon2/			/	/	/	/
	/to-lon2/			/	/		

3.8 การนำเสนอผลการวิจัยและสรุปผล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยที่วิเคราะห์ได้ประกอบกับข้อมูลที่วิเคราะห์ด้วยสถิติ และข้อมูลที่สรุปจากแบบสอบถาม

บทที่ 4 ผลการวิจัย

กลุ่มอายุของผู้พูดแบ่งได้เป็น 6 กลุ่มอายุ ได้แก่ 1) กลุ่มอายุ 1-19 ปี 2) กลุ่มอายุ 20-29 ปี 3) กลุ่มอายุ 30-39 ปี 4) กลุ่มอายุ 40-49 ปี 5) กลุ่มอายุ 50-59 ปี และ 6) กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป

ผู้วิจัยใช้ภาษาของกลุ่มคนอายุ 60 ปีขึ้นไปเป็นภาษาหลักในการพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของภาษาของแต่ละกลุ่มอายุ กล่าวคือ งานวิจัยนี้จัดภาษาของกลุ่มคนอายุ 60 ปีขึ้นไปเป็นภาษาที่เก่าที่สุด

งานวิจัยนี้ศึกษาคำศัพท์พื้นฐานจำนวน 100 คำศัพท์ และคำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐานจำนวน 100 คำศัพท์ ด้วยแนวคิดของ Swadesh (1952) ในบทนี้จะนำเสนอผลการวิจัยการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ จากนั้นนำเสนอผลการวิจัยการเปลี่ยนแปลงของเสียงวรรณยุกต์ ตามลำดับ

ผลการวิจัยพบว่าคำศัพท์พื้นฐานในภาษาไทยอีสานของ และภาษาไทยแม่สายมีจำนวนคำศัพท์ที่เปลี่ยนแปลงไปน้อยกว่าคำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐาน แสดงให้เห็นว่าคำศัพท์พื้นฐานทนต่อการเปลี่ยนแปลงได้มากกว่าคำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐาน ซึ่งขัดแย้งกับทฤษฎีที่ Swadesh (1952) ได้กล่าวไว้

4.1 การเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์

4.1.1 การเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ในภาษาไทยอีสานของ

4.1.1.1 การเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์พื้นฐาน

ตารางที่ 4-1 การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ที่เป็นคำศัพท์พื้นฐานในภาษาไทยอีสานของที่พูดโดยผู้พูด 6 กลุ่มอายุ

ที่	ความหมาย	กลุ่มอายุ	1	2	3	4	5	6
			1-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60 ขึ้นไป
1		/pən1/	/					
		/chan1/		/				
		/cau6/			/	/	/	/

2	You	/miŋ2/	/					/
		/too3/		/				
		/thəə1/			/	/		/
		/ai1/					/	
3	We	/hau4/					/	/
		/mu-hau4/	/	/	/	/		
4	This	/ni3/	/					/
		/an-ni3/		/	/	/	/	
5	That	/han5/	/					
		/an-han5/		/	/	/	/	/
6	Who	/phai2/	/	/	/	/	/	/
7	What	/i-saŋ5/	/	/	/	/	/	/
8	Not	/bɔɔ1/	/	/	/	/		
		/buu1/					/	/
9	All	/mot2/	/	/	/	/		
		/taŋ-mot2/			/	/	/	/
10	Many	/lai2/	/	/	/	/	/	/
		/jə1/		/				
		/pa-lə1/					/	
11	One	/niŋ3/	/	/	/	/	/	/
12	Two	/sɔɔŋ2/	/	/	/	/		
		/ɕɔɔŋ2/					/	/
13	Big	/jai1/	/	/				
		/loŋ2/		/				
		/an-loŋ2/			/	/	/	/
		/to-loŋ2/			/	/		
14	Long	/ŋau5/	/	/	/	/	/	/
15	Small	/nɔi6/	/	/	/	/		
		/an-nɔi6/					/	
		/to-nɔi6/						/

16	Women	/mɛ-niŋ4/	/	/	/	/	/	/
17	Man	/pucai2/	/	/	/	/	/	/
18	Person	/khun4/	/	/	/	/	/	/
		/khon4/	/	/	/	/	/	/
19	Fish	/paa2/	/	/	/	/	/	/
20	Bird	/nok3/	/	/	/	/	/	/
21	Dog	/maa2/	/	/	/	/	/	/
22	Louse	/mat2/	/	/	/	/	/	/
		/hep3/	/	/	/	/	/	/
23	Tree	/kɔ-mai6/	/	/	/	/	/	/
24	Seed	/met3/	/	/	/	/	/	/
		/nəi1/	/	/	/	/	/	/
25	Leaf	/bai-mai6/	/	/	/	/	/	/
26	Root	/haak3/	/	/	/	/	/	/
		/hak-mai6/	/	/	/	/	/	/
27	Bart	/pək1/	/	/	/	/	/	/
		/pək-mai6/	/	/	/	/	/	/
28	Skin	/naŋ2/	/	/	/	/	/	/
		/phiu-naŋ2/	/	/	/	/	/	/
29	Flesh	/ciin5/	/	/	/	/	/	/
30	Blood	/lə1/	/	/	/	/	/	/
		/lət1/	/	/	/	/	/	/
31	Bone	/duuk1/	/	/	/	/	/	/
		/ka-duuk1/	/	/	/	/	/	/
32	Grease	/khai3/	/	/	/	/	/	/
		/khai-man4/	/	/	/	/	/	/
33	Egg	/khai1/	/	/	/	/	/	/
34	Horn	/khau2/	/	/	/	/	/	/
35	Tail	/haaŋ2/	/	/	/	/	/	/

36	Feather	/khun2/	/	/	/	/	/	/
37	Hair	/phum2/	/	/	/	/		
		/phom2/						/
		/phum- huu2/					/	
38	Head	/hoo2/	/	/	/	/	/	
39	Ear	/huu2/	/	/	/	/	/	
40	Eye	/taa2/	/	/	/	/	/	
41	Nose	/hu-laj1/	/				/	
		/hu-daj1/		/	/	/		/
42	Mount	/paak1/	/	/	/	/		/
		/i-sɔ2/					/	
43	Tooth	/kheu5/	/	/	/	/	/	/
		/khiəu5/			/			
44	Tongue	/lin6/	/	/	/	/	/	
45	Claw	/fa-mii4/	/	/	/	/	/	
46	Foot	/tiin2/	/	/	/	/	/	/
		/fa-tiin2/		/				
47	Knee	/khau1/	/	/	/	/		
		/ho-khau1/	/	/			/	/
48	Hand	/mii4/	/	/	/	/	/	
49	Belly	/pum2/					/	/
		/khi-puŋ2/	/	/	/	/		
50	Neck	/khɔɔ4/	/	/	/	/	/	
51	Breasts	/uk2/	/	/	/	/	/	/
		/ok2/		/				
		/nom/		/				
52	Heart	/ho-cai2/	/	/	/	/	/	
53	Liver	/tɔp3/	/					
		/tap3/		/	/	/	/	/

54	Drink	/kin2/	/	/				
		/dim1/		/				
		/tap3/			/	/	/	/
55	Eat	/kin2/	/	/	/	/	/	
56	Bite	/khop2/	/	/	/	/		
		/kap2/					/	/
57	See	/han2/	/	/	/	/	/	
58	Hear	/huu2/			/	/	/	/
		/dai-pin4/	/	/				
59	Know	/huu6/	/	/	/	/	/	
60	Sleep	/non4/	/	/	/	/	/	
61	Die	/tai2/	/	/	/	/	/	
62	Kill	/khaa2/	/	/	/	/	/	
63	Swim	/loi-nam6/	/					/
		/wai-nam6/	/	/	/	/	/	
64	Fly	/bin2/	/	/	/	/	/	
65	Walk	/tiən4/			/	/	/	/
		/jaan3/	/	/				/
66	Come	/maa4/	/	/	/	/	/	
67	Lie	/cu2/	/					/
		/wok1/		/				
		/khi-cu2/	/		/	/	/	
68	Sit	/nan3/	/	/	/	/	/	
69	Stand	/jiin4/	/	/	/	/	/	
70	Give	/hii5/	/	/	/	/	/	
71	Say	/uu5/	/	/			/	/
		/waa5/			/	/		

72	Sun	/ta-wan4/			/	/	/	/
		/pha-ta-wan4/		/				
		/pha-a-thit2/	/					
73	Moon	/len4/				/	/	
		/pha-can2/	/	/	/	/		
74	Star	/dau4/	/	/				
		/lau4/			/	/	/	/
75	Water	/nam6/	/	/	/	/	/	
76	Rain	/fun2/	/	/	/	/	/	
		/pha-fon2/	/					
77	Stone	/hin2/				/	/	
		/ma-hin2/	/	/	/	/		
78	Sand	/sai2/	/	/	/	/	/	
79	Earth	/lok3/	/					
		/din2/		/	/	/	/	
80	Cloud	/mek3/	/	/	/			
		/pha5/				/	/	/
81	Smoke	/khwan4/	/	/	/	/	/	
82	Fire	/fai4/	/	/	/	/	/	
83	Ash	/tau5/			/	/	/	
		/khi-tau5/	/	/				
84	Burn	/phau2/	/	/	/		/	
		/mai5/				/		
85	Path	/taŋ4/				/	/	
		/taŋ-tieu2/			/	/		
86	Mountain	/doi2/		/	/	/	/	
		/loi2/					/	
		/phu-khau2/	/	/				

87	Red	/si-dɛɛŋ4/	/	/				
		/si-lɛɛŋ4/			/	/	/	/
88	Green	/si-kheu2/	/	/	/	/	/	/
89	Yellow	/ləaŋ2/						/
		/si-ləaŋ2/	/	/	/	/	/	
90	White	/khau2/					/	/
		/si-khau2/	/	/	/	/		
91	Black	/kam1/					/	/
		/si-kam1/	/	/	/	/		
92	Night	/kaŋ- khiin4/	/	/	/	/	/	/
93	Hot	/hooŋ6/	/	/	/	/	/	/
94	cold	/nau2/	/	/	/	/	/	/
95	Full	/tim2/	/	/	/	/	/	/
96	New	/mai1/	/	/	/	/	/	/
97	Good	/dii2/	/	/	/	/		/
		/bu-lii2/					/	
98	Round	/mun4/	/					
		/mon4/			/	/	/	/
		/kom2/		/				
99	Dry	/phat2/						/
		/hɛɛŋ5/	/	/	/	/	/	
100	Name	/cii3/	/	/	/	/	/	/

จากตารางที่ 4-1 ในภาพรวม มีการใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกันในคำที่ 6,7,11,14,16,17,19,20,21,23,25,29,33,34,35,36,38,39,40,44,45,48,50,52,55,57,59,60,61,62,64,66 68,69,7,75,78,81,82,88,92,93,94,95,96,100 คิดเป็น 46%

การใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นคำศัพท์เดียวกันแต่มีบางกลุ่มอายุใช้รูปแบบแปรร่วมด้วย ในคำที่ 18,46 คิดเป็น 2%

การใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นคำศัพท์เดียวกัน แต่บางกลุ่มอายุใช้ศัพท์อื่นร่วมด้วย ในคำที่ 10 คิดเป็น 1%

การใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดบางกลุ่มอายุใช้เป็นคำศัพท์เดียวกัน แต่มีบางกลุ่มอายุใช้รูปแบบแปรในคำที่ 3,4,5,8,9,12,15,26,27,28,30,31,32,37,41,43,47,49,53,56,63,74,76,77,83,85,87,89,90,91,97 คิดเป็น 31%

การใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดบางกลุ่มอายุใช้เป็นคำศัพท์เดียวกันแต่มีผู้พูดบางกลุ่มอายุใช้คำศัพท์อื่น 1,2,13,22,24,42,51,54,58,65,67,7,72,73,79,80,84,86,98,99 คิดเป็น 20%

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุ ผู้วิจัยแบ่งผู้พูดภาษาไทยออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุน้อย มี 3 กลุ่มคือ 1-19 ปี 20-29 ปี และ 30-39 ปี กลุ่มอายุมาก มี 3 กลุ่ม คือ 40-49 ปี 50-59 ปี 60 ปีขึ้นไป พบว่า มีการเปลี่ยนแปลง ดังนี้ ในผู้พูดกลุ่มอายุน้อย มีการใช้ศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกัน ในคำที่ 3,6,7,8,11,12,14,15,16,17,19,20,21,23,25,27,28,29,30,31,33,34,35,36,37,38,39,40,42,44,45,48,49,50,52,55,56,57,59,60,61,62,64,66,68,70,73,75,77,78,80,81,84,88,89,90,91,92,93,94,95,96,97,100 คิดเป็น 66%

การใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นคำศัพท์เดียวกัน แต่มีบางกลุ่มอายุใช้รูปแบบแปรร่วมด้วย ในคำที่ 9,18,46,47,63 คิดเป็น 5%

การใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นคำศัพท์เดียวกัน แต่บางกลุ่มอายุใช้ศัพท์อื่นร่วมด้วย ในคำที่ 10,13,51,82 คิดเป็น 4%

การใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดบางกลุ่มอายุใช้เป็นคำศัพท์เดียวกัน แต่มีบางกลุ่มอายุใช้รูปแบบแปร ในคำที่ 4,5,26,27,32,41,43,53,74,76,83,85,87,98 คิดเป็น 14%

การใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดบางกลุ่มอายุใช้เป็นคำศัพท์เดียวกัน แต่มีบางกลุ่มอายุใช้คำศัพท์อื่น 1,2,22,54,58,65,67,71,72,79,86 คิดเป็น 11%

ในกลุ่มอายุมากมีการใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกันในคำที่ 1, 5, 6,7,11,14,16,17,18,19,20,21,22,23,25,29,31,32,33,34,35,36,38,39,40,43,44,45,46,48,50,51,52,53,55,57,58,59,60,61,62,64,66,68,69,70,72,74,75,76,77,78,79,80,81,82,83,87,88,92,93,94,95,96,98,100 คิดเป็น 67%

การใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นคำศัพท์เดียวกัน แต่มีบางกลุ่มอายุใช้รูปแบบแปรร่วมด้วย ในคำที่ 9,13 คิดเป็น 2%

การใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นคำศัพท์เดียวกัน แต่บางกลุ่มอายุใช้ศัพท์อื่นร่วมด้วย ในคำที่ 10,65 คิดเป็น 2%

การใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดบางกลุ่มอายุใช้เป็นคำศัพท์เดียวกัน แต่มีบางกลุ่มอายุใช้รูปแบบแปร ในคำที่ 3,4,8,12,15,26,27,28,30,37,41,47,49,56,63,77 คิดเป็น 16%

การใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดบางกลุ่มอายุใช้เป็นคำศัพท์เดียวกัน แต่มีบางกลุ่มอายุใช้คำศัพท์อื่น 2, 24,42,67,71,73,84,85,86,89,90,91,97,99 คิดเป็น 14%

4.1.1.2 การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐาน

ตารางที่ 4-2 การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐานในภาษาไทยถิ่นอีสานของผู้พูด 6 กลุ่มอายุ

ที่	ความหมาย	กลุ่มอายุ	1	2	3	4	5	6
			1-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60 ขึ้นไป
1	And	/kap2/	/	/	/	/	/	
		/le3/						/
2	Animal	/sat2/	/	/	/	/	/	/
3	Back	/lan2/	/	/	/	/	/	/
4	Bad	/lieu6/		/				
		/bu-dii4/	/		/	/		
		/bu-lii1/						/
5	Because	/pho2/		/				/
		/pho-waa3/	/		/	/	/	
6	Blow	/piu2/						/
		/phat2/						/
		/fat-lom4/	/		/			
		/lum-phat2/		/		/	/	
7	Breathe	/thu5/						/
		/hai-cai2/	/	/	/	/	/	/
8	Child	/ai-noi6/	/				/	

		/dek-nɔi6/		/	/	/		/
9	Count	/nap3/	/	/	/	/	/	/
10	Cut	/ɲep3/	/	/	/	/	/	/
		/tet2/		/				
11	Day	/wan4/	/		/	/	/	/
		/kaŋ-wan4/		/				
12	Dig	/khut2/	/	/	/	/	/	
		/bok-din2/						/
13	Dirty	/oi3/	/	/	/	/	/	
		/cə3/						/
		/sok-kə-pok2/		/				
14	Dull	/khum4/	/					
		/thip2/		/				/
		/fuŋ2/					/	
		/pu-khu4/			/	/		
15	Dust	/fun1/			/			/
		/khi-fun1/	/	/	/	/	/	
16	Fall	/tok2/	/	/	/	/	/	/
		/tuk2/					/	
17	Far	/kai2/	/	/			/	/
		/puun5/			/	/		
18	Father	/pɔɔ3/	/	/	/	/	/	/
19	Fear	/ko2/					/	
		/jan1/		/				/
		/khi-jan1/	/		/	/		
20	Few	/nɔi6/	/					
		/ni-nɔi6/		/	/			
		/ti-nɔi6/			/	/	/	/
21	Fight	/bup2/				/	/	
		/toi1/	/					

		/ti-kan2/		/	/			/
22	Five	/haa5/	/	/	/	/	/	/
23	Float	/loi2/	/	/	/	/	/	
		/loi-nam6/						/
24	Flow	/lai2/	/	/	/	/		/
		/nam-lai2/					/	
25	Flower	/dook-mai6/	/	/	/	/	/	/
26	Fog	/mæi3/	/	/	/	/	/	/
		/mook3/	/	/	/	/	/	/
27	Four	/sii1/	/	/	/	/	/	/
28	Freeze	/kheŋ2/	/	/	/	/	/	/
		/ka-daaŋ5/	/	/	/	/	/	/
29	Fruit	/mak-mai6/	/	/	/	/	/	
		/mak-khut3/						/
		/phon-la-mai6/	/	/	/	/	/	/
30	Grass	/jaa5/	/	/	/	/	/	/
31	Guts	/keŋ2/	/	/	/	/	/	
		/khin2/	/	/	/	/	/	
		/tai2/	/	/	/	/	/	
		/khun-tai2/						/
32	He	/khau2/	/	/	/	/	/	
		/khun-cai2/	/	/	/	/	/	
		/pu-cai2/					/	/
33	Here	/ti-nii5/	/	/	/	/	/	/
34	Hit	/bup2/	/	/	/	/	/	/
		/tii2/	/	/	/	/	/	/
35	Hold/take	/hiu2/	/	/	/	/	/	/
		/thii2/	/	/	/	/	/	/
		/kam2/	/	/	/	/	/	/
		/hiu-pai2/	/	/	/	/	/	/

36	How	/nai2/			/	/	/	
		/ti-nai2/	/	/				/
37	Hunt	/ləi3/	/					
		/lo3/		/	/	/	/	
		/pai-sɔ3/						/
38	Husband	/phoo2/	/	/	/	/	/	/
39	Ice	/nam-kheŋ2/	/	/	/	/	/	
		/nam-kat2/						/
40	If	/thaa5/	/		/	/	/	/
		/tha-haak1/		/				
41	In	/nai4/	/	/	/	/	/	/
42	Lake	/noŋ-loŋ2/						/
		/thə-lee4/					/	
		/thə-lee-saap1/	/	/	/	/		
43	Laugh	/khai-hoo2/	/	/	/	/	/	/
44	Leftside	/pai-sai6/	/					/
		/taŋ-sai6/		/			/	
		/khi-sai6/			/	/		
45	Leg	/khaa2/	/	/	/	/	/	/
		/kha-tun1/			/	/		
46	Live(alive)	/lua1/						/
		/pen-khon4/					/	
		/mi-chi-wit2/	/					
		/mi-chi-wit-juu1/		/	/	/		
47	Mother	/mɛɛ3/	/	/	/	/	/	/
48	Narrow	/tɔ1/	/		/	/	/	
		/fɔm2/		/				
		/kheɛp3/						/
49	Near	/khai5/	/	/			/	/

		/lu-khai5/			/	/		
50	Old	/thau1/	/	/	/	/	/	/
51	Play	/len3/	/	/	/	/	/	/
52	Pull	/diŋ4/	/	/	/	/		/
		/cak3/					/	
53	Push	/ŋuu6/	/	/	/	/	/	/
54	Right side	/pai-khwaa1/	/	/				
		/fai-khwaa1/			/	/	/	/
55	Correct	/men3/	/					
		/tok2/		/				
		/tot2/			/	/		
		/pot2/						/
		/khot3/					/	
56	River	/mɛ-nam6/	/	/	/	/	/	/
57	Rope	/cək2/	/	/	/	/	/	/
58	Eotten	/kəŋ2/	/					
		/fan2/		/				
		/put2/		/				
		/phok2/			/	/		
		/phom2/					/	/
59	Rub	/thuu2/	/	/				
		/cət2/		/	/	/	/	/
		/khat2/		/				/
		/pat2/						/
60	Salt	/kəə2/	/	/	/	/	/	/
61	Scratch	/kau2/	/	/	/	/	/	/
62	Sea	/tha-le4/	/	/	/	/	/	/
63	Sew	/ŋɛp2/	/		/	/	/	
		/ŋip2/		/				

		/ɲep-phɔ2/						/
64	Sharp	/khum4/	/	/				
		/khom4/			/	/	/	
		/ɲep2/						/
65	Short	/sen5/	/					
		/san5/		/				
		/cep2/			/	/	/	/
66	Sing	/hɔŋ-phɛŋ2/	/	/	/	/		
		/hɔŋ-piŋ2/					/	/
67	Sky	/faa6/	/	/	/			/
		/tɔŋ-faa6/		/			/	
68	Smell	/kin1/	/	/	/			
		/dum4/	/	/			/	/
		/dom2/			/	/		
69	Smooth	/lep3/	/	/	/			/
		/pe1/					/	
		/piaŋ-se1/		/				
70	Snake	/ɲuu4/	/	/	/	/	/	/
71	Snow	/mɔi2/						/
		/hi-ma3/	/	/	/	/	/	/
		/ma-mɔi-loŋ2/						/
72	Spit	/thui2/	/	/	/	/	/	/
73	Split	/ɲɛk4/	/	/	/	/	/	/
		/khaat1/	/					
74	Squeeze	/khan6/	/					/
		/biip1/		/	/	/	/	
75	Stab	/tɛŋ4/	/	/	/	/	/	/
76	Stick	/tit2/	/	/	/	/		/
		/mɛ3/					/	/
77	Straight	/sii1/	/	/	/	/	/	/

		/ton2/			/	/		
78	Suck	/duut1/	/	/	/	/	/	/
		/luut1/				/	/	/
79	Swell	/pooŋ4/	/		/	/	/	/
		/buam4/		/				
80	There	/puun5/	/	/				/
		/ti-han5/		/	/	/	/	
		/taŋ-puun3/		/	/	/		
81	They	/mu-khau2/						
82	Thick	/naa2/	/	/	/	/	/	/
83	Thin	/baaŋ5/	/	/	/	/	/	/
84	Think	/kit2/	/	/	/	/	/	/
85	Three	/saam1/	/	/	/	/	/	/
86	Throw	/te2/	/		/	/		/
		/khwaan5/					/	
		/kha-fet2/		/				
87	Tie	/mat3/	/	/	/		/	/
88	Turn	/leu6/	/	/	/	/	/	/
89	Vomit	/haak3/	/	/	/	/	/	/
90	Wash	/sak2/			/	/	/	/
		/laaŋ6/	/	/	/	/	/	/
91	Wet	/pə2/	/	/	/	/	/	/
92	Where	/ti-nai2/	/	/	/	/	/	/
93	Wide	/kwaan5/	/	/	/	/	/	/
94	Wife	/mee4/	/	/	/	/	/	
		/mii4/						/
95	Wind	/lum4/	/					/
		/lom4/		/	/	/	/	
96	Wing	/piik1/	/	/	/	/	/	/
97	Heavy	/nak2/	/	/	/	/	/	/

98	Woods	/mai6/	/	/	/	/	/	/
99	Worm	/nɔɔn6/	/	/	/	/	/	/
100	Year	/pii2/	/	/	/	/		
		/pɛɛ2/					/	/

จากตารางที่ 4-2 ในภาพรวม มีการใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกัน ในคำที่ 2,3,9,18,22,25,27,30,33,38,41,43,47,50,51,53,56,57,60,61,62,70,72,75,81,82,83,84,85,87,88,89, 91,92,93,96,97,98,99 คิดเป็น 39%

การใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นคำศัพท์เดียวกันแต่มีบางกลุ่มอายุใช้รูปแบบแปรร่วมด้วย ในคำที่ 45,78 คิดเป็น 2%

การใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นคำศัพท์เดียวกัน แต่บางกลุ่มอายุใช้ศัพท์อื่นร่วมด้วยในคำที่ 7,10,71,73,77,90 คิดเป็น 6%

การใช้คำศัพท์ที่พูดบางกลุ่มอายุใช้เป็นคำศัพท์เดียวกันแต่มีบางกลุ่มอายุใช้รูปแบบแปร ในคำที่ 5,8,11,15,16,20,23,24,36,40,44,49,54,63,66,67,94,95,100 คิดเป็น 19%

การใช้คำศัพท์ที่พูดบางกลุ่มอายุใช้เป็นคำศัพท์เดียวกัน แต่มีบางกลุ่มอายุใช้คำศัพท์อื่น 1,4,6,12,13,41,17,19,21,26,28,29,31,32,34,35,37,39,42,46,48,52,55,58,59,64,65,68,69,74,76,79, 80,86 คิดเป็น 34%

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุ ผู้วิจัยแบ่งผู้พูดภาษาไทยออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุน้อย มี 3 กลุ่มคือ 1-19 ปี 20-29 ปี และ 30-39 ปี และกลุ่มอายุมาก 3 กลุ่ม คือ 40-49 ปี 50-59 ปี 6 ปีขึ้นไป พบว่า มีการเปลี่ยนแปลง ดังนี้ ในผู้พูดกลุ่มอายุน้อย มีการใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกันในคำที่ 1,2,3,7,9,12,16,18,22,25,26,27,30,33,34,38,40,41,43,47,50,51,53,54,56,57,60,61,62,65,70,72,73, 75,79,81,82,83,84,85,87,88,89,91,92,93,96,97,98,99 คิดเป็น 49%

การใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นคำศัพท์เดียวกัน แต่มีบางกลุ่มอายุใช้รูปแบบแปรร่วมด้วย ในคำที่ 45,78 คิดเป็น 2%

การใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นคำศัพท์เดียวกัน แต่บางกลุ่มอายุใช้ศัพท์อื่นร่วมด้วยในคำที่ 6,7,59,77,90 คิดเป็น 5%

การใช้คำศัพท์ที่พูดบางกลุ่มอายุใช้เป็นคำศัพท์เดียวกัน แต่มีบางกลุ่มอายุใช้รูปแบบแปรในคำที่ 5,8,15,16,23,24,36,44,58,63,64,66,67,94,95,100 คิดเป็น 16%

การใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดบางกลุ่มอายุใช้เป็นคำศัพท์เดียวกัน แต่มีบางกลุ่มอายุใช้คำศัพท์อื่น 1,4,12,13,14,17,19,21,28,29,31,32,35,37,39,42,46,49,52,55,64,68,69,71,74,76,80,86 คิดเป็น 28%

4.1.2 การเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ในภาษาไทยแม่สาย

4.1.2.1 การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์พื้นฐาน

ตารางที่ 4-3 การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์พื้นฐานในภาษาไทยแม่สายที่พูดโดยผู้พูด 6 กลุ่มอายุ

ที่	ความหมาย	กลุ่มอายุ	1	2	3	4	5	6
			1-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60 ขึ้นไป
1	I	/pen1/	/	/	/	/	/	
		/khai1/						/
		/kuu1/						/
2	you	/miŋ2/						/
		/too3/	/	/	/	/	/	
3	We	/mu-hau4/	/	/	/	/	/	/
4	This	/ni3/	/	/		/		/
		/an-ni3/			/	/		
5	That	/an-han5/	/	/	/	/	/	/
6	Who	/phai2/	/	/	/	/	/	/
7	What	/i-saŋ5/						/
		/i-jaŋ5/	/	/	/	/	/	
8	Not	/bwa1/	/	/	/	/	/	
		/buu1/						/
9	All	/taŋ-mot2/	/	/	/	/	/	/
10	Many	/lai2/					/	/
		/jə1/	/	/	/	/		
11	One	/niŋ3/	/	/	/	/	/	/
12	Two	/səwŋ2/	/	/	/	/	/	/

13	Big	/jai1/	/	/	/	/	/	
		/an-loŋ2/						/
14	Long	/ŋau5/	/	/	/	/	/	/
15	Small	/an-noi6/	/	/	/	/	/	
		/to-noi6/						/
16	Women	/mɛ-ŋiŋ4/	/	/	/	/	/	/
17	Man	/pu-cai2/	/	/	/	/	/	/
18	Person	/khun4/	/	/	/	/	/	/
19	Fish	/paa2/	/	/	/	/	/	/
20	bird	/nok3/	/	/	/	/	/	/
21	Dog	/maa2/	/	/	/	/	/	/
22	Louse	/hep3/	/	/	/	/	/	/
23	Tree	/kɔ-mai6/	/	/	/	/	/	/
24	Seed	/met3/	/	/	/	/	/	/
25	Leaf	/bai-mai6/	/	/	/	/	/	/
26	Root	/haak3/	/	/	/	/	/	/
27	Bark	/pæk1/	/	/	/	/	/	/
28	Skin	/phiu-naŋ2/	/	/	/	/	/	/
29	Flesh	/ciin5/	/	/	/	/	/	/
30	Blood	/læt1/	/	/	/	/	/	/
31	Bone	/ka-duuk1/	/	/	/	/	/	/
32	Grease	/khai3/	/	/	/	/	/	/
33	Egg	/khai1/	/	/	/	/	/	/
34	Horn	/khau2/	/	/	/	/	/	/
35	Tail	/haaŋ2/	/	/	/	/	/	/
36	Feather	/khun2/	/	/	/	/	/	/
37	Hair	/phum2/	/	/	/	/	/	
		/phom2/						/
38	Head	/hoo2/	/	/	/	/	/	/

39	Ear	/huu2/	/	/	/	/	/	/
40	Eye	/taa2/	/	/	/	/	/	/
41	Nose	/hu-daj1/	/	/	/	/	/	/
42	Mount	/paak1/	/	/	/	/	/	/
		/i-so2/					/	
43	Tooth	/kheu5/	/	/	/	/	/	/
44	Tongue	/lin6/	/	/	/	/	/	/
45	Claw	/fa-mii4/	/	/	/	/	/	/
46	Foot	/tiin2/	/	/	/	/	/	/
47	Knee	/khau1/	/	/	/	/	/	/
48	Hand	/mii4/	/	/	/	/	/	/
49	Belly	/pum2/	/	/	/	/	/	/
50	Neck	/khoo4/	/	/	/	/	/	/
51	Breast	/uk2/	/	/	/	/	/	/
52	Heart	/ho-cai2/	/	/	/	/	/	/
53	Liver	/top3/	/	/	/	/	/	/
		/tap3/	/	/	/	/	/	/
54	Drink	/diim1/	/	/	/	/	/	/
		/kin2/						/
55	Eat	/kin2/	/	/	/	/	/	/
56	Bite	/khop2/	/	/	/	/	/	/
57	See	/han2/	/	/	/	/	/	/
58	Hear	/huu2/						/
		/dai-pin4/	/	/	/	/	/	
59	Know	/huu6/	/	/	/	/	/	/
60	Sleep	/noon4/	/	/	/	/	/	/
61	Die	/tai2/	/	/	/	/	/	/
62	Kill	/khaa2/	/	/	/	/	/	/
63	Swim	/wai-nam6/	/	/	/	/	/	/

64	Fly	/bin2/	/	/	/	/	/	/
65	Walk	/tiəu4/						/
		/dəən2/	/	/	/	/	/	
66	Come	/maa4/	/	/	/	/	/	/
67	Lie	/cu2/	/	/	/	/	/	/
68	Sit	/naŋ3/	/	/	/	/	/	/
69	Stand	/jiin4/	/	/	/	/	/	/
70	Give	/hi5/	/	/	/	/	/	/
71	Say	/uu5/	/	/	/	/	/	/
72	Sun	/ta-wan4/				/	/	/
		/pha-a-thit2/	/	/	/			
73	Moon	/len4/					/	/
		/pha-can2/	/	/	/	/		
74	Star	/dau4/	/	/				
		/lau4/			/	/	/	/
75	Water	/nam6/	/	/	/	/	/	/
76	Rain	/fun2/	/	/	/	/	/	/
77	Stone	/hin2/	/	/	/	/	/	/
78	Sand	/sai2/	/	/	/	/	/	/
79	Earth	/lok3/	/	/	/	/	/	
		/din2/						/
80	Cloud	/mek3/	/	/	/	/	/	
		/faa5/						/
81	Smoke	/khwān4/	/	/	/	/	/	/
82	Fire	/fai4/	/	/	/	/	/	/
83	Ash	/tau5/		/				/
		/khi-tau5/	/		/	/	/	
84	Burn	/phau2/	/	/	/	/	/	/

85	Path	/taŋ4/	/	/	/	/	/	/
86	Mountain	/phu- khau2/	/	/	/	/	/	/
87	Red	/si-deŋ4/	/	/	/	/	/	
		/si-leŋ4/						/
88	Green	/si-kheu2/	/	/	/	/	/	/
89	Yellow	/si-ləŋ2/	/	/	/	/	/	/
90	White	/si-khau2/	/	/	/	/	/	/
91	Black	/kam1/					/	/
		/si-dam1/	/	/	/	/		
92	Night	/kaŋ- khiin4/	/	/	/	/	/	/
93	Hot	/hooŋ6/	/	/	/	/	/	/
94	Cold	/nau2/	/	/	/	/	/	/
95	Full	/tim2/	/	/	/	/	/	/
96	New	/mai1/	/	/	/	/	/	/
97	Good	/dii2/	/	/	/	/	/	/
98	Round	/mun4/						/
		/kom2/	/	/	/	/	/	
99	Dry	/heŋ5/	/	/	/	/	/	/
100	Name	/cii3/	/	/	/	/	/	/

จากตารางที่ 4-3 มีการใช้ศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกัน ในคำที่ 3,5,6,9,11, 12,14,16,17,18,19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30,31,32,33,34,35,36,38,39,40,41,43,44,45,46, 47,48,49,50,51,52,55,56,57,59,60,61,62,63,64,66,67,68,69,70,71,75,76,77,78,81,82,84,85,86,88, 89,90,92,93,94,95,96, 97,99,100 คิดเป็น 77%

ไม่ปรากฏว่ามีการใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกันแต่มีบางกลุ่มอายุใช้รูปแปรร่วมด้วย คิดเป็น 0% เช่นเดียวกับการใช้ศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกัน แต่มีบางกลุ่มอายุใช้ศัพท์อื่นร่วมด้วย ไม่พบในคำใดเลยคิดเป็น 0%

การใช้ศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกันแต่บางกลุ่มอายุใช้รูปแปร ในคำที่ 4,7,8,15,37,53,74,83,87,91 คิดเป็น 10%

การใช้ศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกันแต่บางกลุ่มอายุใช้ศัพท์อื่น ในคำที่ 1,2,10,13,42,54,58,65,72,73,79,80,98 คิดเป็น 13%

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุ ผู้วิจัยแบ่งผู้พูดภาษาไทยออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุน้อย มี 3 กลุ่ม คือ 1-19 ปี 20-29 ปี และ 30-39 ปี และกลุ่มอายุมาก มี 3 กลุ่ม คือ 40-49 ปี 50-59 ปี 60 ขึ้นไป พบว่า มีการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

ในกลุ่มอายุน้อย มีการใช้ศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกัน ในคำที่ 1,2,3,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30,31,32,33,34,35, 36,37,38,39,40,41,42,43,44,45,46,47,48,49,50,51,52,54,55,56,57,58,59,60,61,62,63,64,65,66,67, 68,69,70,71,72,73,75,76,77,78,79,80,81,82,84,85,86,87,88,89,90,91,92,93,94,95,96,97,98,99,100 คิดเป็น 96%

การใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกัน แต่มีบางกลุ่มอายุใช้รูปแปรร่วมด้วย ไม่ปรากฏในคำใดเลย คิดเป็น 0% เช่นเดียวกับการใช้ศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกัน แต่มีบางกลุ่มอายุใช้ศัพท์อื่นร่วมด้วย คิดเป็น 0%

การใช้ศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกันแต่บางกลุ่มอายุใช้รูปแปร ในคำที่ 4,53,74,83 คิดเป็น 4%

การใช้ศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกันแต่บางกลุ่มอายุใช้ศัพท์อื่นไม่ปรากฏในคำใดเลย คิดเป็น 13%

กลุ่มอายุมากมีการใช้ศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกันในคำที่ 3, 5, 6, 9, 11, 12, 14, 16,17,18,19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30,31,32,33,34,35,36,38,39,40,41,43,44,45,46,47,48, 49,50,51,52,53,55,56,57,59,60,61,62,63,64,66,67,68,69,70,71,72,74,75,76,77,81,82,84,85,86,88, 89,90,92,93,94,95,96,97,99,100 คิดเป็น 80%

การใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกัน แต่มีบางกลุ่มอายุใช้รูปแปรร่วมด้วย คิดเป็น 0%

การใช้ศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกัน แต่มีบางกลุ่มอายุใช้ศัพท์อื่นร่วมด้วย คิดเป็น 0%

การใช้ศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกันแต่บางกลุ่มอายุใช้รูปแปร ในคำที่ 4,7, 8,15,37,54,83,87,91 คิดเป็น 9%

การใช้ศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกันแต่บางกลุ่มอายุใช้ศัพท์อื่น ในคำที่ 1,2,10,13,42,58,65,73,79,80,98 คิดเป็น 11%

4.1.2.2 การเปลี่ยนแปลงศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐาน

ตารางที่ 4-4 การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐานในภาษาไทยแม่สายที่พูดโดยผู้พูด 6 กลุ่มอายุ

ที่	ความหมาย	กลุ่มอายุ	1	2	3	4	5	6
			1-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-ขึ้นไป
1	And	/lɛ3/	/	/	/	/	/	/
2	Animal	/sat2/	/	/	/	/	/	/
3	Back	/lan2/	/	/	/	/	/	/
4	Bad	/bɔ-dii4/	/	/	/	/	/	
		/bu-lii1/						/
5	Because	/phɔ-waa3/	/	/	/	/	/	/
6	Blow	/phat2/	/	/	/	/	/	/
7	Breathe	/hai-cai2/	/	/	/	/	/	/
8	Child	/dek-noi6/	/	/	/	/	/	/
9	Count	/nap3/	/	/	/	/	/	/
10	Cut	/ɲɛp3/	/	/	/	/	/	/
11	Day	/wan4/	/	/	/	/	/	/
12	Dig	/khut2/	/	/	/	/	/	/
13	Dirty	/cɛ3/						/
		/sok-kə-pok2/	/	/	/	/	/	
14	Dull	/thii2/	/	/	/	/	/	
		/fun2/						/
15	Dust	/fun1/	/	/	/	/	/	/
16	Fall	/tok2/	/	/	/	/	/	/

17	Far	/kai2/	/	/			/	/
		/pun5/			/	/		
18	Father	/pɔɔ3/	/	/	/	/	/	/
19	Fear	/kua1/	/	/	/	/	/	
		/jan1/						/
20	Few	/noi6/	/	/	/	/	/	
		/ti-noi6/						/
21	Fight	/bup2/	/	/	/	/	/	/
22	Five	/haa5/	/	/	/	/	/	/
23	Float	/loi2/	/	/	/	/	/	
		/loi-nam6/						/
24	Flow	/lai2/	/	/	/	/	/	/
25	Flower	/dɔɔk-mai6/	/	/	/	/	/	/
26	Fog	/mɔi3/						/
		/mɔɔk3/	/	/	/	/	/	
27	Four	/sii1/	/	/	/	/	/	/
28	Freeze	/khen2/	/	/	/	/	/	/
29	Fruit	/phon-la-mai6/	/	/	/	/	/	/
30	Grass	/jaa5/	/	/	/	/	/	/
31	Guts	/tai2/	/	/	/	/	/	/
32	He	/khau2/	/	/	/	/	/	/
33	Here	/ti-nii5/	/	/	/	/	/	/
34	Hit	/bup2/	/	/	/	/	/	/
		/tii2/		/				
35	Hold/take	/hiu2/		/				
		/thii2/	/		/	/		
		/kam2/					/	/
36	How	/jan-ŋai2/	/	/	/	/	/	
		/ti-nai2/						/
37	Hunt	/laa2/	/	/	/	/	/	

		/lo3/						/
38	Husband	/phoo2/	/	/	/	/	/	/
39	Ice	/nam-kheŋ2/	/	/	/	/	/	
		/nam-kat2/						/
40	If	/thaa5/	/	/	/	/	/	/
41	In	/nai4/	/	/	/	/	/	/
42	Lake	/thə-lee-saap1/	/	/	/	/	/	/
43	Laugh	/khai-khoo2/	/	/	/	/	/	/
44	Left side	/sai6/	/	/	/	/	/	/
45	Leg	/khaa2/	/	/	/	/	/	/
46	Live(alive)	/lua1/						/
		/mi-chi-wit2/	/	/	/	/	/	
47	Mother	/mɛɛ3/	/	/	/	/	/	/
48	Narrow	/kheɛp3/	/	/	/	/	/	/
49	Near	/khai5/	/	/	/	/	/	/
50	Old	/thau1/	/	/	/	/	/	/
51	Play	/len3/	/	/	/	/	/	/
52	Pull	/diŋ4/	/	/	/	/	/	/
53	Push	/ŋuu6/	/	/	/	/	/	/
54	Right side	/khwaa1/	/	/	/	/	/	/
55	Correct	/mɛn3/	/	/	/	/	/	/
56	River	/mɛ-nam6/	/	/	/	/	/	/
57	Rope	/cək2/	/	/	/	/	/	/
58	Rotten	/put2/	/	/	/	/	/	
		/phom2/						/
59	Rub	/thuu2/	/	/				
		/cet2/			/	/	/	/
60	Salt	/kəə2/	/	/	/	/	/	/
61	Scratch	/kau2/	/	/	/	/	/	/

62	Sea	/tha-lee4/	/	/	/	/	/	/
63	Sew	/ɲep2/	/		/	/	/	/
		/ɲip2/		/				
64	Sharp	/khom4/	/	/	/	/	/	/
65	Short	/sen5/						/
		/san5/	/	/	/	/	/	
66	Sing	/hɔŋ-pheenɲ2/	/	/	/	/	/	/
67	Sky	/faa6/		/		/	/	
		/tɔŋ-faa6/	/		/			/
68	Smell	/dum4/						/
		/dom2/	/	/	/	/	/	
69	Smooth	/lep3/						/
		/liap3/	/	/	/	/	/	
70	Snake	/ɲuu4/	/	/	/	/	/	/
71	Snow	/mɔi2/						/
		/hi-ma3/	/	/	/	/	/	
72	Spit	/thui2/	/	/	/	/	/	/
73	Split	/ɲeek4/				/	/	/
		/khaat1/	/	/	/			
74	Squeeze	/khan6/	/	/	/	/	/	
		/kan6/						/
75	Stab	/teeŋ4/	/	/	/	/	/	/
76	Stick	/tit2/	/	/	/	/	/	/
77	Straight	/sii1/	/	/	/	/	/	/
78	Suck	/duut1/	/	/	/	/	/	
		/luut1/						/
79	Swell	/pɔɔŋ4/	/	/	/	/	/	/
80	There	/puun5/	/					/
		/ti-han5/		/	/	/	/	
81	They	/mu-khau2/	/	/	/	/	/	/

82	Thick	/naa2/	/	/	/	/	/	/
83	Thin	/baaŋ5/	/	/	/	/	/	/
84	Think	/kit2/	/	/	/	/	/	/
85	Three	/saam1/	/	/	/	/	/	/
86	Throw	/se2/						/
		/khwaan5/	/	/	/	/	/	
87	Tie	/mat3/	/	/	/	/	/	/
88	Turn	/leu6/	/	/	/	/	/	/
89	Vomit	/haak3/	/	/	/	/	/	/
90	Wash	/sak2/						/
		/laan6/	/	/	/	/	/	
91	Wet	/pə2/	/	/	/	/	/	/
92	Where	/ti-nai2/	/	/	/	/	/	/
93	Wide	/kwaan5/	/	/	/	/	/	/
94	Wife	/mεε4/						/
		/mia4/	/	/	/			
		/mii4/						/
95	Wind	/lum4/						/
		/lom4/	/	/	/	/	/	
96	Wing	/piik1/	/	/	/	/	/	/
97	Heavy	/nak2/	/	/	/	/	/	/
98	Woods	/mai6/	/	/	/	/	/	/
99	Worm	/nəon6/	/	/	/	/	/	/
100	Year	/pii2/	/	/	/	/	/	/

จากตารางที่ 4-4 มีการใช้ศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกัน ในคำที่ 1,2,3, 5,6,7,8,9,10,11,12,15,16,18,21,22,24,25,27,28,29,30,31,32,33,38,40,41,42,43,44,45,47,48,50,51, 52,53,54,55,56,57,60,61,62,64,66,70,72,75,76,77,79,81,82,83,84,85,87,88,89,91,92,93,96,97, 98,99,100 คิดเป็น 71%

การใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกัน แต่มีบางกลุ่มอายุใช้รูปแปรร่วมด้วย คิดเป็น 0%

เช่นเดียวกับการใช้ศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกัน แต่มีบางกลุ่มอายุใช้ศัพท์อื่นร่วมด้วย คิดเป็น 0%

การใช้ศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกันแต่บางกลุ่มอายุใช้รูปแปรในคำที่ 4,20,23,63,65,67,69,74,78,94,95 คิดเป็น 11%

การใช้ศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกันแต่บางกลุ่มอายุใช้ศัพท์อื่น ในคำที่ 13,14,17,19,26,34,36,37,39,46,58,59,71,73,80,86,90 คิดเป็น 18%

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุ ผู้วิจัยแบ่งผู้พูดภาษาไทยออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุน้อย มี 3 กลุ่ม คือ 1-19 ปี 20-29 ปี และ 30-39 ปี และกลุ่มอายุมาก มี 3 กลุ่ม คือ 40-49 ปี 50-59 ปี 60 ขึ้นไป พบว่า มีการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

ในกลุ่มอายุน้อย มีการใช้ศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกัน ในคำที่ 1, 2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,18,19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30,31,32,33,36,37,38, 39,40,41,42,43,44,45,46,47,48,49,50,51,52,54,55,56,57,58,60,61,62,64,65,66,68,69,70,71,72,73, 74,75,76,77,78,79,80,81,82,83,84,85,86,87,88,89,90,91,92,93,94,95,96,97,98,99,100คิดเป็น 94%

ไม่ปรากฏการใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกัน แต่มีบางกลุ่มอายุใช้รูปแปรร่วมด้วย จึงคิดเป็น 0% สอดคล้องกับการใช้ศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกัน แต่มีบางกลุ่มอายุใช้ศัพท์อื่นร่วมด้วย คิดเป็น 0% เช่นกัน

การใช้ศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกันแต่บางกลุ่มอายุใช้รูปแปรในคำที่ 63,67 คิดเป็น 2%

การใช้ศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกันแต่บางกลุ่มอายุใช้ศัพท์อื่น ในคำที่ 17,34,35,59 คิดเป็น 4%

ในกลุ่มอายุมาก มีการใช้ศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกัน ในคำที่ 1, 2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,16,18,24,25,27,28,29,30,31,32,33,34,38,40,41,42,43,44,45,47,48,49, 50,51,52,55,56,59,60,61,62,64,66,70,72,73,75,76,77,79,81,82,83,84,85,87,88,89,91,92,96,97,98, 99,100 คิดเป็น 73%

การใช้คำศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกัน แต่มีบางกลุ่มอายุใช้รูปแปรร่วมด้วย คิดเป็น 0%

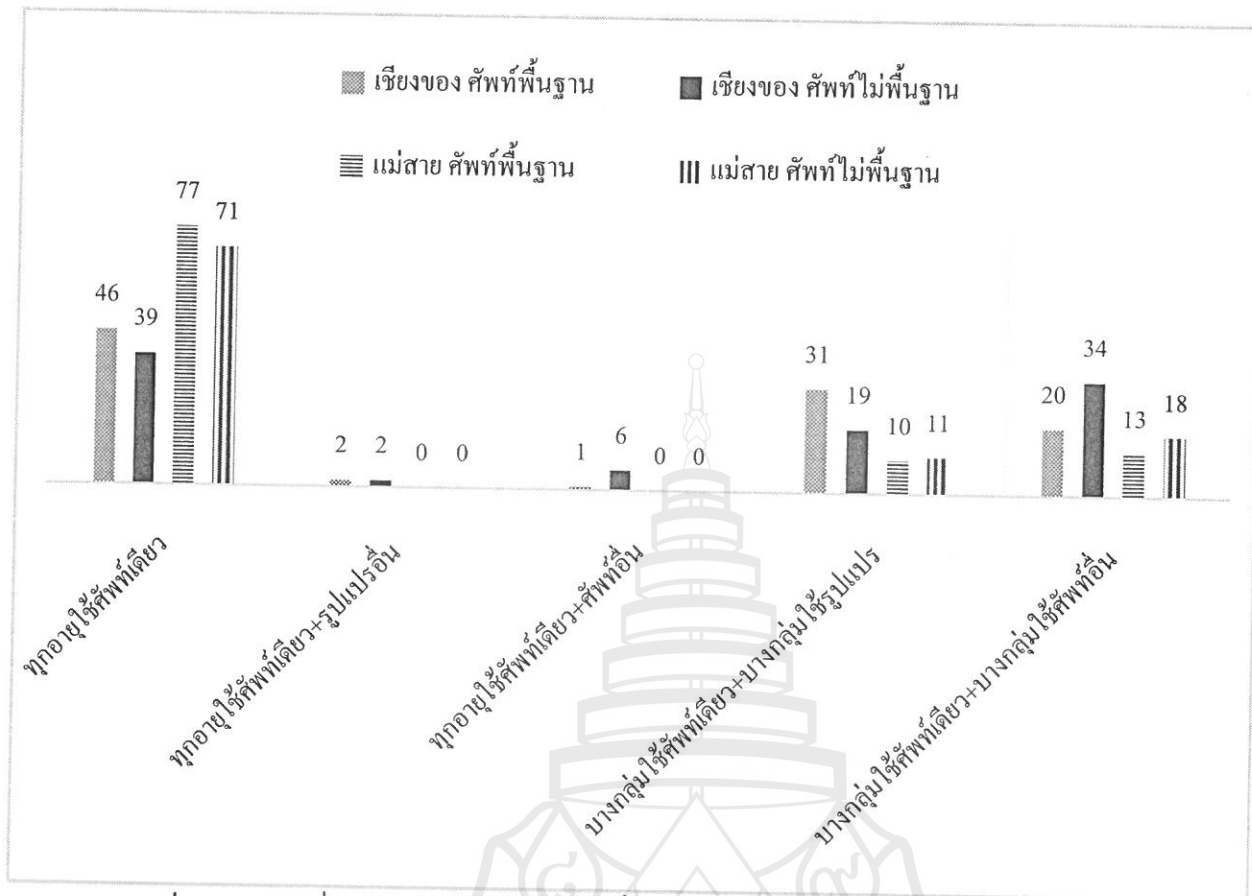
การใช้ศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกัน แต่มีบางกลุ่มอายุใช้ศัพท์อื่นร่วมด้วยในคำที่ 71 คิดเป็น 1%

การใช้ศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกันแต่บางกลุ่มอายุใช้รูปแบบในคำที่ 20,23,37,58,65,67,68,69,74,78,94,95 คิดเป็น 12%

การใช้ศัพท์ที่ผู้พูดทุกกลุ่มอายุใช้เป็นศัพท์เดียวกันแต่บางกลุ่มอายุใช้ศัพท์อื่นในคำที่ 13,14,17,19,21,22,26,35,36,39,46,80,86,90 คิดเป็น 14%

ตารางที่ 4-5 สรุปการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ในภาษาไทยเชิงของและไทยแม่สายที่พูดโดยผู้พูด 6 กลุ่มอายุ

อำเภอ	ประเภทคำศัพท์	การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์				
		ทุกอายุใช้ศัพท์เดียว (%)	ทุกอายุใช้ศัพท์เดียว+รูปแบบอื่น (%)	ทุกอายุใช้ศัพท์เดียว+ศัพท์อื่น (%)	บางกลุ่มใช้ศัพท์เดียว+บางกลุ่มใช้รูปแบบ (%)	บางกลุ่มใช้ศัพท์เดียว+บางกลุ่มใช้ศัพท์อื่น (%)
เชิงของ	ศัพท์พื้นฐาน	46	2	1	31	20
	ศัพท์ไม่พื้นฐาน	39	2	6	19	34
แม่สาย	ศัพท์พื้นฐาน	77	0	0	10	13
	ศัพท์ไม่พื้นฐาน	71	0	0	11	18

ภาพที่ 4-1 การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ภาษาไทยเชื้อยงของและไทยเชื้อแม่สาย

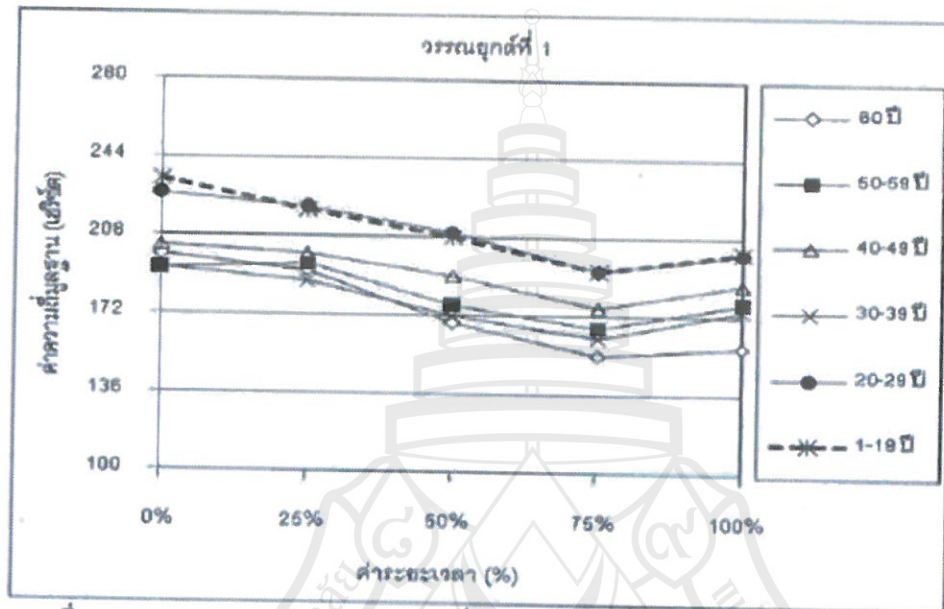
จากตารางที่ 4-5 และภาพที่ 4-1 พบว่าในภาษาไทยเชื้อยง เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์มากขึ้น โดยเฉพาะในคำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐาน จากการที่ บางกลุ่มใช้ศัพท์เดิมา+บางกลุ่มรูปแปร และบางกลุ่มใช้ศัพท์เดิมา (19%)+บางกลุ่มใช้ศัพท์อื่น (34%) มีสัดส่วนเท่ากับ 53% ส่วนในคำศัพท์พื้นฐาน มีการเปลี่ยนแปลง (31%+20%) เท่ากับ 51% ซึ่งมีสัดส่วนมากกว่าการที่ทุกกลุ่มอายุใช้คำศัพท์เดิมาในคำศัพท์พื้นฐานและในคำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐาน (46% และ 39%)

สำหรับในภาษาไทยเชื้อแม่สายเป็นไปในทางตรงกันข้ามกับภาษาไทยเชื้อยงของ นั่นคือ มีการใช้ศัพท์เดิมาในทุกกลุ่มอายุจำนวนมากที่สุด ในคำศัพท์พื้นฐานจำนวน 77% และในคำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐานจำนวน 71% เนื่องจากภาษาไทยเชื้อแม่สายมีการเปลี่ยนแปลงจากคำศัพท์ภาษาไทยเป็นคำศัพท์ภาษาพื้นเมือง หรือคำศัพท์ภาษาไทยกลางเรียบร้อยแล้ว การใช้รูปแปรหรือศัพท์อื่น จึงมีจำนวนน้อย ส่วนสัดส่วนในภาษาไทยเชื้อยงของแสดงให้เห็นว่าภาษาไทยเชื้อยงของกำลังอยู่ระหว่างการเปลี่ยนแปลงการใช้ภาษา เนื่องจากภาษาไทยเชื้อยงของอยู่ในพื้นที่ที่มีการคมนาคมที่ไม่สะดวกเท่ากับภาษาไทยเชื้อแม่สาย ซึ่งเป็นเขตการค้า ทำให้การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเร็วกว่าพื้นที่ที่มีการคมนาคมไม่สะดวก คือ อำเภอเชื้อยงของ

4.2 เสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยลื้อตามกลุ่มอายุ และความสวดกของการคมนาคม

ในการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของเสียงวรรณยุกต์ นักภาษาศาสตร์จะพิจารณาลักษณะ ซึ่งประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงด้านระดับเสียงสูงต่ำ (Pitch height) เช่น จากระดับเสียงสูง เป็น กลาง และ การเปลี่ยนแปลงด้านการขึ้นลงของระดับเสียง (Pitch contour) เช่น จากขึ้น-ตก เป็น ตก-ขึ้น

4.2.1 การเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยลื้อตามกลุ่มอายุ

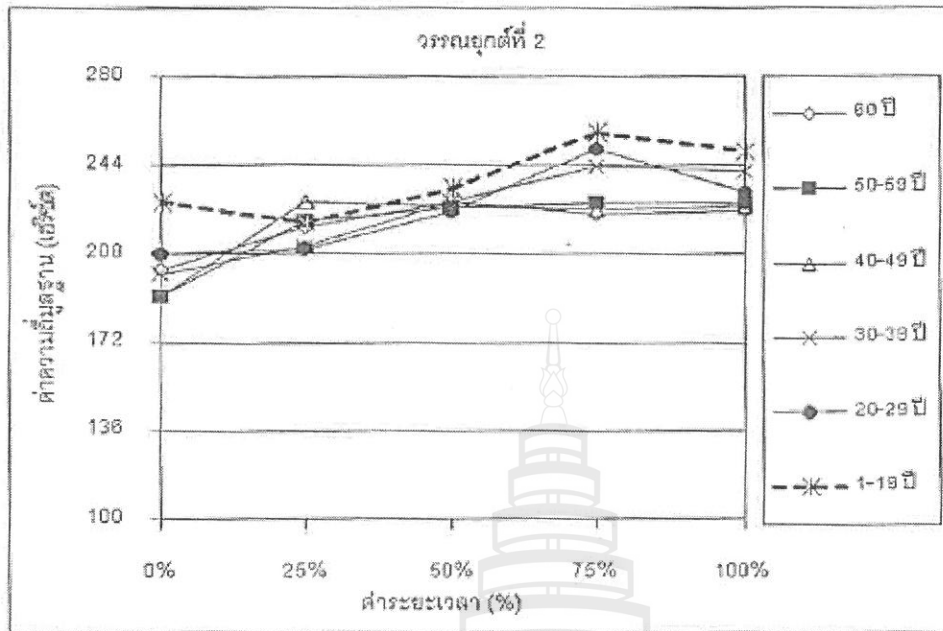

ภาพที่ 4-2 สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ในภาษาไทยลื้อเสียงของ

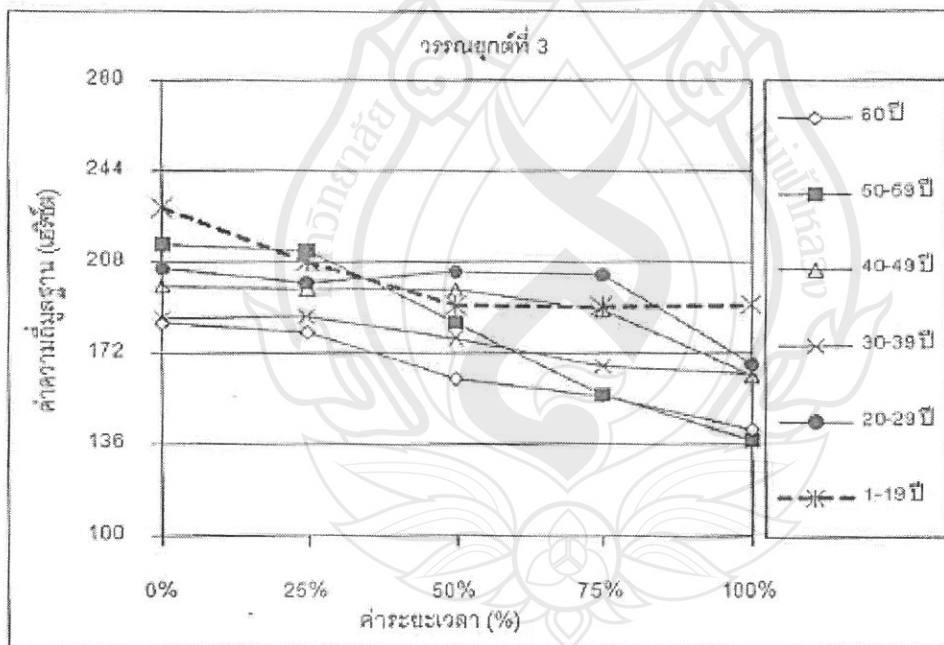
4.2.1.1 การเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยลื้อตามกลุ่มอายุในอำเภอเชียงของ

สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ในภาษาไทยลื้อ คือ กลาง-ขึ้น จากภาพที่ 4-2 จะเห็นได้ว่า สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในแต่ละกลุ่มอายุแตกต่างกันไม่มากนัก กลุ่มอายุ 1-19 ปี และ 20-29 ปี มีระดับเสียงสูงเมื่อเทียบกับกลุ่มอายุอื่น ๆ มีระดับเสียงกลาง แต่การขึ้นลงของระดับเสียงในแต่ละกลุ่มอายุไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ มีการขึ้นลงของระดับเสียงเป็นขึ้น

² จากภาพแสดงสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยลื้อ จะเห็นว่าอายุที่แตกต่างกันทำให้สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์แตกต่างกัน ยิ่งอายุมากระดับเสียงจะต่ำ ยิ่งอายุน้อยระดับเสียงจะสูง โดยมีพิสัย 100-220 เฮิรตซ์ ในกลุ่มอายุมาก และมีพิสัย 200-250 เฮิรตซ์ ในกลุ่มอายุน้อย โดยประมาณ

ภาพที่ 4-3 สัทธิลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ในภาษาไทยอีสาน

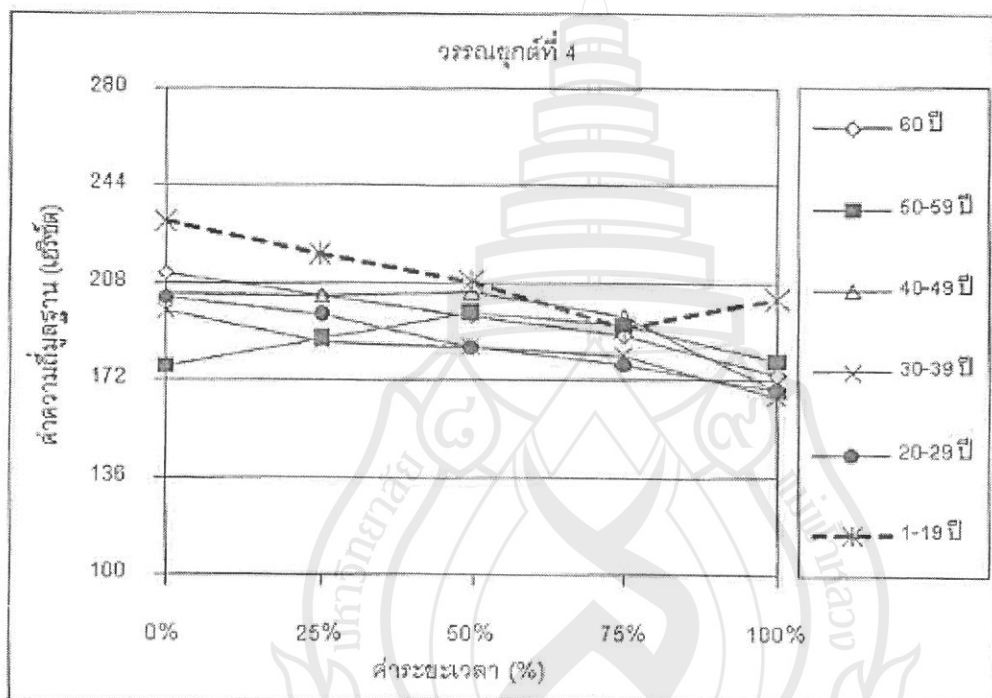

ภาพที่ 4-4 สัทธิลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ในภาษาไทยอีสาน

สัทธิลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ในภาษาไทยอีสาน คือ สูงระดับ จากภาพที่ 4-3 จะเห็นว่า สัทธิลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในแต่ละกลุ่มอายุแตกต่างกันไม่มากนัก ทุกกลุ่มอายุมีระดับเสียงสูง

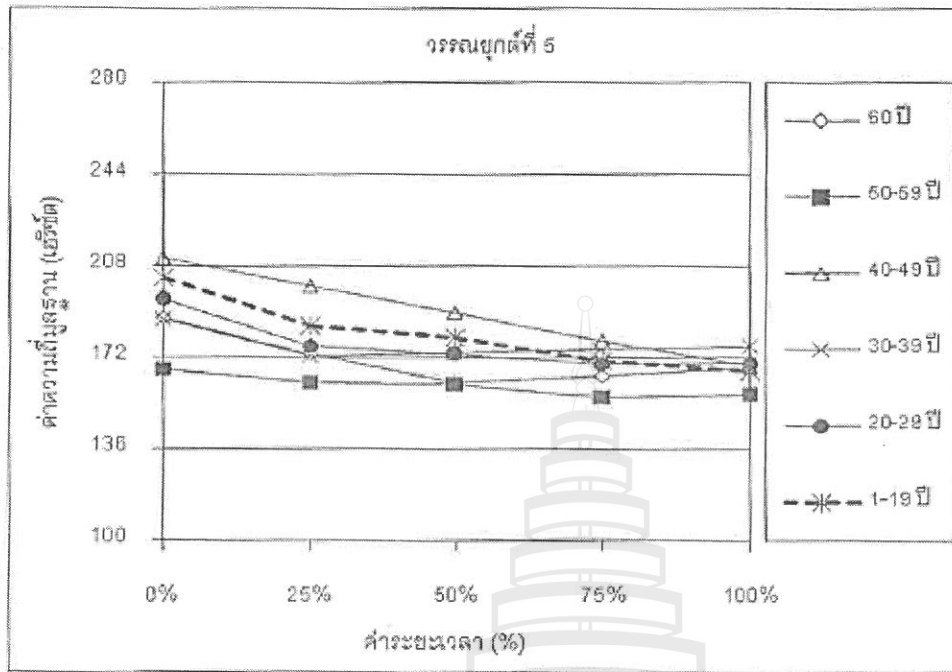
โดยเฉพาะกลุ่มอายุ 1-19 ปี มีระดับเสียงสูงอย่างชัดเจน ส่วนกลุ่มอายุอื่นๆมีระดับเสียงกลางและมีการขึ้นลงของระดับเสียงค่อนข้างสูงระดับ

สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ในภาษาไทยคือระดับกลาง จากภาพที่ 4-4 จะเห็นว่าสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ของกลุ่มอายุแตกต่างกัน กลุ่มอายุ 60 ปี 50-59 ปี และ 40-49 ปี เป็นกลางค่อนข้างตกตอนปลาย ส่วนกลุ่มอายุ 30-39 ปี และ 20-29 ปี เป็นกลางระดับ ส่วนกลุ่มอายุ 1-19 ปี มีสัทลักษณะค่อนข้างกลางระดับแต่มีระดับเสียงสูงเมื่อเทียบกับกลุ่มอายุอื่นๆ

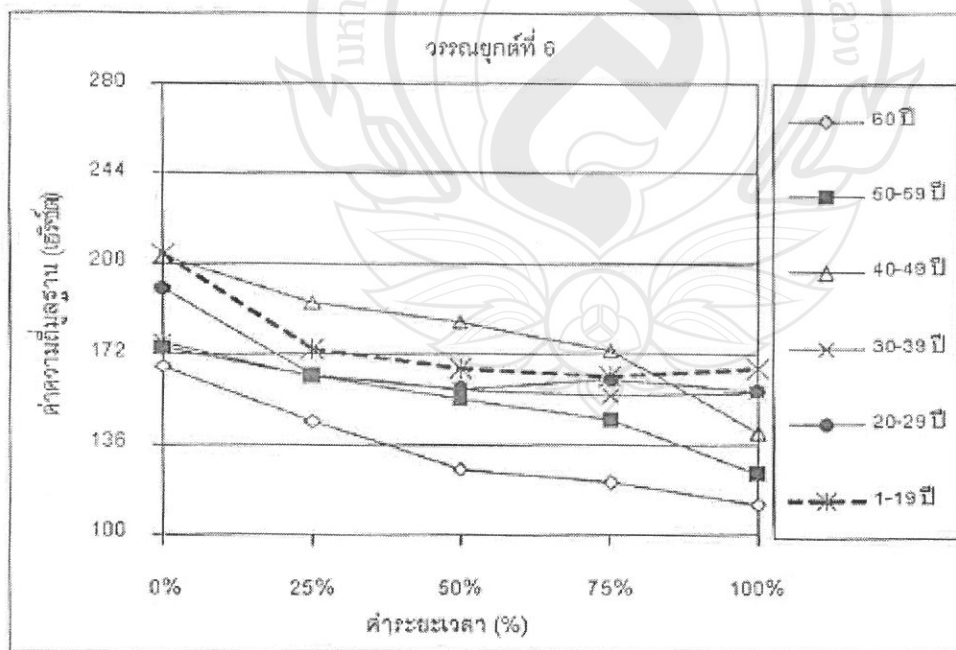
ภาพที่ 4-5 สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ในภาษาไทยคือเสียงของ

สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ในภาษาไทยคือ กลาง-ต่ำระดับ จากภาพที่ 4-5 จะเห็นว่าสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในแต่ละกลุ่มอายุแตกต่างกันไม่มากนัก คือ มีสัทลักษณะเป็น กลางต่ำระดับ แต่ระดับเสียงของ กลุ่มอายุ 1-19 ปี มีระดับสูง และมีการขึ้นลงแบบขึ้นตอนปลายเสียงเมื่อเทียบกับกลุ่มอายุอื่นๆ นอกจากนั้น กลุ่มอายุ 50-59 ปี มีสัทลักษณะกลาง-ตก ซึ่งเป็นสัทลักษณะที่แตกต่างจากที่ปรากฏในกลุ่มอายุอื่น

ภาพที่ 4-6 สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ในภาษาไทยอีสาน

สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ในภาษาไทยอีสาน คือ ต่ำระดับ จากภาพที่ 4-6 จะเห็นว่า สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในกลุ่มอายุ 60 ปี และ 50-59 ปี มีสัทลักษณะต่ำระดับ ในขณะที่กลุ่มอายุอื่นมีสัทลักษณะกลาง-ต่ำระดับ

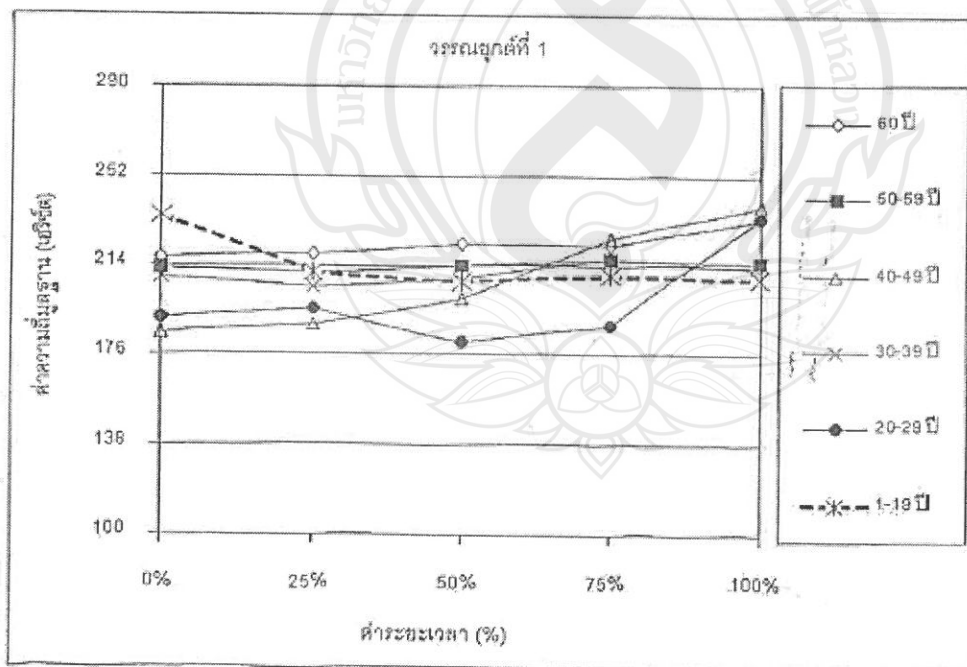
ภาพที่ 4-7 สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ในภาษาไทยอีสาน

สัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ในภาษาไทยคือ กลาง-ตก จากภาพที่ 4-7 จะเห็นว่า สัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในกลุ่มอายุ 60 ปี 50-59 ปี 40-49 ปี และ 30-39 ปี มีสัญลักษณ์กลาง-ตก ยกเว้นในกลุ่มอายุ 60 ปี ที่มีระดับเสียงต่ำกว่ากลุ่มอายุอื่น ในกลุ่มอายุ 20-29 ปี และ 1-19 ปี มีสัญลักษณ์ กลางระดับ อย่างชัดเจน

กล่าวโดยสรุป เสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยเสียงของที่พูดโดยผู้พูดแต่ละกลุ่มอายุมีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก ส่วนใหญ่เป็นการเปลี่ยนแปลงในระดับเสียง โดยกลุ่มอายุน้อย (20-29 ปี และ 0-19 ปี) มีระดับเสียงสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอายุมาก (60 ปี และ 50-59 ปี)

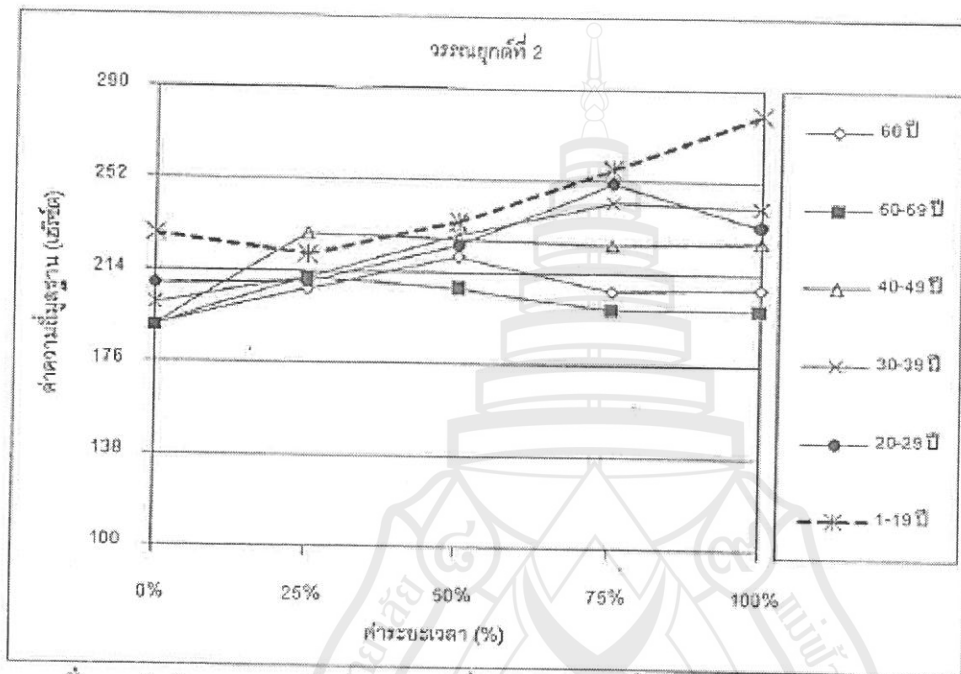
เสียงวรรณยุกต์ที่ 4 และเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ที่พูดโดยกลุ่มอายุน้อยมีการขึ้นลงของระดับเสียงที่แตกต่างจากกลุ่มอายุมาก กล่าวคือ เสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ในภาษาไทยคือ กลางระดับ ผู้พูดกลุ่มอายุมากมีการขึ้นลงของเสียงวรรณยุกต์เป็นตกตอนปลาย แต่ผู้พูดกลุ่มอายุน้อยมีการขึ้นลงเป็นขึ้นเล็กน้อยตอนปลาย สำหรับเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ในภาษาไทยคือ กลาง-ต่ำระดับ ผู้พูดกลุ่มอายุน้อยมีการขึ้นลงของเสียงวรรณยุกต์เป็นขึ้นตอนปลาย และเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ในภาษาไทยคือ กลาง-ตก ผู้พูดกลุ่มอายุน้อยมีการขึ้นลงของเสียงวรรณยุกต์เป็นกลางระดับ

4.2.1.2 การเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในอำเภอแม่สาย

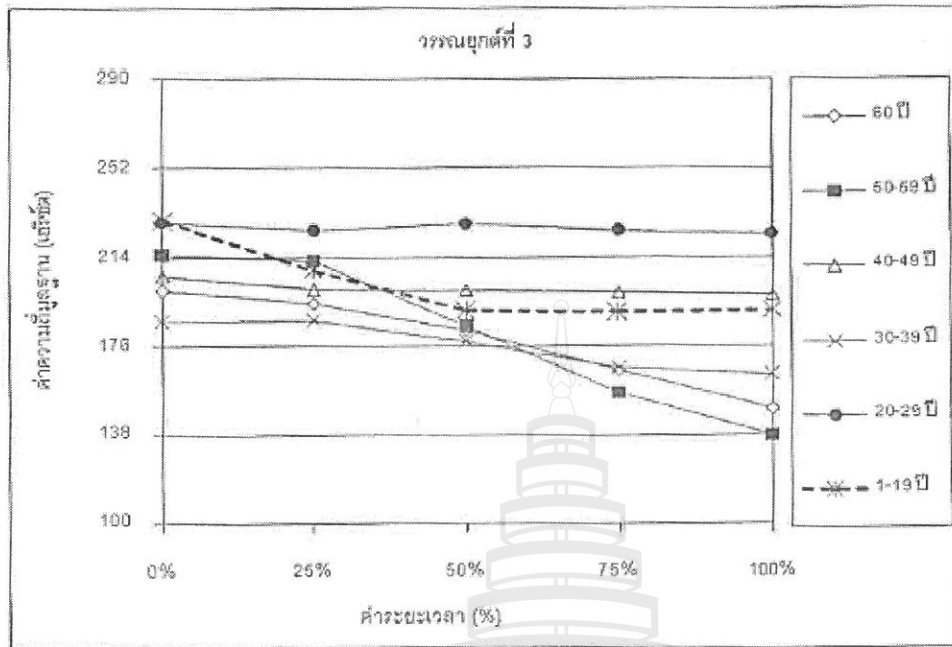
ภาพที่ 4-8 สัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ในภาษาไทยแม่สาย

สัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ในภาษาไทยคือแม่ส่ายคือ กลาง-ขึ้น จากภาพที่ 4-8 จะเห็นได้ว่าสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในทุกกลุ่มอายุเป็นกลางขึ้น ยกเว้นในกลุ่มอายุ 1-19 ปี มีสัญลักษณ์แตกต่างไป กล่าวคือ มีระดับเสียงค่อนข้างสูง และมีการขึ้นลง แบบกลางระดับมากกว่าที่จะเป็นกลาง-ขึ้น

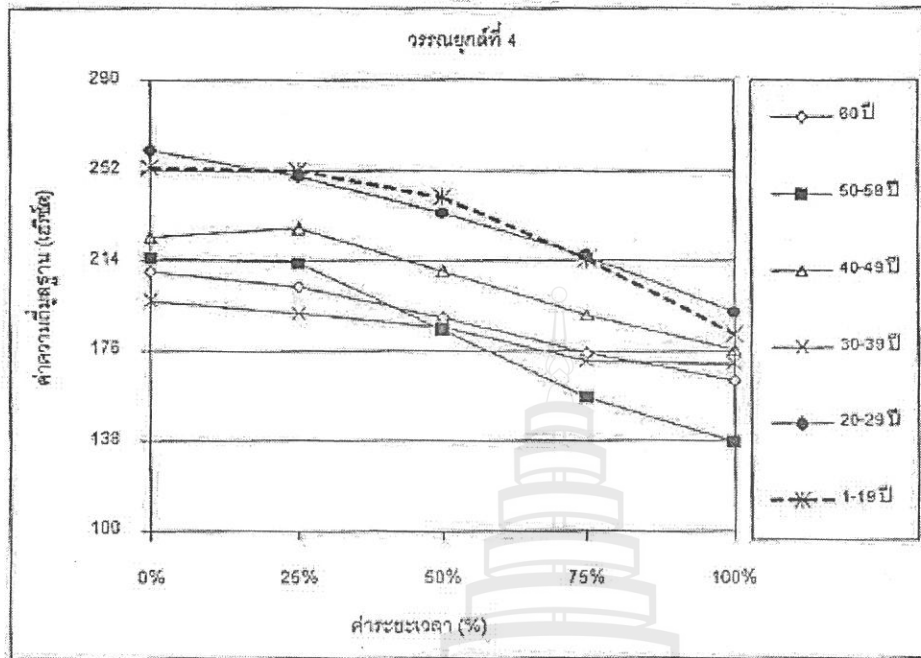
ภาพที่ 4-9 สัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ในภาษาไทยคือแม่ส่าย

สัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ในภาษาไทยคือแม่ส่าย คือ สูงระดับ จากภาพที่ 4-9 จะเห็นได้ว่าสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในแต่ละกลุ่มอายุแตกต่างกันไม่มากนัก ทุกกลุ่มอายุมีระดับเสียงสูงโดยเฉพาะกลุ่มอายุ 1-19 ปี มีระดับเสียงสูงอย่างชัดเจน ส่วนกลุ่มอายุอื่นๆ ระดับเสียงกลางและการขึ้นลงของระดับเสียงค่อนข้างสูงระดับ

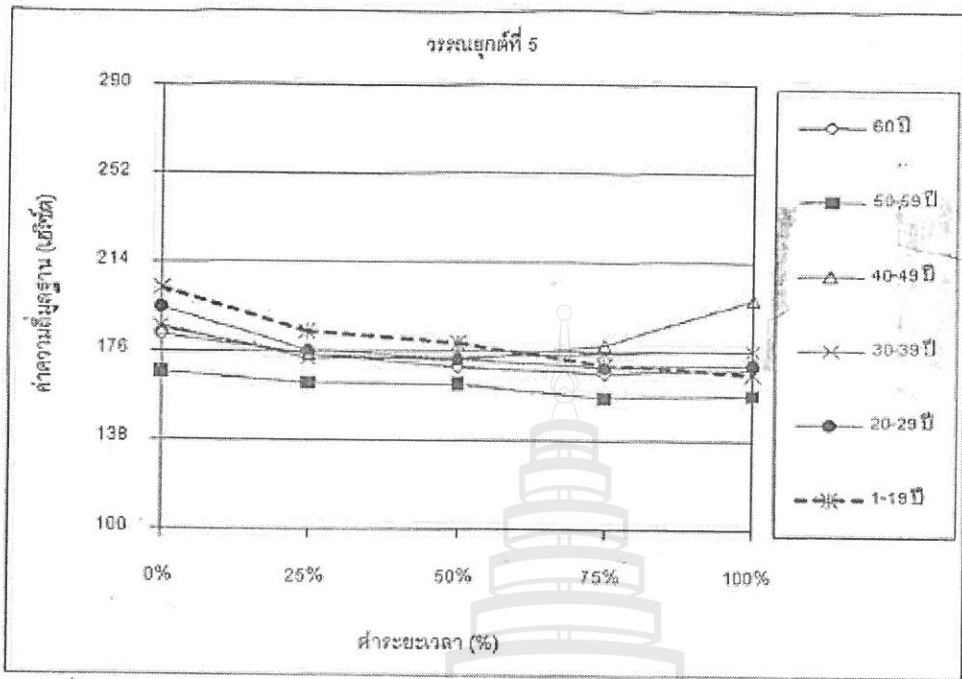
ภาพที่ 4-10 สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ในภาษาไทยแม่สาย

สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ในภาษาไทยแม่สาย คือ กลางระดับ จากภาพที่ 4-10 จะเห็นได้ว่าสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ของกลุ่มอายุแตกต่างกัน กลุ่มอายุ 60 ปี และ 50-59 ปี เป็นกลาง-ตก ส่วนกลุ่มอายุอื่นๆ มีสัทลักษณะเป็นกลางระดับ ในกลุ่มอายุ 22-29 ปี และ 1-19 ปี มีระดับเสียงสูงเมื่อเทียบกับกลุ่มอายุอื่นๆ

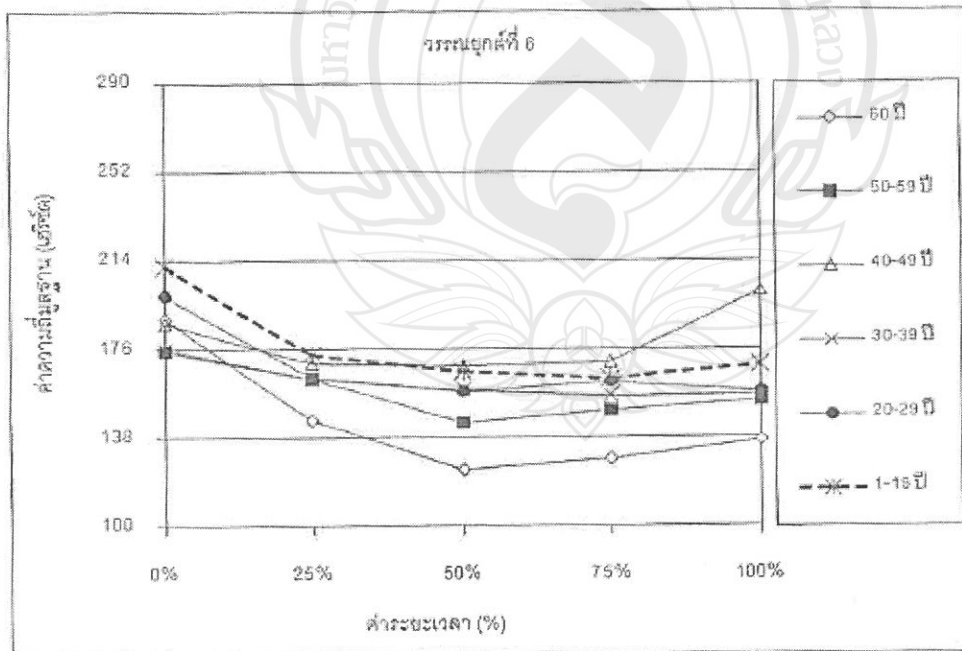
ภาพที่ 4-11 สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ในภาษาไทยแม่สาย

สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ในภาษาไทยแม่สาย คือ กลาง-ต่ำ-ระดับ จากภาพที่ 4-11 จะเห็นได้ว่า สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในแต่ละกลุ่มอายุแตกต่างกันไม่มากนัก คือ สัทลักษณะเป็น กลาง-ต่ำ-ตก แต่ระดับเสียงของกลุ่มอายุ 20-29 ปี และ 1-19 ปี มีระดับเสียง และมีการขึ้นลงแบบตกเช่นเดียวกับกลุ่มอายุอื่น

ภาพที่ 4-12 สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ในภาษาไทยแม่สาย

สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ในภาษาไทยแม่สาย คือ ต่ำระดับ จากภาพที่ 4-12 จะเห็นได้ว่า สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในทุกกลุ่มอายุเป็นต่ำระดับ

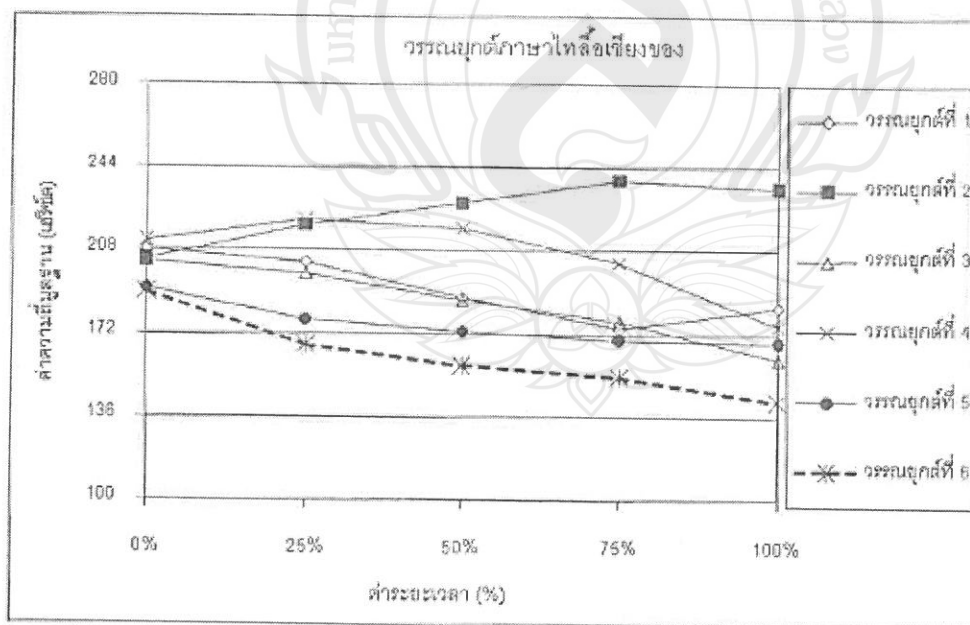
ภาพที่ 4-13 สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ในภาษาไทยแม่สาย

สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ในภาษาไทยคือ กลาง-ตก จากภาพที่ 4-13 จะเห็นได้ว่า สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในกลุ่มอายุ 60 ปี 50-59 ปี และ 40-49 ปี เป็นกลาง-ตก-ขึ้นตอนปลาย ส่วนกลุ่มอายุ 1-19 ปี มีความเป็นกลางระดับอย่างชัดเจน

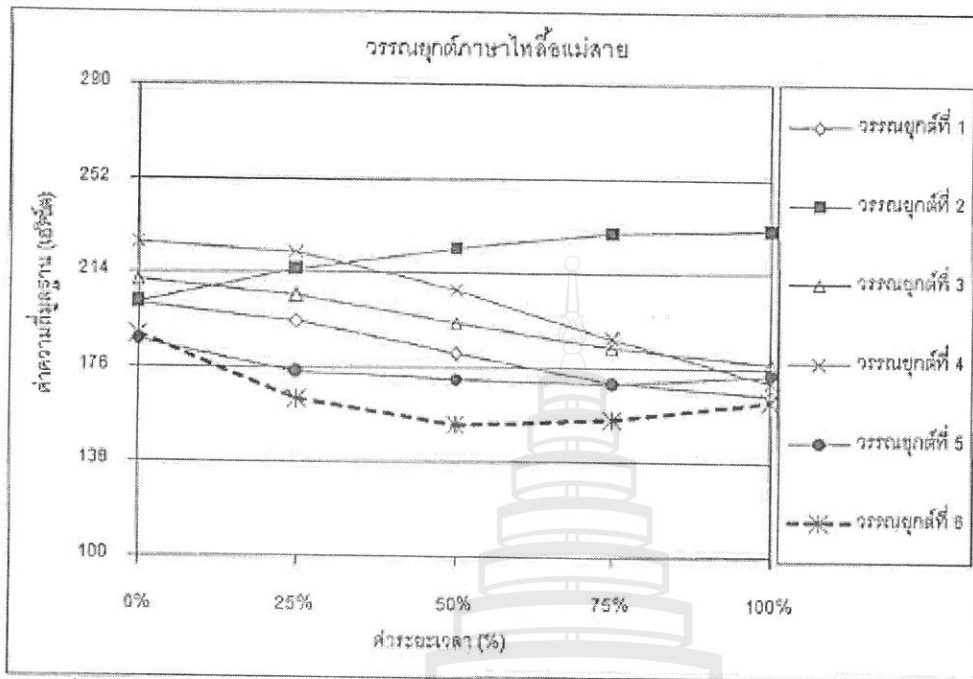
กล่าวโดยสรุป เสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยแม่สายโดยผู้พูดแต่ละกลุ่มอายุมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างชัดเจน ส่วนใหญ่เป็นการเปลี่ยนแปลงในการขึ้นลง โดยกลุ่มอายุน้อย (20-29 ปี และ 1-19 ปี) มีแนวโน้มจะพูดเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงระดับเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอายุมาก (60 ปี และ 50-59 ปี)

เสียงวรรณยุกต์ที่ 1 เสียงวรรณยุกต์ที่ 2 เสียงวรรณยุกต์ที่ 3 และเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ที่พูดโดยกลุ่มอายุน้อยมีการขึ้นลงของระดับเสียงที่แตกต่างจากกลุ่มอายุมาก กล่าวคือ เสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ในภาษาไทยคือ กลาง-ขึ้น ผู้พูดกลุ่มอายุน้อยแสดงสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์เป็นกลางระดับในขณะที่ผู้พูดกลุ่มอายุมากมีการขึ้นลงของเสียงวรรณยุกต์เป็นขึ้นตอนปลาย เสียงวรรณยุกต์ที่ 2 คือ สูงระดับ ผู้พูดกลุ่มอายุน้อยมีความเป็นเสียงระดับชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอายุมาก ส่วนเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 คือ กลางระดับ ผู้พูดกลุ่มอายุน้อยแสดงสัทลักษณะความเป็นระดับชัดเจน และเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 คือ กลาง-ตก ผู้พูดกลุ่มอายุน้อยมีการขึ้นลงของเสียงวรรณยุกต์เป็นกลางระดับ

4.2.2 การเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยตามความสะดวกของการคมนาคม

ภาพที่ 4-14 สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยเสียงของ

ภาพที่ 4-15 สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยแม่สาย

จากภาพที่ 4-14 และ ภาพที่ 4-15 เมื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยเชียงใหม่ของกับภาษาไทยแม่สาย พบว่า ภาษาไทยเชียงใหม่ของอยู่ในพื้นที่ที่มีการคมนาคมไม่สะดวกเท่ากับพื้นที่ที่พูดภาษาไทยแม่สาย เนื่องจากเกณฑ์ในเรื่องระยะทาง และสภาพถนน ผลการวิจัยจึงแสดงให้เห็นว่าเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 มีสัทลักษณะกลาง-ขึ้นในทั้งสองพื้นที่ไม่มีความแตกต่างกัน และเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 เป็นเสียงสูงระดับ ซึ่งในทั้งสองพื้นที่ยังคงไม่ความแตกต่างกัน เช่นเดียวกับเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ทั้งสองพื้นที่มีสัทลักษณะกลางระดับ อย่างไรก็ตาม ในเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 เป็นเสียงกลาง-ต่ำระดับ พบว่า ภาษาไทยเชียงใหม่แสดงสัทลักษณะกลาง-ตก ในขณะที่ภาษาไทยแม่สายแสดงสัทลักษณะกลาง-ต่ำระดับอย่างชัดเจน เสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ของทั้งสองพื้นที่แสดงสัทลักษณะเหมือนกัน คือ ต่ำระดับ ส่วนเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ซึ่งมีสัทลักษณะกลาง-ตก ภาษาไทยเชียงใหม่ยังคงสัทลักษณะกลางตกไว้ได้ดีกว่าส่วนภาษาไทยแม่สายมีสัทลักษณะกลาง-ขึ้น

เหตุผลของการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์และเสียงวรรณยุกต์สามารถศึกษาได้จากทัศนคติของภาษาไทยเชียงใหม่และภาษาไทยแม่สายที่แตกต่างกัน ดังนี้

4.3 ทักษะของผู้พูดภาษาไทยตามกลุ่มอายุ และความสะดวกของการคมนาคม

นอกจากการเปลี่ยนแปลงของเสียงวรรณยุกต์ งานวิจัยนี้ได้ศึกษาทัศนคติของผู้พูดภาษาไทยถิ่นเชียงของ และภาษาไทยถิ่นแม่สาย เพื่อหาเหตุผลมาสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่เกิดขึ้น

ผลการวิจัยพบว่าผู้พูดภาษาไทยถิ่นเชียงของเป็นเพศชาย 26 คน เป็นเพศหญิง 34 คน อายุระหว่าง 1-19 ปี 2) 20-29 ปี 3) 30-39 ปี 4) 40-49 ปี 5) 50-59 ปี 6) 60 ปี ขึ้นไป แต่ละกลุ่มอายุมีจำนวนกลุ่มอายุละ 10 คน ผู้พูดภาษาไทยถิ่นแม่สาย เป็นเพศชาย 22 คน เป็นเพศหญิง 38 คน อายุระหว่าง 1-19 ปี 2) 20-29 ปี 3) 30-39 ปี 4) 40-49 ปี 5) 50-59 ปี 6) 60 ปี ขึ้นไป แต่ละกลุ่มอายุมีจำนวนกลุ่มอายุละ 10 คน

ตารางที่ 4-6 ทักษะของผู้พูดภาษาไทยถิ่นเชียงของและไทยถิ่นแม่สายในผู้พูดอายุ 60 ปีขึ้นไป

		ภาษาไทยถิ่น	ภาษาไทยกลาง	คำเมือง
		%	%	%
อยู่บ้านอยากได้ยินภาษาไทย	เชียงของ	50.00	30.00	20.00
	แม่สาย	60.00	0.00	40.00
อยู่โรงเรียนอยากได้ยินภาษาไทย	เชียงของ	50.00	30.00	20.00
	แม่สาย	70.00	20.00	10.00
ไปตลาดอยากได้ยินภาษาไทย	เชียงของ	50.00	30.00	20.00
	แม่สาย	40.00	10.00	50.00
ฟังวิทยุทีวี อยากได้ยินภาษาไทย	เชียงของ	50.00	30.00	20.00
	แม่สาย	60.00	20.00	20.00
พูดกับพ่อแม่ใช้ภาษาไทย	เชียงของ	80.00	10.00	10.00
	แม่สาย	90.00	0.00	10.00
พูดกับครูใช้ภาษาไทย	เชียงของ	50.00	30.00	20.00
	แม่สาย	0.00	10.00	90.00

จากตารางที่ 4-6 ในกลุ่มผู้พูดภาษาไทยถิ่นเชียงของและภาษาไทยถิ่นแม่สายที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป พบว่าทุกคนมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาไทย จะเห็นได้จากคนไทยถิ่นที่อาศัยอยู่ในเชียงของและแม่สายอยากได้ยินภาษาไทยถิ่นมากที่สุดไม่ว่าจะอยู่บ้าน โรงเรียน หรือ ตลาด ยกเว้นคนไทยถิ่นที่อาศัยอยู่ในแม่สายที่อยากได้

ยีนคำเมืองที่สุดเมื่อไปตลาด ทั้งนี้อาจเนื่องจากคำเมืองเป็นภาษาที่คนในตลาดแม่สายนิยมใช้ต่อรองราคา และกระชับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย อีกเหตุผลหนึ่ง คือ บริเวณตลาดแม่สายเป็นที่อยู่ของคน หลายกลุ่ม หลายเชื้อชาติ หลายภาษาดังนั้นภาษาท้องถิ่นของจังหวัดจึงเป็นภาษาที่ทุกคนเลือกใช้เป็น ภาษากลาง ซึ่งคือ คำเมืองนั่นเอง

เมื่ออยู่ที่บ้าน ผู้พูดภาษาไทยเชียงใหม่และไทลื้อแม่สายใช้ภาษาไทยลื้อมากที่สุด ส่วนที่โรงเรียนผู้พูดภาษาไทยแม่สายต้องการใช้คำเมือง ในขณะที่ผู้พูดภาษาไทยเชียงใหม่ต้องการใช้ภาษาลื้อมากที่สุด

ตาราง 4-7 ความรู้สึกของผู้พูดภาษาไทยเชียงใหม่และไทลื้อแม่สายในผู้พูดอายุ 60 ปีขึ้นไป

ความรู้สึกต่อภาษาไทยลื้อ %		ชอบ	ไม่ชอบ
	เชียงใหม่	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
		น่าฟัง	ไม่น่าฟัง
	เชียงใหม่	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
		ใกล้เคียง	ห่างเหิน
	เชียงใหม่	100.00	0.00
	แม่สาย	70.00	30.00
		น่าเชื่อถือ	ไม่น่าเชื่อถือ
	เชียงใหม่	100.00	0.00
แม่สาย	100.00	0.00	
ความรู้สึกต่อภาษาไทยกลาง %		ชอบ	ไม่ชอบ
	เชียงใหม่	90.00	10.00
	แม่สาย	100.00	0.00
		น่าฟัง	ไม่น่าฟัง
	เชียงใหม่	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
		ใกล้เคียง	ห่างเหิน

	เชียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	70.00	30.00
		น่าเชื่อถือ	ไม่น่าเชื่อถือ
	เชียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	80.00	20.00
ความรู้สึกต่อคำเมือง %		ชอบ	ไม่ชอบ
	เชียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
		น่าฟัง	ไม่น่าฟัง
	เชียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
		ใกล้เคียง	ห่างเหิน
	เชียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
		น่าเชื่อถือ	ไม่น่าเชื่อถือ
	เชียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00

จากตารางที่ 4-7 ในกลุ่มผู้พูดภาษาไทยถิ่นเชียงของและภาษาไทยถิ่นแม่สายที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป พบว่าทุกคนมีความรู้สึกที่ดีต่อภาษาไทยถิ่น ภาษาไทยกลาง และคำเมือง แต่ทุกคนมีความรู้สึกที่ดีต่อคำเมืองมากกว่าภาษาอื่นๆ จะเห็นได้จากตัวเลขวัดความชอบ ความน่าฟัง ความใกล้เคียง และความน่าเชื่อถือที่ปรากฏเป็น 100 % ทั้งหมด

ตารางที่ 4-8 ทักษะการใช้ภาษาไทลื้อเชียงของและไทลื้อแม่ส่ายในผู้พูดอายุ 50-59 ปี

		ภาษาไทลื้อ	ภาษาไทยกลาง	คำเมือง
		%	%	%
อยู่บ้านอยากได้ยินภาษาใด	เชียงของ	100.00	0.00	0.00
	แม่ส่าย	72.73	9.09	18.18
อยู่โรงเรียนอยากได้ยินภาษาใด	เชียงของ	27.27	27.27	45.46
	แม่ส่าย	36.36	45.46	18.18
ไปตลาดอยากได้ยินภาษาใด	เชียงของ	81.82	0.00	18.18
	แม่ส่าย	36.36	0.00	63.64
ฟังวิทยุทีวีอยากได้ยินภาษาใด	เชียงของ	72.73	9.09	18.18
	แม่ส่าย	45.45	45.45	9.10
พูดกับพ่อแม่ใช้ภาษาใด	เชียงของ	100.00	0.00	0.00
	แม่ส่าย	90.91	0.00	9.09
พูดกับครูใช้ภาษาใด	เชียงของ	18.18	27.27	54.55
	แม่ส่าย	0.00	27.33	72.67

จากตารางที่ 4-8 ในกลุ่มผู้พูดภาษาไทลื้อเชียงของและภาษาไทลื้อแม่ส่ายที่มีอายุ 50-59 ปี พบว่าทุกคนมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาไทลื้อ จะเห็นได้จากที่คนไทลื้อที่อาศัยอยู่ในเชียงของและแม่ส่ายอยากได้ยินภาษาลือมากที่สุดไม่ว่าจะอยู่บ้าน โรงเรียน หรือตลาด ยกเว้นคนไทลื้อที่อาศัยอยู่ในแม่ส่ายที่อยากได้ยินคำเมืองที่สุดเมื่อไปตลาด ซึ่งสอดคล้องกับทัศนคติของคนที่พูดภาษาไทลื้อแม่ส่ายที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป

เมื่ออยู่ที่บ้าน ผู้พูดภาษาไทลื้อเชียงของและไทลื้อแม่ส่ายใช้ภาษาไทลื้อมากที่สุด ส่วนที่โรงเรียนผู้พูดภาษาไทลื้อแม่ส่ายนิยมใช้คำเมืองมากที่สุด เช่นเดียวกับผู้พูดภาษาไทลื้อเชียงของ

ตาราง 4-9 ความรู้สึกของผู้พูดภาษาไทยถิ่นอีสานและไทยถิ่นอีสานในผู้พูดอายุ 50-59 ปี

ความรู้สึกต่อภาษาไทยถิ่น %		ชอบ	ไม่ชอบ
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
		น่าฟัง	ไม่น่าฟัง
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
		ใกล้เคียง	ห่างเหิน
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	90.91	9.09
		น่าเชื่อถือ	ไม่น่าเชื่อถือ
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
	ความรู้สึกต่อภาษาไทยกลาง %		ชอบ
	เสียงของ	63.63	36.36
	แม่สาย	100.00	0.00
		น่าฟัง	ไม่น่าฟัง
	เสียงของ	72.73	27.27
	แม่สาย	100.00	0.00
		ใกล้เคียง	ห่างเหิน
	เสียงของ	54.55	45.45
	แม่สาย	72.73	27.27
		น่าเชื่อถือ	ไม่น่าเชื่อถือ
	เสียงของ	90.00	10.00
	แม่สาย	100.00	0.00

ความรู้สึกต่อคำเมือง %		ชอบ	ไม่ชอบ
	เขียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
		น่าฟัง	ไม่น่าฟัง
	เขียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
		ใกล้เคียง	ห่างเหิน
	เขียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
		น่าเชื่อถือ	ไม่น่าเชื่อถือ
	เขียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00

จากตารางที่ 4-9 ในกลุ่มผู้พูดภาษาไทยถิ่นเขียงของและภาษาไทยถิ่นแม่สายที่มีอายุ 50-59 ปี ทุกคนมีความรู้สึกที่ดีต่อภาษาไทยถิ่น ภาษาไทยกลาง และคำเมือง แต่ทุกคนมีความรู้สึกที่ดีต่อคำเมืองมากกว่าภาษาอื่นๆ จะเห็นได้จากตัวเลขวัดความชอบ ความน่าฟัง ความใกล้เคียง และความน่าเชื่อถือ ที่ปรากฏเป็น 100% ทั้งหมด สอดคล้องกับผลวิจัยที่ปรากฏในตารางที่ 4-8

ตารางที่ 4-10 ทศนคติของผู้พูดภาษาไทยถิ่นเขียงของและไทยถิ่นแม่สายในผู้พูดอายุ 40-49 ปี

		ภาษาไทยถิ่น	ภาษาไทยกลาง	คำเมือง
		%	%	%
อยู่บ้านอยากได้ยินภาษาใด	เขียงของ	50.00	50.00	0.00
	แม่สาย	60.00	0.00	40.00
อยู่โรงเรียนอยากได้ยินภาษาใด	เขียงของ	90.00	10.00	0.00
	แม่สาย	33.33	40.00	26.67
ไปตลาดอยากได้ยินภาษาใด	เขียงของ	100.00	0.00	0.00
	แม่สาย	40.00	66.67	53.33

ฟังวิทยุ ที่วี อยากได้ยินภาษาไทย	เสียงของ	80.00	0.00	20.00
	แม่สาย	53.33	26.67	20.00
พูดกับพ่อแม่ใช้ภาษาไทย	เสียงของ	90.00	0.00	10.00
	แม่สาย	66.67	0.00	33.33
พูดกับครูใช้ภาษาไทย	เสียงของ	100.00	0.00	0.00
	แม่สาย	0.00	26.67	73.33

จากตารางที่ 4-10 ในกลุ่มผู้พูดภาษาไทยเชื้อชองและภาษาไทยแม่สายที่มีอายุ 40-49 ปี พบว่า ทุกคนมีทัศนคติที่ดีตองภาษาไทย จะเห็นได้จากที่คนไทยที่อาศัยอยู่ในเชียงชองและแม่สายอยากได้ยินภาษาลือมากที่สุดไม่ว่าจะอยู่บ้าน โรงเรียน หรือตลาด ยกเว้นคนไทยที่อาศัยอยู่ในแม่สายที่อยากได้ยินคำเมืองที่สุดเมื่อไปตลาด

เมื่ออยู่ที่บ้าน ผู้พูดภาษาไทยเชื้อชองและไทยแม่สายใช้ภาษาไทยมากที่สุด ส่วนที่โรงเรียน ผู้พูดภาษาไทยแม่สายนิยมใช้คำเมืองมากที่สุด

ตาราง 4-11 ความรู้สึกของผู้พูดภาษาไทยเชื้อชองและไทยแม่สายในผู้พูดอายุ 40-49 ปี

ความรู้สึกต่อภาษาไทย %		ชอบ	ไม่ชอบ
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
	น่าฟัง		ไม่น่าฟัง
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
	ใกล้เคียง		ห่างเหิน
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	53.33	46.67
	น่าเชื่อถือ		ไม่น่าเชื่อถือ
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00

ความรู้สึกรู้สึกต่อภาษาไทยกลาง %		ชอบ	ไม่ชอบ
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	86.67	13.33
		น่าฟัง	ไม่น่าฟัง
	เสียงของ	90.00	10.00
	แม่สาย	100.00	0.00
		ใกล้เคียง	ห่างเหิน
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	60.00	40.00
		น่าเชื่อถือ	ไม่น่าเชื่อถือ
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	80.00	20.00
	ความรู้สึกรู้สึกต่อคำเมือง %		ชอบ
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
		น่าฟัง	ไม่น่าฟัง
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	92.86	7.14
		ใกล้เคียง	ห่างเหิน
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
		น่าเชื่อถือ	ไม่น่าเชื่อถือ
	เสียงของ	90.00	10.00
	แม่สาย	100.00	0.00

จากตารางที่ 4-11 ในกลุ่มผู้พูดภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่และภาษาไทยถิ่นแม่สายที่มีอายุ 40-49 ปี ทุกคนมีความรู้สึกที่ดีต่อภาษาไทยถิ่น ภาษาไทยกลาง และคำเมือง แต่ทุกคนมีความรู้สึกที่ดีต่อคำเมืองมากกว่า

ภาษาอื่นๆ จะเห็นได้จากตัวเลขวัดความชอบ ความน่าฟัง ความใกล้ชิด และความน่าเชื่อถือ ที่ปรากฏเป็น 100% ทั้งหมด

ตารางที่ 4-12 ทักษะคติของผู้พูดภาษาไทยถิ่นเชียงของและไทยถิ่นแม่สายในผู้พูดอายุ 30-39 ปี

		ภาษาไทยถิ่น	ภาษาไทยกลาง	คำเมือง
		%	%	%
อยู่บ้านอยากได้ยินภาษาใด	เชียงของ	80.00	10.00	10.00
	แม่สาย	50.00	10.00	40.00
อยู่โรงเรียนอยากได้ยินภาษาใด	เชียงของ	0.00	90.00	10.00
	แม่สาย	30.00	60.00	10.00
ไปตลาดอยากได้ยินภาษาใด	เชียงของ	80.00	0.00	20.00
	แม่สาย	22.22	0.00	77.78
ฟังวิทยุ ที่วี อยากได้ยินภาษาใด	เชียงของ	20.00	70.00	10.00
	แม่สาย	30.00	50.00	20.00
พูดกับพ่อแม่ใช้ภาษาใด	เชียงของ	100.00	0.00	0.00
	แม่สาย	30.00	0.00	70.00
พูดกับครูใช้ภาษาใด	เชียงของ	0.00	80.00	20.00
	แม่สาย	0.00	50.00	50.00

จากตารางที่ 4-12 ในกลุ่มผู้พูดภาษาไทยถิ่นเชียงของและภาษาไทยถิ่นแม่สายที่มีอายุ 30-39 ปี พบว่าในสถานที่ชุมชนไม่เป็นทางการ เช่น บ้าน หรือ ตลาด ผู้พูดภาษาไทยถิ่นมีความต้องการจะใช้ภาษาไทยถิ่นในสัดส่วนค่อนข้างมาก ส่วนในสถานที่ที่มีความเป็นทางการ เช่น โรงเรียน ผู้พูดภาษาไทยถิ่นเชียงของต้องการใช้ภาษาไทยกลางมากกว่าภาษาอื่นๆ ในแม่สาย ผู้พูดภาษาไทยถิ่น ต้องการใช้ภาษาไทยกลาง และคำเมืองในสัดส่วนที่มากกว่าไทยถิ่น

ตาราง 4-13 ความรู้สึกของผู้พูดภาษาไทยกลางและไทยอีสานในผู้พูดอายุ 30-39 ปี

ความรู้สึกต่อภาษาไทย %		ชอบ	ไม่ชอบ
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
		น่าฟัง	ไม่น่าฟัง
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
		ใกล้เคียง	ห่างเหิน
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	60.00	40.00
		น่าเชื่อถือ	ไม่น่าเชื่อถือ
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
	ความรู้สึกต่อภาษาไทยกลาง %		ชอบ
	เสียงของ	90.00	10.00
	แม่สาย	100.00	0.00
		น่าฟัง	ไม่น่าฟัง
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	90.00	10.00
		ใกล้เคียง	ห่างเหิน
	เสียงของ	80.00	20.00
	แม่สาย	60.00	40.00
		น่าเชื่อถือ	ไม่น่าเชื่อถือ
	เสียงของ	90.00	10.00
	แม่สาย	100.00	0.00

ความรู้สึกรู้สึกต่อคำเมือง %		ชอบ	ไม่ชอบ
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่ส่าย	100.00	0.00
		น่าฟัง	ไม่น่าฟัง
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่ส่าย	100.00	0.00
		ใกล้เคียง	ห่างเหิน
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่ส่าย	100.00	0.00
		น่าเชื่อถือ	ไม่น่าเชื่อถือ
	เสียงของ	90.00	10.00
	แม่ส่าย	100.00	0.00

จากตารางที่ 4-13 ในกลุ่มผู้พูดภาษาไทยถิ่นอีสานและภาษาไทยถิ่นกลางที่มีอายุ 30-39 ปี ทุกคนมีความรู้สึกที่ดีต่อภาษาไทยถิ่นอีสาน ภาษาไทยกลาง และคำเมือง โดยเฉพาะคำเมือง ผู้พูดภาษาไทยถิ่นอีสานและภาษาไทยถิ่นกลางต่างมีความรู้สึกที่ดีต่อการใช้คำเมืองมากกว่าภาษาไทยถิ่นอีสาน และภาษาไทยกลาง

ตารางที่ 4-14 ทักษะการฟังของผู้พูดภาษาไทยถิ่นอีสานและภาษาไทยถิ่นกลางในผู้พูดอายุ 20-29 ปี

		ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ภาษาไทยกลาง	คำเมือง
		%	%	%
อยู่บ้านอยากได้ยินภาษาใด	เสียงของ	90.00	0.00	10.00
	แม่ส่าย	37.50	25.00	37.50
อยู่โรงเรียนอยากได้ยินภาษาใด	เสียงของ	30.00	40.00	30.00
	แม่ส่าย	0.00	75.00	25.00
ไปตลาดอยากได้ยินภาษาใด	เสียงของ	90.00	0.00	10.00
	แม่ส่าย	25.00	0.00	75.00

ฟังวิทยุ ทีวี อยากรู้ได้ยินภาษาไทย	เสียงของ	50.00	30.00	20.00
	แม่สาย	0.00	62.50	37.50
พูดกับพ่อแม่ใช้ภาษาไทย	เสียงของ	90.00	0.00	10.00
	แม่สาย	0.00	0.00	100.00
พูดกับครูใช้ภาษาไทย	เสียงของ	0.00	90.00	10.00
	แม่สาย	0.00	100.00	0.00

จากตารางที่ 4-14 ในกลุ่มผู้พูดภาษาไทยถิ่นเสียงของและภาษาไทยถิ่นแม่สายที่มีอายุ 20-29 ปี พบว่า ในสถานที่ชุมชนไม่เป็นทางการ เช่น บ้าน หรือตลาด ผู้พูดภาษาไทยถิ่นมีความต้องการจะใช้ภาษาไทยถิ่นในสัดส่วนค่อนข้างมาก ส่วนในสถานที่ที่มีความเป็นทางการ เช่น โรงเรียน ผู้พูดภาษาไทยถิ่นเสียงของต้องการใช้ภาษาไทยกลางมากกว่าภาษาอื่น ๆ แต่ในผู้พูดภาษาไทยถิ่นแม่สาย ในสถานที่ไม่เป็นทางการ เช่น บ้าน หรือ ตลาด คนไทยถิ่นแม่สายนิยมใช้คำเมือง หรือภาษาไทยกลางมากขึ้น อย่างไรก็ตามในสถานที่เป็นทางการ ผู้พูดภาษาไทยถิ่นแม่สายนิยมใช้ภาษาไทยกลางมากกว่าภาษาไทยถิ่น และคำเมือง

ตาราง 4-15 ความรู้สึกของผู้พูดภาษาไทยถิ่นเสียงของและไทยถิ่นแม่สายในผู้พูดอายุ 20-29 ปี

ความรู้สึกต่อภาษาไทยถิ่น %		ชอบ	ไม่ชอบ
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
		น่าฟัง	ไม่น่าฟัง
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
		ใกล้เคียง	ห่างเหิน
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	62.50	37.50
		น่าเชื่อถือ	ไม่น่าเชื่อถือ
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00

ความรู้สึกต่อภาษาไทยกลาง %		ชอบ	ไม่ชอบ
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
		น่าฟัง	ไม่น่าฟัง
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
		ใกล้เคียง	ห่างเหิน
	เสียงของ	30.00	70.00
	แม่สาย	50.00	50.00
		น่าเชื่อถือ	ไม่น่าเชื่อถือ
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
	ความรู้สึกต่อคำเมือง %		ชอบ
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
		น่าฟัง	ไม่น่าฟัง
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	100.00	0.00
		ใกล้เคียง	ห่างเหิน
	เสียงของ	90.00	10.00
	แม่สาย	100.00	0.00
		น่าเชื่อถือ	ไม่น่าเชื่อถือ
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่สาย	87.50	12.50

จากตารางที่ 4-15 ในกลุ่มผู้พูดภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่อายุ 20-29 ปี ทุกคนมีความรู้สึกที่ดีต่อภาษาไทยถิ่น และคำเมืองมากกว่าผู้พูดภาษาไทยถิ่นแม่สาย จากการที่ผู้พูดภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่ระบุว่ามีความรู้สึกใกล้เคียงกันเมื่อพูดภาษาไทยถิ่น แต่ผู้พูดภาษาไทยถิ่นแม่สายระบุว่า เมื่อพูดภาษาไทยถิ่นมีความรู้สึกใกล้เคียงกันในอัตราส่วนน้อยกว่า อีกทั้งผู้พูดภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่ระบุว่ามีความรู้สึกน่าเชื่อถือเมื่อพูดคำเมือง แต่ผู้พูด

ภาษาไทยล้อแม่ส่ายระบุว่าเมื่อพูดคำเมืองมีความน่าเชื่อถือในอัตราส่วนที่น้อยกว่า ส่วนการใช้ภาษาไทยกลาง ทั้งสองถิ่นรู้สึกว่าจะทำให้เกิดความห่างเหินในผู้พูดและผู้ฟังมาก โดยเฉพาะผู้พูดภาษาไทยล้อเชียงของ

ตารางที่ 4-16 ทศนคติของผู้พูดภาษาไทยล้อเชียงของและล้อแม่ส่ายในผู้พูดอายุ 1-19 ปี

		ภาษาไทยล้อ	ภาษาไทยกลาง	คำเมือง
		%	%	%
อยู่บ้านอยากได้ยินภาษาไทยใด	เชียงของ	80.00	20.00	0.00
	แม่ส่าย	33.33	44.45	22.22
อยู่โรงเรียนอยากได้ยินภาษาไทยใด	เชียงของ	40.00	60.00	0.00
	แม่ส่าย	10.00	70.00	20.00
ไปตลาดอยากได้ยินภาษาไทยใด	เชียงของ	70.00	30.00	0.00
	แม่ส่าย	20.00	60.00	20.00
ฟังวิทยุทีวีอยากได้ยินภาษาไทยใด	เชียงของ	0.00	100.00	0.00
	แม่ส่าย	10.00	80.00	10.00
พูดกับพ่อแม่ใช้ภาษาไทยใด	เชียงของ	100.00	0.00	0.00
	แม่ส่าย	0.00	40.00	60.00
พูดกับครูใช้ภาษาไทยใด	เชียงของ	0.00	90.00	10.00
	แม่ส่าย	0.00	90.00	10.00

จากตารางที่ 4-16 ในกลุ่มผู้พูดภาษาไทยล้อเชียงของและล้อแม่ส่ายที่มีอายุ 1-19 ปี พบว่าชุมชนส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการใช้ภาษาไทยกลางในสถานการณ์ที่เป็นทางการ ส่วนสถานการณ์ที่ไม่เป็นทางการทุกคนนิยมใช้ภาษาไทยล้อ

ตาราง 4-17 ความรู้สึกของผู้พูดภาษาไทยเชียงใหม่และไทลื้อแม่สายนในผู้พูดอายุ 1-19 ปี

ความรู้สึกต่อภาษาไทย %		ชอบ	ไม่ชอบ
	เชียงใหม่	100.00	0.00
	แม่สายน	100.00	0.00
		น่าฟัง	ไม่น่าฟัง
	เชียงใหม่	100.00	0.00
	แม่สายน	100.00	0.00
		ใกล้ชิด	ห่างเหิน
	เชียงใหม่	100.00	0.00
	แม่สายน	60.00	40.00
		น่าเชื่อถือ	ไม่น่าเชื่อถือ
	เชียงใหม่	90.00	10.00
	แม่สายน	100.00	0.00
	ความรู้สึกต่อภาษาไทยกลาง %		ชอบ
	เชียงใหม่	100.00	0.00
	แม่สายน	100.00	0.00
		น่าฟัง	ไม่น่าฟัง
	เชียงใหม่	100.00	0.00
	แม่สายน	100.00	0.00
		ใกล้ชิด	ห่างเหิน
	เชียงใหม่	66.77	33.33
	แม่สายน	70.00	30.00
		น่าเชื่อถือ	ไม่น่าเชื่อถือ
	เชียงใหม่	100.00	0.00
	แม่สายน	100.00	0.00

ความรู้สึกรู้สึกต่อคำเมือง %		ชอบ	ไม่ชอบ
	เสียงของ	70.00	30.00
	แม่ส่าย	100.00	0.00
		น่าฟัง	ไม่น่าฟัง
	เสียงของ	90.00	10.00
	แม่ส่าย	100.00	0.00
		ใกล้เคียง	ห่างเหิน
	เสียงของ	55.56	44.44
	แม่ส่าย	100.00	0.00
		น่าเชื่อถือ	ไม่น่าเชื่อถือ
	เสียงของ	100.00	0.00
	แม่ส่าย	100.00	0.00

จากตารางที่ 4-17 ในกลุ่มผู้พูดภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่และแม่ส่ายที่มีอายุ 1-19 ปี พบว่าส่วนใหญ่มีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการใช้ภาษาไทยกลางและคำเมือง เนื่องจากทำให้รู้สึกห่างเหินกัน ผู้พูดภาษาไทยถิ่นแม่ส่ายรู้สึกว่าการใช้คำเมืองทำให้รู้สึกใกล้เคียงกันมากขึ้นกว่าการใช้ภาษาไทยถิ่นและภาษาไทยกลาง

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าทัศนคติของผู้พูดที่พูดภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่ที่มีต่อภาษาไทยถิ่นในกลุ่มอายุมากและกลุ่มอายุน้อยไม่แตกต่างกัน นั่นคือ ทุกคนยังต้องการได้ยินภาษาไทยถิ่นทั้งในบ้านและสถานที่สาธารณะ แต่ทัศนคติของผู้พูดภาษาไทยถิ่นแม่ส่ายที่มีต่อภาษาไทยถิ่นอยู่ในระดับสูงในกลุ่มผู้พูดอายุมากและลดลงในกลุ่มอายุน้อย

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ เพื่อศึกษาเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยตามกลุ่มอายุและแสดงความสะดวกของการคมนาคม ศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์ตามกลุ่มอายุ และความสะดวกของการคมนาคม และวิเคราะห์ทัศนคติของผู้พูดภาษาไทยตามกลุ่มอายุ และความสะดวกของการคมนาคม

งานวิจัยนี้ศึกษาคำศัพท์พื้นฐานจำนวน 100 คำศัพท์และคำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐานจำนวน 100 คำศัพท์ กลุ่มอายุของผู้พูดภาษาไทยมี 6 กลุ่ม อายุ 1-19 ปี 20-29 ปี 30-39 ปี 40-49 ปี 50-59 ปี และ 60 ปี ขึ้นไป ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาภาษาถิ่น และแบบสอบถามวัดทัศนคติ และวิธีการทางสถิติ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ว่าในภาษาไทยอีสานเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์มากขึ้น โดยเฉพาะในคำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐาน จากการที่บางกลุ่มใช้คำศัพท์เดี่ยว+บางกลุ่มใช้รูปแปร และบางกลุ่มใช้คำศัพท์เดี่ยว (19%) + บางกลุ่มใช้ศัพท์อื่น (34%) มีจำนวนเท่ากับ 53% ส่วนในศัพท์พื้นฐาน มีการเปลี่ยนแปลง (31% + 20%) เท่ากับ 51% ซึ่งมีจำนวนมากกว่าการที่อยู่กลุ่มอายุใช้คำศัพท์เดี่ยวในคำศัพท์พื้นฐานและในคำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐาน (46% และ 39%)

สำหรับภาษาไทยแม่สายเป็นไปในทางตรงข้ามกับภาษาไทยอีสานของ นั่นคือ มีการใช้คำศัพท์เดี่ยวในทุกกลุ่มอายุจำนวนมากที่สุด ในคำศัพท์พื้นฐานจำนวน 77% และในคำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐานจำนวน 71% เนื่องจากภาษาไทยแม่สายมีการเปลี่ยนแปลงจากศัพท์ไทยอีสานเป็นศัพท์ภาษาคำเมือง หรือคำศัพท์ภาษาไทยกลาง การใช้รูปแปรหรือศัพท์อื่น จึงมีจำนวนน้อย ส่วนสัดส่วนในการใช้คำศัพท์ของผู้พูดภาษาไทยอีสานของแสดงให้เห็นว่าภาษาไทยอีสานของกำลังอยู่ระหว่างการเปลี่ยนแปลงการใช้ภาษาทั้งนี้ทัศนคติของผู้พูดภาษาไทยอีสานของต่อภาษาไทยถิ่นของตนเองมีมากกว่าทัศนคติของผู้พูดภาษาไทยแม่สายทำให้การเปลี่ยนแปลงของเสียงวรรณยุกต์และคำศัพท์ในภาษาไทยแม่สายดำเนินไปอย่างรวดเร็วกว่า

เมื่อเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยอีสานของกับภาษาไทยแม่สาย ซึ่งภาษาไทยอีสานของอยู่ในพื้นที่ที่มีการคมนาคมไม่สะดวกเท่ากับภาษาไทยแม่สายเนื่องจากเกณฑ์ในเรื่องระยะทาง และสภาพถนน เสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ที่มีสัทลักษณะ กลาง-ขึ้น พบว่า ทั้งสองพื้นที่ไม่มีความแตกต่างกัน เสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ที่มีสัทลักษณะสูงระดับ ทั้งสองพื้นที่ยังคงไม่มีความแตกต่างกัน เช่นเดียวกับเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ทั้งสองพื้นที่มีสัทลักษณะกลางระดับเหมือนกัน อย่างไรก็ตาม ในเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ที่มีสัทลักษณะ

กลาง-ต่ำระดับ ปรากฏว่า ภาษาไทลื้อเชิงของแสดงสัทลักษณะ กลาง-ตก ในขณะที่ภาษาไทลื้อแม่สายแสดงสัทลักษณะกลาง-ต่ำระดับมากกว่า ในเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ทั้งสองพื้นที่แสดงสัทลักษณะเหมือนกันคือ ต่ำระดับ ส่วนเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ซึ่งมีสัทลักษณะ กลาง-ตก ภาษาไทลื้อเชิงของยังคงแสดงสัทลักษณะกลางตกได้ดีกว่า ส่วนภาษาไทลื้อแม่สายมีสัทลักษณะกลาง-ขึ้น

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้พบว่าปัจจัยเรื่องอายุและความสะดวกของการคมนาคมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ในภาษาไทลื้อเชิงของและภาษาไทลื้อแม่สาย ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตที่ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์และวรรณยุกต์ในภาษาต่างๆ แถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ของ กัญญรัตน์ ปันทอง (1979) จันทนา ศักดานุวัฒน์วงศ์ (2538) จันทิราพร สุขปรีดี (2531) เจริญขวัญ ธรรมประดิษฐ์ (2524) วณิดา สารพร (2531) และ พิณรัตน์ อัครวัฒนากุล (2556) ที่วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของผู้พูด 3 กลุ่มอายุ และพบว่า กลุ่มคนอายุน้อยมีการใช้คำศัพท์ที่เปลี่ยนแปลงไปจากกลุ่มคนอายุมาก โดยมีการใช้ภาษาไทยกลางมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รพีพร สิทธิ (2549) ที่พบว่าความสะดวกของการคมนาคมทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลงไปเร็วขึ้น

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่ผ่านมาดังกล่าวไม่ได้ให้คำอธิบายการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์และเสียงวรรณยุกต์ งานวิจัยนี้จึงศึกษาทัศนคติของผู้พูดภาษาไทลื้อเชิงของและผู้พูดภาษาไทลื้อแม่สาย เพื่อนำมาใช้เป็นคำอธิบายการเปลี่ยนแปลงของภาษา ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้พูดภาษาไทลื้อเชิงของมีทัศนคติต่อภาษาไทลื้อในระดับสูงทั้งในผู้พูดกลุ่มอายุมากและผู้พูดกลุ่มอายุน้อย แต่ทัศนคติของผู้พูดภาษาไทลื้อแม่สายที่มีต่อภาษาไทลื้อมีระดับสูงในกลุ่มอายุมาก และลดลงในกลุ่มอายุน้อย ซึ่งสามารถนำไปอธิบายได้ว่าเพราะเหตุใดภาษาไทลื้อแม่สายจึงเปลี่ยนแปลงเร็วกว่าภาษาไทลื้อเชิงของ ทั้งนี้เนื่องมาจากทัศนคติของผู้ใช้ภาษาที่แตกต่างกันนั่นเอง การนำข้อมูลนี้ไปใช้สามารถกำหนดแผนการอนุรักษ์ภาษาที่เน้นไปที่การเสริมสร้างทัศนคติให้ผู้พูดเห็นคุณค่าภาษาไทลื้อ และคุณค่าของตนเอง อีกทั้งยังนำผลการวิจัยนี้ไปใช้พัฒนาการท่องเที่ยว โดยจัดบริเวณเชิงของให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวไทลื้อที่สำคัญของจังหวัดเชียงรายได้ด้วย

ในการทำงานวิจัยภาษาถิ่นส่วนใหญ่จะแบ่งคำศัพท์ออกเป็นหมวดหมู่ เช่น หมวดหมู่นาม หมวดคำกริยา ฯลฯ จากนั้นพิจารณาว่ามีสัดส่วนการเปลี่ยนแปลงในหมวดคำใด มาก น้อย อย่างไร แต่ยังไม่มียงานวิจัยใดจัดหมวดหมู่นามคำศัพท์หรือหน่วยอรรถเป็นคำศัพท์พื้นฐานและคำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐาน ซึ่งตามทฤษฎีภาษาศาสตร์สังคมเชื่อว่าคำศัพท์พื้นฐานเปลี่ยนแปลงในอัตราที่ช้ากว่าคำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐาน (Hock and Joseph, 1996; Thomason and Kaufman, 1988) และประเด็นนี้ยังไม่ได้รับการ

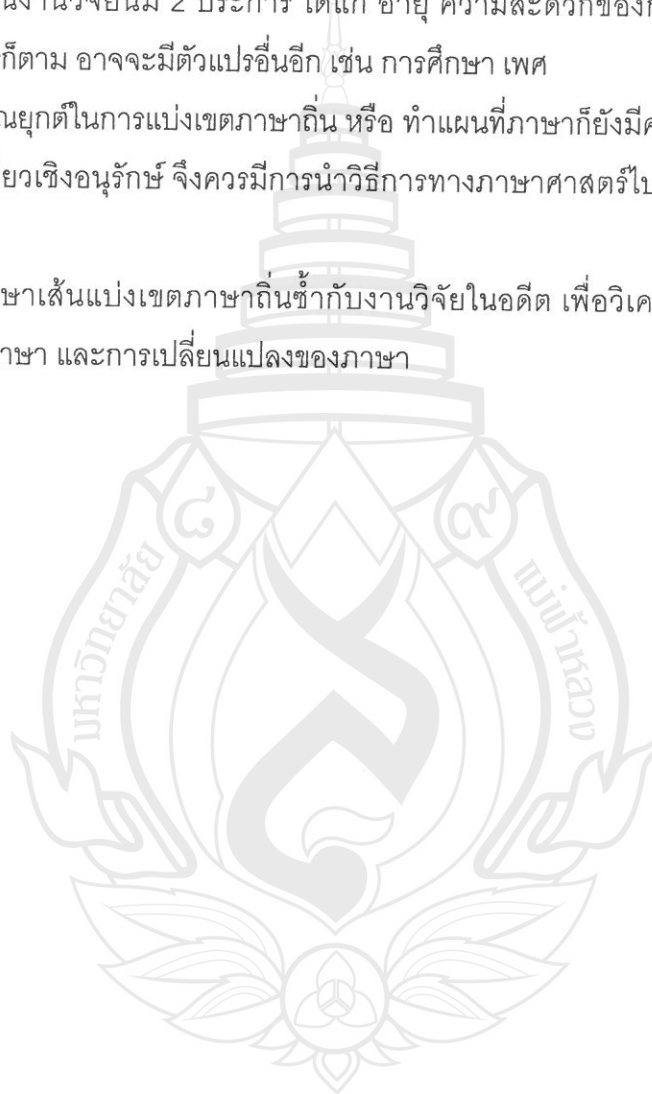
พิสูจน์ในการศึกษาภาษาถิ่น ผลการวิจัยในงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าคำศัพท์พื้นฐานเปลี่ยนแปลงในอัตราที่ช้ากว่าคำศัพท์ที่ไม่ใช่คำศัพท์พื้นฐานตามทฤษฎี

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ภาษาในโลกมีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากผลกระทบจากเทคโนโลยี ปัจจัยที่สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาษาในงานวิจัยนี้มี 2 ประการ ได้แก่ อายุ ความสะดวกของการคมนาคม และทัศนคติของผู้ใช้ภาษา อย่างไรก็ตาม อาจจะมีตัวแปรอื่นอีก เช่น การศึกษา เพศ

5.3.2 การใช้เสียงวรรณยุกต์ในการแบ่งเขตภาษาถิ่น หรือ ทำแผนที่ภาษาก็ยังมีคนทำวิจัยน้อยมาก ทั้งที่มีประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จึงควรมีการนำวิธีการทางภาษาศาสตร์ไปบูรณาการกับการท่องเที่ยว

5.3.3 ควรมีการศึกษาเส้นแบ่งเขตภาษาถิ่นซ้ำกับงานวิจัยในอดีต เพื่อวิเคราะห์ร่องรอยการเปลี่ยนแปลงของเส้นแบ่งเขตภาษา และการเปลี่ยนแปลงของภาษา

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา ดิงศภักดิ์. 2526. วิธีการศึกษาภาษาไทยถิ่น. ศาสตร์แห่งภาษา 3, 1-26.
- กัลยา ดิงศภักดิ์ ดารณี กฤษณะพันธ์ และอุษณา บัณฑิตกุล. 2534. ภาษาเมืองเพชร. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่องเพชรบุรี: พัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรม, สถาบันไทยคดีศึกษา ฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกษมณี เทพวัลย์. 2526. แนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้โดยใช้วรรณยุกต์เป็นเกณฑ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทนา ศักดานุวัฒน์วงศ์, 2538. แผนที่ภาษาจังหวัดปราจีนบุรีและสระแก้ว. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทิราพร สุขปรีดี. 2531. ภูมิศาสตร์คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจริญขวัญ ธรรมประดิษฐ์. 2524. การใช้ลักษณะทางสัทศาสตร์ของสระสูงในการแบ่งเขตภาษาถิ่นจังหวัดตรัง กระบี่ พังงา และภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉลิลิกา พูนทอง. 2539. การกำหนดแนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นใต้ตะวันออกกับภาษาไทยถิ่นใต้ตะวันตกโดยใช้พยางค์ที่มีสระเสียงยาวกับพยัญชนะท้าย /k/ หรือ /ʔ/. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ. 2520. เสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดสุราษฎร์ธานี 16 อำเภอ. กรุงเทพฯ: สถาบันศูนย์ภาษาอังกฤษทบวงมหาวิทยาลัย.
- ปฎิมา ปรมศิริ. 2536. ความเข้มแข็งของการใช้ศัพท์คำเมืองในจังหวัดเชียงใหม่: การศึกษาการแปรตามถิ่นที่อยู่. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประณีต แยมงาม. 2543. การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนต่างอายุในภาษาเขมรถิ่นไทยบ้านตะลุงเก่า อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปราณี กุลละวณิชย์ กัลยา ดิงศภักดิ์ สุดาพร ลักษณะียนาวิน และอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2532. ภาษาทัศนาศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ปิยฉัตร ปานโรจน์. 2534. ลักษณะเชิงกลศาสตร์ของวรรณยุกต์ในภาษาไทยกรุงเทพฯ: การแปรตามกลุ่มอายุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผณิตรา ธีรานนท์. 2545. การเปลี่ยนแปลงสัทลักษณะของวรรณยุกต์เสียงตรีในภาษาไทย. วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 24, 188-209.
- พริ้มรส มาริประสิทธิ์. 2535. การแปรของเขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ตามอายุของผู้พูด: การศึกษาคำศัพท์. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิณรัตน์ อัครวัฒนากุล. 2556. คำศัพท์ที่กำลังสูญไป: ข้อเสนอพื้นฐานเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางศัพท์ในภาษาไทยถิ่นที่พูดในจังหวัดน่าน. MFU Connexion 2.1, 31-106.
- รพีพร สิทธิ. 2549. การแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นโคราชตามรุ่นอายุและความสะดวกของคมนาคม. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เรืองเดช บันเขื่อนขัตติย์. 2531. ภาษาถิ่นตระกูลไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
- วนิดา สารพร. 2531. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาไทยวนตำบลดอนแร่ และตำบลคูบัว อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วันทนีย์ พันธชาติ. 2526. ภาษาถิ่นย่อยของคำเมือง: การศึกษาคำศัพท์. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาริ วีสกุล. 2526. ภูมิศาสตร์ภาษาจังหวัดสุโขทัย: การศึกษาโดยใช้ศัพท์. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิณต์ ภาณุพงศ์. 2529. ภูมิศาสตร์คำศัพท์ในจังหวัดนครราชสีมา. ศาสตร์แห่งภาษา 3, 63-88.
- วิไลลักษณ์ จุวรรณวงศ์. 2543. วรรณยุกต์ภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่พูดโดยคนไทย คนแต่จิว และคนชีกซ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมทรง บุรุษพัฒน์. 2524. การศึกษาการกระจายของคำศัพท์ในจังหวัดพิษณุโลก. รายงานวิจัยสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท.

- สมทรง บุรุษพัฒน์. 2543. ภูมิศาสตร์ภาษาถิ่น. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท.
- สายัณ สวมทอง. 2554. คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นของคนสามระดับอายุ ในตำบลควนธานี อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุนิสา กิตติวงษ์ประทีป. 2548. วรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นใต้เกาะสมุย: การแปรตามอายุและถิ่นที่อยู่ของผู้พูด. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธีรา ภูมิเจริญ. 2538. ภูมิศาสตร์คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นเหนือ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรทัย ใจใส. 2546. การศึกษาเปรียบเทียบการใช้ศัพท์ของคนต่างอายุในภาษาลับแล อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อัญชลี บุรณสิงห์. 2531. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคน 3 กลุ่มอายุในภาษาไทยไซ่ง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อุทัยวรรณ ดันหยง. 2526. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของสามระดับอายุในภาษาพวน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจารึกภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อุไรภรณ์ ตันตินิมิตรกุล. 2544. การเปลี่ยนแปลงของเขตปรับเปลี่ยนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ตามตัวแปรทางสังคมบางประการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Brown, M. 1965. From ancient Thai to modern dialects. Bangkok: Social Science Association Press of Thailand.
- Gedney, W. J. 1972. A checklist for determining tones in Tai dialects. In A. L. Becker, M. Deshpande, K. L. Hutterer, J. K. Musgrave and N. B. Dirks (ed.), Selected papers on Comparative Tai study, 191-205. Michigan: Ann Arbor.
- Hock, H. H. and B. D. Joseph. 1996. Language history, language change, and language relationship: An introduction to historical and comparative linguistics. Berlin; New York: Mouton de Gruyter.
- Krishnasreni, S. 1978. A collection of Thai dialectal vocabulary by questionnaires. Unpublished M.A. in Linguistics, Mahidol University.

- Kullavanijaya, P. and T. L-Thongkum. 2000. Linguistic criteria for determining Tai ethnic group: Case studies on Central and Southwestern Tais. In *Proceeding in the International Conference on Tai Studies*, July 29-31, 273-297.
- Labov, W. 1994. *Principle of language change*. Cambridge: Blackwell.
- Loureiro-Rodrigueza, V., M., M. Boggess, and A. Goldsmith. 2012. Language attitudes in Galicia: using the matched-guise test among highschool students. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 1-18.
- Punthong, G. 1979. *An analysis of lexical change among three generations in Kam Muang dialect*. Unpublished M. A Thesis, Faculty of Graduate Studies, Mahidol University,
- Swadesh, M. 1952. Lexicostatistical rating of prehistoric ethnic contacts. *Proceedings of American Philosophical Society* 96, 452-463.
- Thomason, S. and T. Kaufman. 1988. *Language contact, creolization, and genetic linguistics*. Berkeley: University of California Press.
- Trudgill, P. 1980. *Dialectology*. Cambridge: University Press.

